

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
Αναγκαία η επιστροφή στα πλεονάσματα
Είναι σημαντικό μεσοπρόθεσμα να επιστρέψει η Ελλάδα στα δημοσιονομικά πλεονάσματα γιατί σε διαφορετική περίπτωση θα υπάρχει πρόβλημα, τόνισε ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας. Εκτίμησε ότι η ανάπτυξη φέτος θα είναι υψηλότερη των εκτιμήσεων της ΤτΕ (3,2%), ενώ είναι εφικτός στόχος η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας το 2023. **Σελ. 18**

ΛΙΝΤΑ ΡΟΤΕΝΜΠΕΡΓΚ
Αναγεννημένο το ελληνικό επιχειρείν
Σημαντική πρόοδος καταγράφει το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα, όπως αναφέρει η Λίντα Ρότενμπεργκ, συνιδρύτρια και διευθύνουσα σύμβουλος της Endeavor, του οργανισμού που υποστηρίζει και αναδεικνύει την επιχειρηματικότητα σε περισσότερες από 40 χώρες. Επισημαίνει ότι η Ελλάδα διαθέτει ισχυρές προοπτικές για τα επόμενα 5-10 χρόνια. **Σελ. 19**

ΙΤΑΛΙΑ
Στα ύψη οι αποδόσεις ομολόγων
Η πολιτική κρίση στην οποία έχει βυθιστεί η Ιταλία μετά την παύση του Μάριο Ντράγκι και η αβεβαιότητα που περιβάλλει το αποτέλεσμα των πρώτων εκλογών του Σεπτεμβρίου αντανακλώνται στο κόστος δανεισμού της χώρας, που παραμένει σε επίπεδα ανάλογα με εκείνα της κρίσης χρέους. Εντονες ανησυχίες και για το Ταμείο Ανάκαμψης. **Σελ. 12**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Ο λαϊκισμός βλάπτει την οικονομία

Προειδοποιήσεις από Ευρώπη και θεσμούς σε οικονομικούς φορείς από νόμους για εκποιήσεις, ρεύμα και καύσιμα

Σε περιπέτειες δυνατόν να μπει η οικονομία από την αντιπαράθεση Κυβέρνησης και Βουλής. Νομοθετήματα όπως αυτά της τριμηνής αναστολής των εκποιήσεων, της κατάργησης της διπλής φορολογίας στα καύσιμα και της κα-

τάργησης του ΦΠΑ στους ρύπους στην τιμή του ρεύματος δυναμιτίζουν το κλίμα. Αρνητικά μηνύματα και προειδοποιήσεις έχουν φτάσει σε γραπτή και προφορική μορφή από Ευρώπη και θεσμούς σε οικονομικούς φορείς στην

Κύπρο. Το Υπ. Οικονομικών έγινε δέκτς μηνύματος από την Κομισιόν σχετικά με τους νόμους που ψήφισε η Βουλή εντός Ιουλίου για την κατάργηση του ΦΠΑ σε καύσιμα και ρεύμα, χαρακτηρίζοντάς τους προβληματικούς. Από

την άλλη, εγχώριοι οικονομικοί φορείς έχουν γίνει δέκτες αρνητικών μηνυμάτων από Οίκους Αξιολόγησης πως τροποποίηση του πλαισίου των εκποιήσεων μπορεί να ταρακουνήσει την οικονομία και να υπάρξουν αρνητικές

συνέπειες και σε σχέση με την αποδέσμευση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και σε σχέση με την ποσοπλαπτική δυνατότητα της χώρας. Διακυβεύεται η αξιοπιστία της χώρας, τονίζει ο υπ. Οικονομικών. **Σελ. 4**

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Ανάσα ανάπτυξης από τον τουρισμό

Η τουντική ένεση της τουριστικής σεζόν οδήγησε την Ευρωζώνη σε ανάπτυξη υπερτριπλάσια των προβλέψεων το β΄ τρίμηνο του έτους, ενισχύοντάς την σε μια στιγμή που πλήττεται από τον διαρκώς επιταχυνόμενο πληθωρισμό, ενώ αντιμετωπίζει τον κίνδυνο πλήρους διακοπής της παραχής ρωσικού φυσικού αερίου και της συνεπακόλουθης ύφεσης. **Σελ. 12**

ΚΥΠΡΟΣ

Στους πρώτους 9 στην προστασία μαρτύρων

Πλήρως εναρμονισμένη με την προστασία μαρτύρων η Κύπρος, σύμφωνα με έκθεση του οργανισμού Διεθνής Διαφάνεια. Βρίσκεται ανάμεσα στα 9 κράτη μέλη η χώρα που έχει υιοθετήσει πλήρως τη νομοθεσία για τους «Whistleblowers». Σημαντικό βήμα στον τομέα της προώθησης της διαφάνειας, τονίζει ο Μάριος Σκανδάλης. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Εως 40% η επιδότηση για ηλεκτρικά οχήματα

Με επιδοτήσεις που κυμαίνονται από 30% έως 40% για την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων ανοίξε η πλατφόρμα για τον δεύτερο κύκλο του προγράμματος «Κινούμαι ηλεκτρικά», συνολικού προϋπολογισμού 50 εκατ. ευρώ. Για την αγορά αμιγώς ηλεκτρικού αυτοκινήτου από ιδιώτη η επιδότηση φθάνει το 30% επί της λιανικής τιμής προ φόρων, έως του ποσού των 8.000 ευρώ. **Σελ. 15**

5 1291296 000378

Ο πληθωρισμός δεν αγγίζει την πολυτέλεια

Όταν ο πληθωρισμός κάνει δυσκολότερη τη ζωή για τον περισσότερο κόσμο, κάποιοι παραμένουν πιστοί στα ακριβά γούστα τους. Είτε επείδη διαθέτουν υψηλό εισόδημα είτε απλώς επειδή οι άνθρωποι τείνουν να αξιολογούν διαφορετικά τις ειδικές περιστάσεις που θέλουν να γιορτάσουν, οι πωλήσεις ειδών πολυτελείας δεν έχουν μειωθεί, παρά τον πληθωρισμό και την κρίση. Το ίδιο ισχύει, άλλωστε, και για τα πολυτελή είδη ένδυσης. **Σελ. 9**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Είναι αρκετό το NextGenEU

Στις ΗΠΑ, έχοντας μέχρι στιγμής γνώση των στοιχείων Ιουλίου, υπολογίζεται πως ακόμη και αν οι μηνιαίες καταγραφές του πληθωρισμού είναι μπεδνικές ο ετήσιος πληθωρισμός στο τέλος του έτους θα ανέλθει στο 6,3%. Υπάρχουν βέβαια και τα ενδιάμεσα σενάρια που κάνουν λόγο για πληθωρισμό μεταξύ 7,6% και 8,9%. Στο ακραίο σενάριο ο πληθωρισμός αναμένεται διψήφιος και θα ανέλθει στο 10,2%. Για καλύτερη κατανόηση της κατάστασης, υπογραμμίζουμε ότι ο μέσος πληθωρισμός των τελευταίων 60 ετών ήταν 3,8% ενώ το 2021 έκλεισε στο 4,7%, πράγμα που σημαίνει πως ακόμα και αν επικρατήσει το αισιόδοξο σενάριο οι τιμές φέτος θα είναι 34% αυξημένες.

Η ακρίβεια είναι το βασικό χαρακτηριστικό της οικονομίας για το 2022

χωρίς ιδιαίτερες ενδείξεις ότι το φαινόμενο θα είναι παροδικό. Όλες οι ενέργειες σχεδιάζονται γύρω από το κεντρικό σενάριο του αυξημένου πληθωρισμού. Προς αυτή την κατεύθυνση είχαμε και την έκπληξη από πλευράς ΕΚΤ, ανακοινώνοντας διπλάσια από την αναμενόμενη αύξηση του επιτοκίου εκφράζοντας ανησυχία για την ένταση του ρυθμού ανόδου του πληθωρισμού κατά τον μήνα Ιούνιο. Η κατάσταση θα συνεχίσει να παρακολουθείται μήνα-μήνα και οι αποφάσεις θα λαμβάνονται αναλόγως, αφού πλέον η ακρίβεια οδηγείται από ένα μείγμα παραγόντων και δεν μπορεί να αποδοθεί σε συγκεκριμένη αιτία.

Καθώς πλησιάζουμε τον χειμώνα, η οικονομία θα επιβαρύνεται από την ενεργειακή κρίση που ο πόλεμος στην

Ουκρανία έχει προκαλέσει και η οποία θα ασκεί πίεση στον πληθωρισμό λόγω αυξημένων ζήτησης για ενεργειακά προϊόντα. Αυτή η συνθήκη θα προκαλεί μεγαλύτερη ανάγκη για αύξηση των επιτοκίων πλάττοντας τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι υπερδανεισμένα. Πιο ψηλά επιτόκια σημαίνει χαμηλούς μέχρι και αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, κάτι που ήδη εκτιμάται από τα προβλεπτικά μοντέλα χωρίς όμως να γίνεται αναφορά σε στασιμότητα πληθωρισμού.

Το ξεκαθάρισμα εκ μέρους ΕΚΤ ότι πρώτιστη προτεραιότητα είναι η αντιμετώπιση του πληθωρισμού και ο μεσοπρόθεσμος στόχος του 2% θα πρέπει να μας προετοιμάζει για μια σειρά από αυξήσεις των επιτοκίων το επόμενο διάστημα. Οι ανησυχίες ότι

αυτή η πολιτική ίσως οδηγήσει σε μετάδοση κρίσεων σε χώρες του ευρωπαϊκού νότου απαντάται από τον μηχανισμό που η ΕΚΤ έχει προτείνει. Σε κάποιο βαθμό αυτός ο μηχανισμός μπορεί να αξιοποιηθεί και από μεγάλες επιχειρήσεις. Απουσιάζουν όμως οι πρόνοιες για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νοικοκυριά που αποτελούν την πλειοψηφία των οικονομικών μονάδων στην Ευρώπη. Αυτό μάλλον αφήνεται στην διαχείριση των εθνικών κυβερνήσεων για αντιμετώπιση από δημόσιο χρήμα, που όμως έχει εξαντληθεί κατά την διάρκεια της πανδημικής κρίσης. Την ίδια στιγμή οι χώρες που θα αντιμετωπίσουν τις μεγαλύτερες δυσκολίες καλούνται να μειώσουν τα επίπεδα δανεισμού τους, τα οποία είχαν συσσωρεύσει το προ-

γούμενο διάστημα. Βρισκόμαστε λοιπόν ενώπιον αντικρουόμενων στόχων οικονομικής πολιτικής που όπως έχει αποδειχθεί στο παρελθόν οδηγούν σε αδιέξοδα και κρίσεις.

Σε σχετικές ερωτήσεις που τίθενται αναφορικά με τους τρόπους αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων σε εθνικό επίπεδο η απάντηση πάντα καταλήγει στο ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Θα ήταν λοιπόν χρήσιμο να διευκρινιστεί το επόμενο διάστημα και πριν να είναι πολύ αργά, κατά πόσο οι χώρες που θα αντιμετωπίσουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις, όπως είναι και η περίπτωση της Κύπρου, μέσα από το ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα αποκτήσουν τα αναγκαία εργαλεία για να αντιμετωπίσουν αυτή την κρίση.

Απογειώθηκε η τουριστική κίνηση τον Ιούλιο

Δηλώσεις Καρούσου στην «Κ»

Γύρω στο 80% του 2019 κινήθηκε η επιβατική κίνηση Ιουλίου ξεπερνώντας το 1 εκ. επιβάτες. Ο υπ. Μεταφορών Γιάννης Καρούσος δήλωσε στην «Κ» ότι πρόκειται για αριθμούς που φτάνουν το 64,4% πιο πάνω σε σχέση με τον περσινό Ιούλιο και 195% αν η σύγκριση αφορά το επτάμηνο του έτους. Από την αρχή του έτους πέρασαν από τα κυπριακά αεροδρόμια περίπου 4,6 εκατ. επιβάτες. Σε καλά επίπεδα οι πληρότητες. **Σελ. 8**

Αντίμετρα για τουρκικές προκλήσεις

Από Λευκωσία και Αθήνα

Επέστρεψε σε τουρκικό λιμάνι το γεωτρήπανο Αμντούλ Χα-μίτ Χαν έτοιμο να σκαώσει άγκυρες τις επόμενες μέρες με πιθανό προορισμό το ταμείο 6 της κυπριακής ΑΟΖ. Στη Λευκωσία, το Υπ. Εξωτερικών φαίνεται να έχει έτοιμο πακέτο μέτρων αντίδρασης. Στην Ελλάδα, πέρα από το διπλωματικό πεδίο, παρατηρείται μια έντονη κινητικότητα επί της θαλάσσης. **Σελ. 4**

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΑΡΘΡΟ / Της ΚΑΛΙΑΣ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Ένα φεστιβάλ μάς κάνει πιο αισιόδοξους

Παρόλο που δεν είναι πλέον γιορτή για ευχαριστίες σε Θεούς, όπως αρχικά ήταν ο σκοπός αυτών των τελετουργικών γιορτών, τα φεστιβάλ είναι στιγμές καλλιτεχνικών δρώμενων με συγκεκριμένες συνήθως θεματικές που μας διδάσκουν αρχές όπως η δημιουργικότητα, η επίτευξη, η έκφραση, η παράδοση, η ειρήνη, η περιέργεια και η κοινωνική συνοχή.

Τα φεστιβάλ είναι για μια κοινότητα ευκαιρία κοινωνικοποίησης, ψυχαγωγίας, δημιουργίας κοινωνικών δικτύων και ενισχύει την ενότητα αλλά και την οικονομία ενός τόπου. Ελκύει επισκέπτες, που θέλουν να ακούσουν μουσική, να χορέψουν, να πουν και να φάνε, να κοιμηθούν κάπου κοντά στο φεστιβάλ. Η κοινότητα των Κατυδάτων για παράδειγμα είναι περήφανη που φιλοξενεί για οκτώ χρόνια το υπέροχο Windcraft Music Festival. Ένα τέτοιο φεστιβάλ βάζει στον χάρτη το χωριό αυτό και συσπλάνουν στον κόσμο των πόλεων, τις παραδόσεις και τη μοναδική κουλτούρα των χωριών, δίνοντας οικονομική ανάσα σε εστιατόρια και χώρους καταλύματος. Παρέχει επίσης, την ευκαιρία σε άτομα, τα οποία δεν έχουν τη δυνατότητα να πηγαίνουν στην πόλη, να έρθουν σε επαφή με διάφορα είδη τεχνών. Τέτοια πολιτιστικά δρώμενα είναι σημαντικά καθώς συνδέουν δημιουργούς, οι οποίοι μοιράζονται εμπειρίες και δεξιότητες. Τέτοιες στιγμές –είτε τις παράγεις ως δημιουργός είτε τις παρακολουθείς– δίνουν μια μικρή παύση και ενσυνειδητότητα (mindfulness). Σύμφωνα με κοινωνικούς ψυχολόγους με αυτή την παύση, δηλαδή όταν ζούμε στο «εδώ και τώρα», ρυθμίζουμε την ψυχική μας ανθεκτικότητα και τσώνουμε τη ψυχική μας υγεία. Οι μικροί εορτασμοί εγείρουν θετικά συναισθήματα, όπως χαρά, ευγνωμοσύνη, πρέμια, έμπνευση... κάνοντας ευκολότερο να χειριστούμε τις προκλήσεις της καθημερινότητας. Όταν έχουμε να αποβλέπουμε σε ένα φεστιβάλ, μια μικρή επέτειο, ένα εορταστικό γεγονός είμαστε πιο αισιόδοχοι. Ιδιαίτερα σε μια εποχή όπου πανδημίες κλόνισαν

την υγεία, έφεραν μοναξιά, ανασφάλεια και φόβο στις ζωές μας... έχουμε ανάγκη να θυμηθούμε, γιατί αξίζει να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε παρά τις δυσκολίες. Ένα φεστιβάλ μάς βοηθά να βρούμε ξανά τη μούσα μας, να βρούμε κίνητρο και το αίσθημα του ανήκειν. Θα κάνει την επερχόμενη ρουτίνα πιο υποφερτή. Θα μας θυμίσει τρόπους να χρησιμοποιούν χρόνο για να στοχαστούν την καθημερινότητά τους μπορούν να έχουν εξισορρόπηση συναισθημάτων. Σε περιόδους αβεβαιότητας και κινδύνου, οι άνθρωποι ανέκαθεν έβρισκαν τρόπους να επανακτήσουν την προβλεψιμότητα του περιβάλλοντός τους. Οι μικρές τελετουργίες, όπως ένα φεστιβάλ, ενεργοποιούν όλες τις αισθήσεις (Ακοή: μουσική, ποίηση, παραμύθι. Αφή: χορός. Γεύση: φαγητό, ποτό. Μυρωδιά: φύση. Όραση: φώτα και χαμόγελα) και σε κάνουν να νιώθεις στο πλήρες τη ζωή, ζυπνώντας θετικές αναμνήσεις.

Ακόμη και άτομα με κοινωνική φοβία μπορεί να επιλέξουν να πάνε σε κάποιο φεστιβάλ και να επωφεληθούν. Ίσως λίγο πιο ωρίς ή να καθίσουν στην άκρη δίπλα στην πόρτα, να παρακολουθήσουν ένα μικρό εργαστήρι, να επιλέξουν τη μουσική που θα τους πρέμει. Να κάνουν ένα διάλειμμα και να περπατήσουν στη φύση και να μείνουν για όση ώρα μπορούν να το απολαύσουν.

Η δύναμη της μουσικής είναι ένα μοναδικό εργαλείο που βοηθά την ανθρώπινη εμπειρία. Στην μουσική, όταν προσθέσουμε και κοινωνική συγκέντρωση και κοινωνική συγκέντρωση που μοικία ανθρώπων, οι οποίοι μαζί γιορτάζουν τις τέχνες, τότε έχουμε ένα εγχειρίδιο βελτίωσης ψυχικής και σωματικής υγείας.

Η κα Κάλια Λοϊζίδου είναι εκπαιδευτική ψυχολόγος.

ΑΡΘΡΟ / Της ΔΑΝΑΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Ντοκιμαντέρ: Η δημιουργική καταγραφή της πραγματικότητας

Με αφορμή το 17ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού που πραγματοποιείται αυτή την εβδομάδα στον Χαραυπίονο Λανίτη (1-8 Αυγούστου, 2022), έχει ενδιαφέρον να δούμε τι κάνει το ντοκιμαντέρ κάτι περισσότερο από την απλή οπτική καταγραφή γεγονότων και πραγματικότητας μέσα από εικόνες. Η ιδέα η λέξη άλλωστε προέρχεται από το «ντοκουμέντο», την απόδειξη δηλαδή ότι ένα γεγονός ή μία κατάσταση υπήρξε στην πραγματικότητα. Ποια είναι όμως η ιδεολογική δύναμη του ντοκιμαντέρ, που βασίζεται μεν στην καταγραφή της πραγματικότητας, κοιτώντας την όμως μέσα από το υποκειμενικό πρίσμα του δημιουργού; «Πραγματικό», «αφηρημένο», «συμβολικό», «εμπειρικό». Όλοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί μπορούν να δοθούν σε ένα φιλμ που υπήρξε αποτέλεσμα της ματιάς του δημιουργού του πάνω στην οπτική κατανόηση και αποτύπωση μιας πραγματικής κατάστασης. Μια πιστική ψευδαίσθηση της πραγματικότητας είναι απαραίτητη για να γίνει δυνατή η αφήγηση, ακόμα και στο είδος του ντοκιμαντέρ. Ενώ στις ταινίες μυθοπλασίας ο θεατής μπαίνει στην αίσθηση έχοντας ως δεδομένο ότι αυτό που θα δει είναι μια μίμηση της πραγματικότητας, και άρα θα προσπαθήσει να παρατείνει όσο μπορεί τη δυσπιστία του, στη θέαση ενός δημιουργικού ντοκιμαντέρ δεν συμβαίνει ακριβώς αυτό.

Ο/η δημιουργός του ντοκιμαντέρ θα εμποτίσει την ταινία με τις δικές του/της εμπειρίες, βιώματα, ιδιοσυγκρασίες, ακόμα και αν αυτό δε μπορεί να το ενοποιήσει κανείς με την πρώτη ματιά. Θα επιλέξει τη γωνία λήψης στο δωμάτιο, το κοντινό ή το μακρινό πλάνο, να κόψει ή να συμπεριλάβει μια σκηνή από την αφήγηση, να αφήσει τον φυσικό ήχο ή να καλύψει το ηχοτοπίο με μουσική. Με τις επιλογές που θα κάνει θα ξαναεπισκεφθεί την πραγματικότητα, δημιουργώντας την εκ νέου μέσα από την προσωπική ματιά, και τα δημιουργικά εργαλεία του μέσου: την κάμερα, τον ήχο, το φως, τη μουσική, το μοντάζ, ακόμα και τη χρωματική επεξεργασία της εικόνας. Στο ντοκιμαντέρ «Exposing Muybridge» που θα δούμε στο Φεστιβάλ

ο πρωτοπόρος αυτός φωτογράφος, ο Eadweard Muybridge, ήταν ίσως ο πρώτος φερεντέ της τής κινούμενης εικόνας. Οι φωτογραφικές του μελέτες από ανθρώπινες φιγούρες, και ζωα που προσπαθούσαν να ξεκολλήσουν από το σταθερό πλάνο της φωτογραφίας και να αποκτήσουν κίνηση έμειναν στην ιστορία. Με την πρώτη ματιά ένας άνθρωπος απλώς πετάει ένα δίσκο, και ένα άλογο τρέχει σε μία κούρσα. Οι κινούμενες αυτές εικόνες έκρυβαν όμως μουσικά που αόρατα αποκαλύπτονταν θα έκαναν τον θεατή να αναδιοργανώσει τις σκέψεις του και την αντίληψη του προς το τι είναι αυτό που βλέπει. Ποια είναι η πραγματικότητα δηλαδή. Ο ίδιος ο Muybridge λοιπόν, ο «πατέρας» της κινούμενης εικόνας, με τον ιδιόμορφο χαρακτήρα του, και την πολυτάραχη ζωή του επηρεάζει την καταγραφή του πραγματικού ακόμα και σε αυτές τις πρώτες κινούμενες εικόνες του 19ου αιώνα, και δημιουργεί γύρω από αυτές ένα μυστήριο.

Στο ντοκιμαντέρ λοιπόν ο/η δημιουργός θα καταγράψει κινηματογραφικά και μετά θα ξαναεπισκεφθεί το ακατέργαστο υλικό, δίνοντάς του μια νέα μορφή. Οι γνώσεις και οι δεξιότητές του θα πρέπει να ξεπερνούν τις κλασικές δημοσιογραφικές ικανότητες του ρεπορτάζ, αφού εδώ τα πράγματα θα πάρουν μια νέα τροπή. Θα κληθεί να βρει ισορροπία μεταξύ της απόδοσης της πραγματικότητας και της επεξεργασίας των γεγονότων μέσα από το δικό του/της οπτικό πεδίο. Για να γίνει το ντοκιμαντέρ τέχνη, ο/η δημιουργός θα πρέπει να εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες του οπτικοακουστικού μέσου, αλλά και να του δώσει νέο σχήμα. Αντλώντας υλικό από την πραγματικότητα, και αποφεύγοντας την αποστερωμένη αντιγραφή της. Έχοντας σεβαστεί τον πυρήνα της, θα ξετυλίξει την αφήγηση γύρω από το πραγματικό γεγονός, για να μιλήσει στον συναισθηματικό κόσμο του θεατή, και να τον βοηθήσει να προεκτείνει τις ιδεολογικές του προσλαμβάνουσες.

Η κα Δανάη Στυλιανού είναι σκηνοθέτρια ντοκιμαντέρ & υπεύθυνη Επικοινωνίας Διεθνούς Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Φέρνουμε κοντά το παραδοσιακό με το σύγχρονο στοιχείο

Κάθε χρόνο προσπαθούμε να εντάσουμε και κάτι καινούργιο ή διαφορετικό στο πρόγραμμα. Από το ξεκίνημά του, το φεστιβάλ Windcraft ένωσε την ανάγκη να δημιουργήσει ένα χώρο όπου να μπορούν να ακουστούν πρωτότυπες και ιδιαίτερες μουσικές προτάσεις.

Jazz&World Music Showcase, το Israel International Music Showcase Festival, το Jazzahed! και το Womex.

–**Πώς θα λειτουργήσουν οι σκηνές;**
–Στο 8ο Windcraft Music Fest θα λειτουργήσουν δύο σκηνές: η μουσική έναρξη κάθε μέρα θα γίνεται στην κεντρική πλατεία του χωριού, όπου θα εμφανιστούν τρία σχήματα (Alarga Ensemble, Μουσικό Σύνολο Τρόπος, Windcraft Band) που θα ερμηνεύσουν με το προσωπικό τους ύψος παραδοσιακά κομμάτια της περιοχής μας. Η κύρια σκηνή του φεστιβάλ θα στήσει σε ένα καταπράσινο περβόλι, ανάμεσα σε λεμονόδεντρα και κάτω από πεύκα. Εκεί θα φιλοξενοούνται δύο σχήματα κάθε βράδυ: οι Fanfara Station και το τρίο του Ofer Mizrahi (στις 5/8), το πρότζεκτ της Ελεονώρας Ρούσου «Χαρά» και οι BOBBY Rausch (στις 6/8) και το κοιντόντο του Αλέξη Κάσινου και οι Technobrass (στις 7/8).

– **Μετά από οκτώ διοργανώσεις, έχει αλλάξει η φιλοσοφία του φεστιβάλ;**

–Η φιλοσοφία του φεστιβάλ δεν έχει αλλάξει ιδιαίτερα, ωστόσο κάθε χρόνο προσπαθούμε να εντάσουμε και κάτι καινούργιο ή διαφορετικό στο πρόγραμμα. Από το ξεκίνημά του, το φεστιβάλ Windcraft ένωσε την ανάγκη να δημιουργήσει ένα χώρο όπου να μπορούν να ακουστούν πρωτότυπες και ιδιαίτερες μουσικές προτάσεις, να δώσει την ευκαιρία σε καλλιτέχνες από

Η καινοτομία στη φετινή διοργάνωση, πέρα από το γεγονός ότι ανοίγεται σε πιο ηλεκτρονικά μουσικά μονοπάτια απ’ ό,τι συνήθως, είναι η συμπεριληψη μιας in situ ηχητικής εγκατάστασης της συνθέτριας Στέλλας Ν. Χρίστου, η οποία προέκυψε μέσα από επιτόπια έρευνα και ηχογραφήσεις της καλλιτέχνιδας στο χωριό.

την Κύπρο και το εξωτερικό να έρθουν σε επαφή, να ανταλλάξουν ιδέες και να προχωρήσουν σε συνεργασίες και να γνωρίσει στο κοινό την «τέχνη των πνευστών». Στην προσπάθεια αυτή και λόγω μάλλον της τοποθεσίας διεξαγωγής της εκδήλωσης, μιας παραδοσιακής αγροτικής κοινότητας, προέκυψε αυθόρμητα και ο χαρακτήρας του φεστιβάλ, ο οποίος θέλει να φέρνει κοντά το παραδοσιακό με το σύγχρονο στοιχείο. Η καινοτομία στη φετινή διοργάνωση, πέρα από το γεγονός ότι ανοίγεται σε πιο ηλεκτρονικά μουσικά μονοπάτια απ’ ό,τι συνήθως, είναι η συμπεριληψη μιας in situ ηχητικής εγκατάστασης της συνθέτριας Στέλλας

Ν. Χρίστου, η οποία προέκυψε μέσα από επιτόπια έρευνα και ηχογραφήσεις της καλλιτέχνιδας στο χωριό.

–**Ποιο είναι αυτό που θές να γίνει στο φεστιβάλ και ακόμα δεν τα έχεις καταφέρει;**

–Ένας από τους στόχους είναι κάποια στιγμή να καταφέρουμε να εντάξουμε στο φεστιβάλ και εβδομαδιαία μουσική κατασκήνωση για πνευστά. Μαζί με φίλους μουσικούς από το εξωτερικό οραματιζόμαστε εδώ και καιρό μια συνεργασία σε αυτά τα πλαίσια. Εύχομαι σύντομα να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες υποδομές για να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο.

–**Φιλοξενείς αξιόλογα κυπριακά σχήματα και μουσικούς στο φεστιβάλ σου... Πώς βλέπεις τη μουσική κουλτούρα στην Κύπρο;**

–Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια εντυπωσιακή δυναμική στην μουσική σκηνή της Κύπρου. Υπάρχουν πολύ αξιόλογα σχήματα και εξαιρετικοί μουσικοί με ειδικευση στην τζαζ και την παραδοσιακή μουσική που παρουσιάζουν ιδιαίτερες προτάσεις μέσα από τις συνθέσεις τους. Εύχομαι να τους δίνεται πιο συχνά η ευκαιρία να εμφανίζονται τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

–**Συμμετέχει κατά κάποιο τρόπο όλο το χωριό. Τα Κατύδατα, πώς έχει επηρεάσει τους κατοίκους του, αλλά και το ίδιο το φεστιβάλ αυτή η συμμετοχικότητα;**

–Θέλω να πιστεύω ότι οι λιγοστοί – πλέον – κάτοικοι των Κατυδάτων απολαμβάνουν το φεστιβάλ και αναμένουν τις τρεις αυτές μέρες που θα δουν το χωριό τους να ξαναγεμίσει κόσμο. Πρόκειται για μια πολύ φιλόξενη κοινότητα και οι κάτοικοι της στηρίζουν από την αρχή τη διοργάνωση, είτε προσφέροντας κοινωνικούς χώρους και ανοίγοντας τα σπίτια τους για να φιλοξενηθούν κάποιο εργαστήριο, είτε αναλαμβάνοντας να ετοιμάσουν το φαγητό, είτε ακόμη συμμετέχοντας ενεργά στην προετοιμασία κάποιων δράσεων. Ως διοργανωτές από τη μεριά μας, φροντίζουμε οι επισκέπτες του φεστιβάλ, που ίσως μέχρι πρόσφατα να μην είχαν ξανακούσει για τα Κατύδατα, να εξερευνήσουν και να ανακαλύψουν πτυχές της ιστορίας και των παραδόσεων των χωριών μέσα από δράσεις όπως παιχνίδια εξερευνήσεων, εκδόσεις, εγκαταστάσεις ή περπατούς. Το φεστιβάλ είναι κάτι περισσότερο από ταυτισμένο με τα Κατύδατα και ένας από τους στόχους του είναι ακριβώς να δώσει ένα «φρέσκο αέρα» σε αυτό το όμορφο αλλά απομονωμένο χωριό.

Windcraft Music Fest 8 στα Κατύδατα για ακόμη μία χρονιά

Με ένα δυναμικό line up και ένα ποικίλο

διαδραστικό παράλληλο πρόγραμμα, το Windcraft Music Fest 8 είναι έτοιμο για μια αέρινη γιορτή στο πανέμορφο χωριό Κατύδατα, που βρίσκεται στην κοιλιά της Σολιάς στις 5, 6 και 7 Αυγούστου. Το Windcraft Music Fest 8 περιλαμβάνει συναυλίες, τριήμερα μουσικά σεμινάρια για πνευστά και φωνή, ποικιλία εργαστήρια, μια ηχητική εγκατάσταση καθώς και ένα διαδραστικό παράλληλο πρόγραμμα για άτομα όλων των ηλικιών. Οι συναυλίες θα πραγματοποιηθούν στην κεντρική πλατεία του χωριού και στη σκηνή στο Περβόλι και θα περιλαμβάνει ένα κράμα μουσικών στοιχείων, όπου η παραδοσιακή και η τζαζ μουσική θα εναλλάσσονται με σύγχρονους ήχους.

Εννέα σχήματα

Στο φεστιβάλ θα συμμετέχουν εννέα σχήματα από την Κύπρο και το εξωτερικό. Πρόκειται για τους Technobrass από τη Βραζιλία, τους Bobby Rausch από τη Γερμανία, ενώ οι Fanfara Station έρχονται από την Ιταλία, την Τυνησία και τις ΗΠΑ. Από το Ισραήλ έρχεται το Ofer Mizrahi Trio. Από την Κύπρο στο φεστιβάλ λαμβάνουν μέρος η Ελεονώρα Ρούσου «Χαρά», το Alexis Kasinos Quintet, το Alarga Ensemble, το Μουσικό Σχήμα Τρόπος και φυσικά το Windcraft Band.

In situ ηχητική εγκατάσταση

Αξιοσημείωτη θα είναι η παρουσίαση μιας in situ ηχητικής εγκατάστασης της συνθέτριας Στέλλας Ν. Χρίστου με τίτλο «Το γάλα που πνέει». Μετά από επιτόπια έρευνα στα Κατύδατα

Το Windcraft Music Fest 8 περιλαμβάνει συναυλίες, τριήμερα μουσικά σεμινάρια για πνευστά και φωνή, ποικιλία εργαστήρια, μια ηχητική εγκατάσταση καθώς και ένα διαδραστικό παράλληλο πρόγραμμα για άτομα όλων των ηλικιών.

και συνομιλίες με τις γυναίκες του χωριού, η Χρίστου θα παρουσιάσει τη δική της προσέγγιση στους ήχους και τους μύθους των Κατυδάτων.

Στο παράλληλο πρόγραμμα ξεχωρίζουν δραστηριότητες για παιδιά, όπως το εργαστήρι «Η κοιλιά μου σαν μπαλόνι δε φουσκώνει-φεουσκώνει» με την Ελενίτσα Γεωργίου και η μουσικο-αφηγηματική παράσταση «Με δυο παπούτσια από χαρτί» με τη Μαρίνα Κατοαρή και τον Γιάννη Κουτή, τα μουσικοχορευτικά εργαστήρια με τους Bobby Rausch, Alice Ayvazian και Κάλια Λοϊζίδου, το εργαστήρι κυανοτυπίας με την Κατερίνα Προκοπίου, καθώς και την παρουσίαση της ποιητικής συλλογής του Γιώργου Παπακωνσταντίνου και δύο διαδραστικά

παιχνίδια γνώσεων και εξερευνήσεων του χωριού.

Τέλος, συνεχίζονται οι εγγραφές για τα δύο εξειδικευμένα τριήμερα σεμινάρια «Πνευστά της Παράδοσης» (Γιάννης Δίσκος) και «Τραγούδια της Παράδοσης» (Ελενα Ξυδά) που απευθύνονται σε ερασιτέχνες και επαγγελματίες μουσικούς, οι οποίοι ασχολούνται με τα πνευστά και το τραγούδι αντίστοιχα.

Τι πρέπει να ξέρετε

Διανομή: Το τριήμερο 5-7 Αυγούστου οι επισκέπτες του φεστιβάλ μπορούν να κατασκηνώσουν δωρεάν στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου Κατυδάτων, όπου υπάρχουν χώροι υγιεινής. Εναλλακτικά, υπάρχουν διαθέσιμα δωμάτια

και αγροτουριστικά καταλύματα στο κοντινά χωριά Κακοπετριά, Καλοπανηγιώτης και Γαλάτα.

Φαγητό – ποτό: Σουζερά μπιφτέκια και σουβλάκι από το Pot Pourri, χορτοφαγικές και vegan επιλογές από την ομάδα της ΠΑΕΚ Κατυδάτων και για να δροσιστείτε, παραδοσιακό μαχαλεπί. Το καφενείο του φεστιβάλ θα σερβίρει όλη τη μέρα καφέδες, δροσιστικά ποτά και σνακ. Συστήνουμε να δοκιμάσετε τη σπιτική μας κανελάδα!

Χρήσιμα διάφορα: Δυστυχώς δεν θα είναι δυνατές οι συναλλαγές με πιστωτική κάρτα σε όλα τα σημεία του φεστιβάλ, γι’ αυτό προτείνουμε να έχετε μαζί σας μετρητά αφού το χωριό δεν διαθέτει ΑΤΜ. Φέρτε μουσικά όργανα για τη συμμετοχή σας στα jam sessions και το δικό σας ποτήρι για ποτό ώστε να μας βοηθήσετε στη μείωση των απορριμμάτων. Τα σκυλάκια σας μπορούν να έρθουν εφόσον είναι υπό την επίβλεψη σας.

Εισιτήρια: Για την ομαλή διεξαγωγή της εκδήλωσης, οι επισκέπτες προτρέπονται να προμηθευτούν τα εισιτήριά τους διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας [soldoutticketbox.com](https://www.soldoutticketbox.com) στην τιμή των €15 για 1 μέρα και €35 για το τριήμερο. Η προπώληση για κάθε μέρα θα σταματά τη μεσάνυχτα της προηγούμενης μέρας. Κατόπιν διαθεσιμότητας θα υπάρχουν εισιτήρια και στην εισοδή τη μέρα του φεστιβάλ στην τιμή των €20 για 1 μέρα και €45 για 3 μέρες. Τα παιδιά κάτω των 12 έχουν δωρεάν εισιτήριο στις συναυλίες. Όλα τα εργαστήρια (εκτός των 3ήμερων σεμιναρίων) έχουν δωρεάν συμμετοχή.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

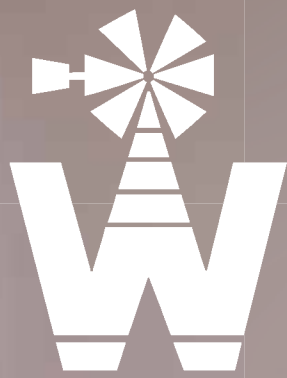
Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλικής Αποστολής ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
στην υπηρεσία του καταναλωτή

www.wbn.org.cy

**Περνάμε το χαρτί
στην Ιστορία.**

**Ψηφιοποίησε το λογαριασμό
υδροληψίας σου με ένα κλικ.**

Είναι τόσο απλό!

Ο λαϊκισμός βάζει σε περιπέτειες την οικονομία

Απέρριψαν τις αναπομπές του Προέδρου Αναστασιάδη στη Βουλή και στέλνονται αρνητικά μηνύματα από θεσμούς

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε περιπέτειες δυνατόν να μπει η κυπριακή οικονομία από την αντιπαράθεση Κυβέρνησης και Βουλής. Νομοθετήματα όπως αυτά της τριμηνυς αναστολής των εκποιήσεων, της κατάργησης της διπλής φορολογίας στα καύσιμα και της κατάργησης του ΦΠΑ στους ρύπους στην τιμή του ρεύματος δυναμιτίζουν το κλίμα –οικονομικό και μη- και αρνητικά μηνύματα και προειδοποιήσεις έχουν φτάσει σε γραπτή και προφορική μορφή από Ευρώπη και θεσμούς σε οικονομικούς φορείς στην Κύπρο. Το Υ-

Με μία υποβάθμιση από τον κάθε ένα Οίκο (με μία ή δύο Οίκους δεν μπαίνει στα «σκουπίδια») η Κύπρος μπαίνει σε νέες περιπέτειες, θα δανειζεται πιο ακριβά και η επενδυτική κοινότητα θα την βλέπει όπως την έβλεπε από το 2012 μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2018. Στα σκουπίδια (junk).

πουργείο Οικονομικών έγινε δέκτς μηνύματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τους νόμους που ψήφισε η Βουλή των Αντιπροσώπων εντός Ιουλίου για την κατάργηση του ΦΠΑ σε καύσιμα και ρεύμα, χαρακτηρίζοντάς τους προβληματικούς. Από την άλλη, εγχώριοι οικονομικοί φορείς έχουν γίνει δέκτες αρνητικών μηνυμάτων από Οίκους Αξιολόγησης πως τροποποίηση του πλαισίου των εκποιήσεων μπορεί να ταρακουνήσει την οικονομία, άρα και να υπάρξουν αρνητικές συνέπειες και σε σχέση με την αποδέσμευση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και σε σχέση με την πιστοληπτική δυνατότητα της χώρας. Τις τελευταίες δύο εβδομάδες ιδίως, οι τράπεζες γίνονται δέκτες αρνητικής κριτικής όσον αφορά στο θέμα των εκποιήσεων, ενώ στο βάθος υπάρχει και η πιθανότητα για πιθανές υποβαθμίσεις του αξιόχρεου της Κύπρου στις επόμενες αξιολογήσεις που θα αρχίσουν από Σεπτέμβριο. Συν τοις άλλοις, αφού οι θεσμοί θα βλέπουν

Ξανά στην αβεβαιότητα για την εκταμίευση των 85 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπαίνει η Κύπρος.

πως το πλαίσιο των εκποιήσεων δεν εφαρμόζεται στην Κύπρο, ή προχωρά με νηπιακά βήματα, υπάρχει στο τραπέζι πρόταση για να ζητηθούν πρόσθετα κεφάλαια στις τράπεζες από τους επόπτες. Μην ξεχνάμε πως ο Οίκος Moody's δεν έχει αναβαθμίσει καν το αξιόχρεο της Κύπρου στην επενδυτική κατηγορία, ενώ οι Standard And Poor's, DBRS και Fitch έχουν την Κύπρο μόλις μία βαθμίδα πάνω στην επενδυτική κατηγορία. Με μία υποβάθμιση από τον καθένα (με μία ή δύο Οίκους δεν μπαίνει στα «σκουπίδια») η Κύπρος μπαίνει σε νέες περιπέτειες, θα δανειζεται πιο ακριβά και η επενδυτική κοινότητα θα την βλέπει όπως την έβλεπε από το 2012 μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2018. Στα σκουπίδια (junk). Ακόμα και να την υποβαθμίσει ένας Οίκος από τους τρεις και να μην περάσει στην μη επενδυτική κατηγορία (junk), το μήνυμα δεν θα είναι καλό για την οικονομία.

Την Τρίτη 2 Αυγούστου στη Βουλή των Αντιπροσώπων έγινε έκτακτη Ο-

λομέλεια για τις τρεις αναπομπές του Προέδρου Αναστασιάδη, νόμων οι οποίοι ψηφίστηκαν τον Ιούλιο για την αναστολή των εκποιήσεων, την κατάργηση της φορολογίας στα καύσιμα και του ΦΠΑ στο ρεύμα. Η Βουλή απέρριψε κατά πλειοψηφία τις τρεις αναπομπές των νόμων αυτών. Ειδικότερα, με 27 ψήφους εναντίον και 12 υπέρ απορρίφθηκαν οι αναπομπές των νόμων που σχετίζονται με τα καύσιμα και το ρεύμα και με 28 ψήφους εναντίον και 12 υπέρ απορρίφθηκε η αναπομπή του νόμου που σχετίζονται οι εκποιήσεις. Από εδώ και πέρα μετά την καταψήφιση των αναπομπών και των τριών νόμων από τη Βουλή την Τρίτη 2 Αυγούστου ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έχει τη δυνατότητα να προωθήσει την αναφορά των νόμων στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο μέχρι να περάσει στην μη επενδυτική κατηγορία (junk), το μήνυμα δεν θα είναι καλό για την οικονομία.

Την Τρίτη 2 Αυγούστου στη Βουλή των Αντιπροσώπων έγινε έκτακτη Ο-

για το νόμο της αναστολής των εκποιήσεων το οποίο θα έχει ισχύ μέχρι τον Οκτώβριο. Η στρατηγική που θα ακολουθήσει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης θα είναι καθοριστική για την εφαρμογή ή όχι των αποφάσεων των τριών νόμων.

Ξανά στην αβεβαιότητα τα 85

Παράλληλα, ξανά στην αβεβαιότητα για την εκταμίευση των 85 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπαίνει η Κύπρος. Στη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών που προηγήθηκε της Ολομέλειας της Βουλής όπου εξέτασε τις τρεις αναπομπές νόμων του Προέδρου Αναστασιάδη, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών Γιώργος Παντελής σημείωσε ότι η εφαρμογή των νόμων για το ΦΠΑ στα καύσιμα και στο ρεύμα, καθώς και η αναστολή των εκποιήσεων βάζει σε αβεβαιότητα την εκταμίευση της δόσης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ύψους 85 εκατ. ευρώ. Ε-

στιάζοντας στο νόμο της αναστολής των εκποιήσεων ο Γ.Δ. του ΥΠΟΙΚ υπογράμμισε ότι περιπλέκει την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που αφορά την ενίσχυση εποπτείας των εταιρειών διαχείρισης πιστώσεων, άρα μπαίνει ερωτηματικό το αν η Κύπρος πράγματι θα έχει ολοκληρώσει με επιτυχία το 14ο ορόσημο για να λάβει χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης. Άρα, η αναστολή ενδέχεται να επηρεάζει την εφαρμογή του πλαισίου, όπως γίνεται αντιληπτό.

Επιστολή Κομισιόν

Πέραν της περιπέτειας για τα 85 εκατ. ευρώ, μπαίνει στο τραπέζι και κατά πόσο αντιβαίνουν του κοινοτικού κεκτημένου οι νόμοι για το ρεύμα και τα καύσιμα. Από τη μία, δεν καθίσταται δυνατή η μετάβαση σε μηδενικό συντελεστή για την παροχή του ρεύματος, ενώ σχετικά με το νόμο για τα καύσιμα, παραβιάζονται δύο συγκεκριμένα άρθρα της οδηγίας για τον ΦΠΑ.

Κ. Πετρίδης: Διακινδυνεύεται η αξιοπιστία της χώρας

«Η Βουλή, δίδοντας συνέχεια στον επεκτατικό άκρο του λαϊκισμού απέρριψε τις αναπομπές διακινδυνεύοντας την αξιοπιστία της χώρας και την οικονομία», αναφέρει σε ανάρτηση του στο twitter ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης μετά την απόφαση της Βουλής να απορρίψει τις αναπομπές του Προέδρου της Δημοκρατίας, «Αντίδραση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις αποφάσεις της βουλής. Είχαμε προειδοποιήσει, ενώ η επιστολή τέθηκε ενώπιον του σώματος. Παρά ταύτα η Βουλή, δίδοντας συνέχεια στον επεκτατικό άκρο λαϊκισμό απέρριψε τις αναπομπές διακινδυνεύοντας την αξιοπιστία της χώρας & την οικονομία.», επισήμανε σε ανάρτηση του ο Υπουργός Οικονομικών.

Αντίμετρα με τα 50 εκατ.

Την προηγούμενη εβδομάδα η Κυβέρνηση αποφάσισε να δώσει νέο πακέτο στήριξης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων λόγω των αυξήσεων των τιμών του ρεύματος, ύψους 50 εκατ. ευρώ. Το νέο μέτρο επιδότησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας βασίζεται στην κλιμακωτή στήριξη, ώστε να ενθαρρύνεται παράλληλα και η εξοικονόμηση. Από το μέτρο επωφελούνται όλα τα νοικοκυριά, μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο και τη βιομηχανία καθώς, και ο γεωργικοκτινοτροφικός τομέας που χρησιμοποιεί ηλεκτρισμό για την άντληση νερού για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης. Η επιδότηση καλύπτει τις τιμολογήσεις της περιόδου Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου 2022. Το νέο πακέτο θα καλύψει τόσο τους οικιακούς, εμπορικούς και βιομηχανικούς χρήστες διμηνιαίας διατίμησης, στήριζοντας έτσι 449.000 νοικοκυριά και 111.500 επιχειρήσεις.

Τρία σενάρια για τουρκικές προκλήσεις και τα αντίμετρα

Επέστρεψε σε τουρκικό λιμάνι το γεωτρήπανο έτοιμο να σπκώσει άγκυρες τις επόμενες μέρες με πιθανό προορισμό την ΑΟΖ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Οικινήσεις που καταγράφονται ανάμεσα στα βόρεια κατεχόμενα παράλια της Κύπρου και την Τουρκία δείχνουν πως οι προετοιμασίες του γεωτρήπανου Αμντούλ Χα-μίτ Χαν έχουν ολοκληρωθεί και το μόνο που απομένει είναι το πράσινο φως να σπκώσει άγκυρες, άγνωστο για πού μέχρι σήμερα. Το τουρκικό γεωτρήπανο μετά από αρκετές μέρες στα ανοιχτά του λιμανιού Τασούκου (απέναντι από την κατεχόμενη Καρπασία), τα ξημερώματα Τρίτης επέστρεψε στο αγκυροβόλιο. Εξέλιξη που δείχνει πως ολοκληρώθηκαν οι προετοιμασίες για το παρθενικό του ταξίδι σε κάποια περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Η επιστροφή του γεωτρήπανου στα απέναντι από την Κύπρο τουρκικά παράλια ανεβάζει το πολιτικό θερμόμετρο στην περιοχή η οποία παρουσιάζει χαρακτηριστικά, προ κρίσης του 2020. Με εξαίρεση τις περιοχές πλησίον της Κύπρου ήδη παρατηρείται μια σταδιακή συσσώρευση ναυτικών δυνάμεων υπό τη μορφή διεξαγωγής ασκήσεων. Το κατά πόσο θα υπάρξει κορύφωση ανάλογη με αυτή του 2020 θα εξαρτηθεί από τις οδηγίες που θα δοθούν στο Αμντούλ Χα-μίτ Χαν για την περιοχή, στην οποία θα ρίξει άγκυρες προκειμένου να πραγματοποιήσει τις παράνομες δραστηριότητές του. Στη Λευκωσία, το Υπουργείο Εξωτερικών φαίνεται να έχει έτοιμο πακέτο μέτρων στην περίπτωση που το τουρκικό γεωτρήπανο εισέλθει παράνομα σε περιοχές της κυπριακής ΑΟΖ. Στην Ελλάδα, πέρα από το διπλωματικό πεδίο, παρατηρείται μια έντονη κινητικότητα επί της θαλάσσης με κύριο χαρακτηριστικό την αυξημένη ετοιμότητα αντιδράσεων στην περίπτωση που το γεωτρήπανο εισέλθει σε περιοχές ελληνικών συμφερόντων.

Τα σενάρια

Επίσημα η Άγκυρα δεν έχει ανοίξει τα χαρτιά της για τον τελικό προορισμό του Αμντούλ Χα-μίτ Χαν. Λέγεται μάλιστα πως οι οδηγίες θα δοθούν από τον ίδιο τον πρόεδρο της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν στις 9 Αυγούστου, ημερομηνία εξόδου του γεωτρήπανου στην ανατολική Μεσόγειο. Ωστόσο, σε Κύπρο και Ελλάδα,

φαίνεται να υπάρχουν σενάρια με τους πιθανούς στόχους του τουρκικού γεωτρήπανου, σενάρια στα οποία βασίζονται και τα αντίμετρα που φαίνεται να έχουν ετοιμασθεί από τις δυο χώρες. Τα δυο από τα τρία σενάρια αφορούν την Κυπριακή Δημοκρατία και περιοχές δυτικά της Πάφου και στο κατεχόμενο κομμάτι.

Τα διπλωματικά αντίμετρα που φαίνεται να έχουν ετοιμασθεί σε συνεργασία με την Ελλάδα, δίνουν έμφαση στα σενάρια εκδήλωσης της τουρκικής προκλητικότητας σε κάποια περιοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το τρίτο σενάριο ουσιαστικά αποτελεί επανάληψη το σκανικού που επιχειρείται να στήσει η Τουρκία το 2020 προς την πλευρά του Καστελόριζου.

Τεμάχιο 6

Η περίπτωση του τουρκικού γεωτρήπανου να καταλήξει σε κάποια περιοχή δικαιοδοσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας θεωρείται το επικρατέστερο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία αντιδράσης με άλλα μέσα πέρα των διπλωματικών. Τόσο στη Λευκωσία όσο και στην Αθήνα φαίνεται να συγκλίνουν οι εκτιμήσεις πως το τουρκικό γεωτρήπανο θα κινηθεί σε περιοχές όπου προηγούμενες πραγματοποιήθηκαν παράνομες έρευνες, ή άλλες δραστηριότητες. Με το σκεπτικό αυτό πρώτο στη λίστα φιγουράρει το τεμάχιο 6 της ΑΟΖ, ένα μέρος το οποίο (βόρεια) παράνομα η Τουρκία διεκδικεί ως μέρος της υφαλοκρηπίδας της. Στη συγκεκριμένη περιοχή στο παρελθόν έχουν πραγματοποιηθεί παράνομες έρευνες, ενώ έχουν σημειωθεί και άλλες δραστηριότητες από τα υπόλοιπα γεωτρήπανα της Τουρκίας. Η συγκεκριμένη περιοχή βρίσκεται σε μακρινή απόσταση από το σημείο όπου πραγματοποιεί εργασίες, αυτή την περίοδο, η κοινοπραξία

ENI-TOTAL στην οποία έχει παραχωρηθεί νόμιμα το τεμάχιο 6.

Καρπασία

Δεύτερη εν δυνάμει περιοχή πρόκλησης τουρκικών προκλήσεων είναι η κατεχόμενη Καρπασία ή κάποιο άλλο σημείο ανάμεσα στην κατεχόμενη Αμμόχωστο και τα ανατολικά τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ. Στην Καρπασία η Τουρκία πραγματοποιεί συνεχώς παράνομες έρευνες το 2018 και 2019, ενώ κάτι ανάλογο έχει πράξει και στις άλλες κατεχόμενες περιοχές νότια και ανατολικά της Κύπρου. Εν προκειμένω, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε και το επεισόδιο που είχε σημειωθεί το 2018 με την παρενόχληση του γεωτρήπανου της ιταλικής ENI, από τουρκικά πολεμικά πλοία, το οποίο κατευθύνονταν για προγραμματισμένες εργασίες στο τεμάχιο 3 της ΑΟΖ.

Όπως το 2020

Το τρίτο σενάριο προνοεί επανάληψη της κατάστασης που δημιουργήσε η έξοδος του τουρκικού ερευνητικού σκάφους Ορούτς Ρέις που έφερε Ελλάδα και Τουρκία στα πρόθυρα ενός θερμού επεισοδίου. Σε μια τέτοια περίπτωση το τουρκικό γεωτρήπανο εμφανίζεται να κινείται σε περιοχή του λεγόμενου τουρκοκυπριακού συμφώνου στο ύψος του Καστελόριζου, της Καρπάθου, της Ρόδου και της Κρήτης. Σενάριο που θα προκαλέσει και πάλι συναγερμό ναυτικών δυνάμεων στην περιοχή με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται. Ήδη η ελληνική πλευρά έχει διαμνησεί προς πάσα κατεύθυνση πως δεν πρόκειται να ενεργήσει όπως στην περίπτωση του Ορούτς Ρέις και πως δεν θα ανεχθεί αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων. Ένα σενάριο το οποίο είναι το χειρότερο. Ήδη στην εν λόγω περιοχή καταγράφεται αυξημένη δραστηριότητα ναυτικών και αεροπορικών μονάδων των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Μέχρι τις 5 Αυγούστου η Ελλάδα έχει δεσμεύσει περιοχές νότια της Κρήτης για λογαριασμό του ισραηλινού πολεμικού ναυτικού. Ασκήσεις που ενδεχομένως να πραγματοποιηθούν και με τη συμμετοχή ελληνικών πολεμικών πλοίων.

Το τεμάχιο 6 της κυπριακής ΑΟΖ φιγουράρει ως η επικρατέστερη επιλογή των τουρκικών προκλήσεων με το γεωτρήπανο Αμντούλ Χα-μίτ Χαν, υπό το μανδύα ότι βρίσκεται εντός των ορίων της τουρκικής υφαλοκρηπίδας.

Το διπλωματικό οπλοστάσιο Αθηνών και Λευκωσίας

Εκτός από την κινητικότητα ναυτικών δυνάμεων στην πλευρά της Ελλάδας, Αθήνα και Λευκωσία εμφανίζονται προετοιμασμένες να αντιδράσουν και στο διπλωματικό πεδίο. Κατά την πρόσφατη επίσκεψη του υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας Νίκου Δένδια στη Λευκωσία φαίνεται να κλειδώσε το πακέτο μέτρων των δυο χωρών στην περίπτωση που η Τουρκία επαναλάβει τις προκλήσεις. Οι επιλογές που έχουν γίνει στο διπλωματικό πεδίο δίνουν περισσότερο έμφαση στα σενάρια εκδήλωσης της τουρκικής προ-

κλητικότητας στην Κύπρο. Με δεδομένη την αδυναμία στρατιωτικής πίεσης από πλευράς Κυπριακής Δημοκρατίας, η μόνη επιλογή είναι η διπλωματία. Στο πνεύμα αυτό οι δυο χώρες φαίνεται να έχουν καταλήξει σε πακέτο μέτρων με έμφαση τη διενόμιση των τουρκικών προκλήσεων. Όπως αναφέρουν διπλωματικές πηγές στην «Κ», η προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ είναι στην κορυφή της λίστας των μέτρων που έχουν συμφωνηθεί. Το δεύτερο πεδίο στο οποίο θα αναπτυχθεί δραστηριό-

τητα είναι η Ε.Ε με την άσκηση πιέσεων για λήψη μέτρων κατά της Τουρκίας. Ένα ζήτημα που στο παρελθόν είχε προκαλέσει ουκ ολίγες συζητήσεις τόσο για το εύρος το μέτρων όσο και για την αποτελεσματικότητά τους. Εδώ πρέπει να γίνει υπενθύμιση και σε παλαιότερες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου οι οποίες παραμένουν σε ισχύ.

Τα διπλωματικά μέτρα συμπληρώνουν και νομικά μέτρα έχουν τύχει επεξεργασίας και κινούνται κατά προώπων ή εταιρικών οντοτήτων.

Η Κύπρος πλήρως εναρμονισμένη με την προστασία μαρτύρων

Ανάμεσα στα 9 κράτη μέλη η χώρα που έχει υιοθετήσει πλήρως τη νομοθεσία για τους «Whistleblowers»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η Διεθνής Διαφάνεια (Transparency International) έχει πρόσφατα ανακοινώσει τα αποτελέσματα νομοθέτησης του ρυθμιστικού πλαισίου Προστασίας Μαρτύρων Δημοσίου Συμφέροντος (whistleblowers) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει των οποίων η Κύπρος ανήκει στα 9 κράτη μέλη της Ένωσης όπως της Γαλλίας, Δανίας, Λιθουανίας, Λετονίας, Σουηδίας, Φινλανδίας, Κροατίας και Πορτογαλίας που έχουν υιοθετήσει πλήρως σχετικό νομοθέτημα αναφορικά με αυτό το θέμα. Οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος αποτελούν επί της ουσίας το μηχανισμό για τον εντοπισμό και την πρόληψη παραβιάσεων που βλάπτουν το δημόσιο συμφέρον. Τον Ιανουάριο του 2022 η Βουλή ψήφισε τον εν λόγω νόμο, με τον οποίο προστατεύονται άτομα που καταγγέλλουν πράξεις σε αρχές επιβολής του νόμου ή άλλους αρμόδιους φορείς. Ουσιαστικά, μέσω του νόμου του «whistleblowing» όσοι εργαζόμενοι θελήσουν να αποκαλύψουν περιστατικά που σημειώνονται παράνομες δραστηριότητες και περιστατικά κατάχρησης δικαίου και ενημερώνουν τους αρμόδιους για την αντιμετώπιση του προβλήματος, έχουν πλήρη προστασία. Ο νόμος αυτός αποτελεί ένα βήμα στο ευρύτερο πλαίσιο καταπολέμησης της διαφθοράς στην Κύπρο.

Κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» τα δεδομένα του «Transparency International» ο Πρόεδρος του Cyprus Integrity Forum, Μάριος Σκανδάλης, σημείωσε πως, «ως Cyprus Integrity Forum, θε-

«Είναι ένα από τα πιο σημαντικά βήματα και ισχυρότερα επιτεύγματα της Κύπρου τις τελευταίες δεκαετίες στον τομέα πάταξης της διαφθοράς και προώθησης της διαφάνειας», σημειώνει ο Κ. Σκανδάλης.

ωρούμε το συγκεκριμένο γεγονός ως ένα από τα πιο σημαντικά βήματα και ισχυρότερα επιτεύγματα της Κύπρου τις τελευταίες δεκαετίες στον τομέα πάταξης της διαφθοράς και προώθησης της διαφάνειας». Ως ο αρμόδιος οργανισμός, που πριν από αρκετά χρόνια είχαμε εισηγηθεί την εισαγωγή αυτού του συγκεκριμένου πλαισίου και είχαμε υποστηρίξει τη συγγραφή του προωθώντας συγκεκριμένες εισηγήσεις στα αρμόδια τμήματα της κυβέρνησης και ιδίως του Υπουργείου Δικαιοσύνης, μας χαροποιεί ιδιαίτερα αφού πλέον μπορούμε να στείλουμε ισχυρά μηνύματα σε διάφορα κέντρα στο εξωτερικό ότι η Κύπρος άρχισε πλέον να κάνει τα σωστά βήματα και ότι μπορεί εμπράκτως να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή κρούσης συμβάντων διαφθοράς. Όπως τόνισε ο κ. Σκανδάλης, «την ίδια στιγμή η συγκεκριμένη αυτή θετική εξέλιξη δεν πρέπει να μας εφησυχάζει, αλλά αντιθέτως να τονώσει τις προσπάθειες όλων μας στην αναγνώριση των κυρίων θεμάτων που νοσούν από συμβάντα διαφθοράς και με ειλικρίνεια να σκεφτούμε τα μανίκια, δουλεύοντας με σκοπό την ολιστική και χωρίς κανένα συμβιβασμό προώθηση της διαφάνειας. Μόνο έτσι μπορεί ο κάθε πολίτης της χώρας μας να νοιώσει επιτέλους περήφανος για την Κύπρο μας».

«Ως Cyprus Integrity Forum δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε την προώθηση παρόμοιων πρωτοβουλιών και να παρέχουμε την ανάλογη τεχνokratική υποστήριξη όπως η συγκεκριμένη

που στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία και έτυχε αναγνώρισης σε παγκόσμιο επίπεδο από τη Διεθνή Διαφάνεια», κατέληξε.

Το προφίλ των «whistleblowers»

Ο πληροφοριοδότης είναι φυσικό πρόσωπο που δημοσιοποιεί πληροφορίες που έχουν «φτάσει κοντά του» λόγω της εργασίας του και αφορούν παραβιάσεις του ευρωπαϊκού δικαίου. Στα πρόσωπα αυτά είναι οι αυτοαπασχολούμενοι, οι μέτοχοι, πρώην εργαζόμενοι, υποψήφιοι εργαζόμενοι, εθελοντές, αλλά και πρόσωπα που συνδέονται με τον πληροφοριοδότη, όπως συνάδελφοι, ή μέλη της οικογένειας. Η αναφορά μπορεί να γίνει και εγγράφως και προφορικά.

Όπως σημειώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχετικό της δελτίο, οι παράνομες δραστηριότητες

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

Τράπεζα Κύπρου

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

και περιστατικά κατάχρησης δικαίου μπορεί να συμβούν σε οποιονδήποτε οργανισμό, ιδιωτικό ή δημόσιο, μεγάλο ή μικρό. Μπορεί να έχουν διάφορες μορφές, όπως δωροδοκία, απάτη, αθέμιτες επιχειρηματικές πρακτικές ή αμέλεια. Και σε περίπτωση που δεν αντιμετωπιστούν, μπορεί να βλάψουν σοβαρά το δημόσιο συμφέρον. Εξηγεί ότι όσοι εργάζονται σε έναν οργανισμό ή έχουν επαφές με αυτόν στο πλαίσιο των εργασιακών δραστηριοτήτων τους είναι συχνά οι πρώτοι που ανακαλύπτουν τέτοια περιστατικά και, ως εκ τούτου, βρίσκονται στην πλεονεκτική θέση να μπορούν να ενημερώσουν τους αρμόδιους για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή άτομα που αναφέρουν (εντός του οικείου οργανισμού ή σε εξωτερική αρχή) ή αποκαλύπτουν (στο κοινό) πληροφορίες τις οποίες απέκτησαν σε εργασιακό πλαίσιο και που αφορούν αξιόποινη πράξη, συμβάλλουν στην πρόληψη και στον εντοπισμό απειλής ή ζημίας για το δημόσιο συμφέρον που, υπό άλλες συνθήκες, θα παρέμεναν στον σκοτάδι. Ωστόσο, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος είναι ανομοιογενής και κατακερματισμένη. Κατά συνέπεια, οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος συχνά αποθαρρύνονται και δεν αναφέρουν τις ανησυχίες τους, καθώς φοβούνται αντίποινα.

Για τους λόγους αυτούς, στις 23 Απριλίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια δέσμη πρωτοβουλιών στις οποίες συμπεριλαμβάνονται μια πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης και μια ανακοίνωση σχετικά με τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου για την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος με σκοπό τη διαφύλαξη του δημόσιου συμφέροντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στόχος της δέσμης αυτής είναι να δημιουργηθούν εύκολα προσβάσιμοι δίαυλοι αναφοράς, να τονιστεί η υποχρέωση της τήρησης της εμπιστευτικότητας και της απαγόρευσης αντιποίησης σε βάρος μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, και να θεσπιστούν στοχευμένα μέτρα προστασίας. Η οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2019 και τέθηκε σε ισχύ στις 16 Δεκεμβρίου 2019. Τα κράτη μέλη είχαν προθεσμία έως τις 17 Δεκεμβρίου 2021 για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δικαίο, κάτι που η Κύπρος το έπραξε εντός Ιανουαρίου 2022 που πέρασε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της **ΤΖΙΝΑΣ ΤΣΟΝ** / **REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η ύφεση δεν είναι ίδια για πλούσιους και φτωχούς

Η μείωση του αμερικανικού ΑΕΠ κατά 0,9% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο δείχνει σαφέστατα εξασθένιση της οικονομίας. Αλλά οικονομικά στοιχεία δείχνουν ότι υπάρχει ανθεκτικότητα, εξ ου και επισήμως ο όρος της ύφεσης απηχεί μια εκτεταμένη και μακράς διάρκειας οικονομική κάμψη. Παρά ταύτα, εάν κοιτάξει κανείς κάτω από την επιφάνεια θα διαπιστώσει πως οι γενναϊδωδρες δαπάνες των εχόντων, απλώς αποκρύπτουν τις πιέσεις τις οποίες υφίστανται οι Αμερικανοί με τα χαμηλότερα εισοδήματα. Το γεγονός πως δεύτερο τρίμηνο στη σειρά παρατηρείται συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας δείχνει τους διαφορετικούς και ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι καταναλωτές είτε ταλανίζονται είτε ωφελούνται. Ο όγκος των αποθεμάτων των μη πωληθέντων αγαθών και υλικών των εταιρειών περιτέλλεται σε τέτοια βάση, αφαιρώντας 2 ποσοστιαίες μονάδες από την οικονομική παραγωγή. Πάντως, οι δαπάνες επί

των υπηρεσιών, όπως είναι τα ταξίδια, αυξήθηκαν κατά 4,1%. Οι εύποροι Αμερικανοί έχουν συνδράμει, ώστε οι δραστηριότητες αυτές να προσεγγίζουν σχεδόν τα προ πανδημίας επίπεδά τους.

Οι πλούσιοι διαδραματίζουν υπερμεγέθη ρόλο στην αμερικανική οικονομία, πράγμα το οποίο παραμορφώνει τη συνολική εικόνα. Το 10% των πλουσιότερων φορολογουμένων, με ετήσιο εισόδημα άνω των 200.000 δολ., αντι-στοιχεί στο σχεδόν ήμισυ της καταναλωτικής δαπάνης. Το 20% στη βάση, που έχει εισόδημα κάτω από 30.000 δολ., αντιστοιχεί σε ποσοστό χαμηλότερο του 10% αυτής της δαπάνης και τα περισσότερα χρήματα διοχετεύονται για να καλυφθούν βασικές ανάγκες, όπως στέγη και τροφή. Εξ ου και το να δίνουμε προσοχή στο τι λείν η κάθε εταιρεία ξεχωριστά, μας βοηθάει να έχουμε πιο εμπεριστατωμένη εικόνα. Προ ολίγων ημερών η Walmart προειδοποίησε πως η πείλα της ξοδεύει λιγότερα σε είδη, αλλά

εκτός των τροφίμων. Ο όμιλος κινητής τηλεφωνίας AT&T ενημέρωσε πως οι χρήστες καθυστερούν την εξόφληση λογαριασμών. Όσες επιχειρήσεις εξυπηρετούν τους εύπορους αποδεικνύονται ως επί το πλείστον άτρωτες στις πληθωριστικές πιέσεις. Στα μέσα της εβδομάδας η Mercedes-Benz δήλωσε πως έχει πολλές καθυστερούμενες παραγγελίες, κάτι το οποίο την ώθησε στο να βελτιώσει τις προβλέψεις πωλήσεων και εσόδων για το τρέχον έτος. Ο όμιλος του LVMH, με εμπορικά σήματα όπως των Louis Vuitton και Tiffany, ανακοίνωσε αυξημένες πωλήσεις κατά 24% στις ΗΠΑ.

Τα συνολικά δεδομένα του ΑΕΠ δεν συνυπολογίζουν τέτοιες διαφορές. Μια μικρή τσάντα Louis Vuitton στα 3.300 δολάρια, είναι όσο οι αθροιστικές δαπάνες για φαγητό για έναν ενήλικα με συννηθισμένες διατροφικές συνήθειες, σύμφωνα με το υπουργείο Γεωργίας. Είναι στη βάση της πυραμίδας, που τα θεμέλια της οικονομίας των ΗΠΑ φανερώνονται πολύ αδύναμα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της **ΕΛΕΝΑ ΜΑΖΝΕΒΑ** / **BLOOMBERG**

Ρωγμές στην ευρωπαϊκή ενότητα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει τη χειρότερη ενεργειακή κρίση που έχει γνωρίσει εδώ και δεκαετίες και υπάρχουν ήδη ενδείξεις πως τα κράτη-μέλη της δεν είναι ενωμένα στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Πρώτα απ' όλα, τόσο οι τιμές όσο και ο βαθμός εξάρτησης από τη ρωσική ενέργεια διαφέρουν από χώρα σε χώρα και το χάσμα που τις χωρίζει ενδέχεται να διευρυνθεί, καθώς η Ιταλία ανακοίνωσε μεταβολές στον τρόπο που υπολογίζει τα τιμολόγια της ενέργειας για τους καταναλωτές. Αρχής γενομένης από τον Οκτώβριο τα τιμολόγια στην Ιταλία δεν θα βασίζονται στην τιμή αναφοράς της Ε.Ε. που είναι τα συμβόλαια της Ολλανδίας. Θα συνδέονται αντιθέτως με τα ιταλικά συμβόλαια φυσικού αερίου. Αυτό ανακοίνωσε η ρυθμιστική αρχή ενέργειας της Ιταλίας, γνωστή ως ARERA.

Όπως ανέφερε η Citigroup, η αφινδιαστική αυτή κίνηση μάλλον προδίδει μια προσδοκία ή τουλάχιστον μια ελπίδα πως θα αποσυνδεθούν οι τιμές

των δύο συμβολαίων φυσικού αερίου. Στη διάρκεια του περασμένου μήνα η Ιταλία κατόρθωσε να συγκεντρώσει ταχύτητα και να αποθηκεύσει φυσικό αέριο, ενώ έχει τη δυνατότητα να συγκεντρώσει και πρόσθετα αποθέματα τον Αύγουστο και έτσι η χώρα να έχει άφθονο αέριο. Εν ολίγοις στην περίπτωση αυτή θα «βελτιωθεί σημαντικά στην Ιταλία η εμπιστοσύνη για την επάρκεια του καυσίμου και θα υποχωρήσουν οι τιμές του αερίου στη χώρα», τονίζουν αναλυτές της Citigroup. Η αλληλεγγύη της Ε.Ε. δοκιμάζεται από την Ουκρανία. Τα συμβόλαια αερίου αποτελούν την τιμή αναφοράς στην Ευρώπη και των οποίων η διαπραγμάτευση γίνεται στο Άμστερνταμ. Η τιμή τους έχει υπερδιπλασιασθεί φέτος α-ντανακλώντας συνολικά τον ενεργειακό κίνδυνο που διατρέχει η Ευρώπη. Ορισμένα κράτη-μέλη, όμως, όπως εν

προκειμένου η Ιταλία, έχουν πολύ περισσότερους εναλλακτικούς προμηθευτές και δεν εξαρτώνται τόσο από τη Ρωσία. Ανάμεσά τους το υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) από την Αλγερία. Άλλες χώρες, αντιθέτως, και ειδικότερα χώρες από την Ανατολική Ευρώπη, εξαρτώνται πολύ περισσότερο από το ρωσικό αέριο που έρχεται μέσω αγωγών και δεν έχουν δίκτυα σύνδεσης με σημαντικούς τερματικούς σταθμούς LNG. Η Ουγγαρία έχει ήδη ανακοινώσει ότι θα απαγορεύσει τις εξαγωγές ενέργειας στο πλαίσιο της «κατάστασης έκτακτου ανάγκης για την ενέργεια», ενώ παράλληλα σχεδιάζει να διασφαλίσει περαιτέρω προμήθειες φυσικού αερίου από τη Ρωσία. Και βέβαια, πολύ περισσότερες χώρες σχεδιάζουν να κλείσουν τα σύνορά τους και να εμποδίσουν οποιαδήποτε εξαγωγή φυσικού αερίου αν επιδεινωθεί η κατάσταση. Όπως, όμως, τονίζει η Citigroup, για την Ιταλία έχει μειωθεί σημαντικά ο κίνδυνος ενός χειμώνα χωρίς φυσικό αέριο.

Τα χλωρά και τα κατάξερα του Συνεργατισμού

Τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα και το σχοινί του χωρκάτη που μονό δεν έφτανε και διπλό έφτανε και αρτηρούσε

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Η διαχείριση του Συνεργατισμού από την κυβέρνηση και την ΚΤΚ την περίοδο 2013-2015 θυμίζει την κυπριακή παροιμία σύμφωνα με την οποία το σχοινί του χωρκάτη μονό δεν έφτανε αλλά διπλό έφτανε και αρτηρούσε. Το 2013 ήταν ήδη γνωστό σε όλους στην Κύπρο ότι υπήρχαν χλωρά Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) που δεν είχαν πολλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια η χορηγήσεις (ΜΕΔ ή ΜΕΧ) και που ήταν κυρίως τα επαγγελματικά ΣΠΙ (π.χ. των δασκάλων, των καθηγητών, των στρατιωτικών, των αστυνομικών, κ.λπ.) και υπήρχαν και κατάξερα ΣΠΙ που είχαν πάρα πολλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια και που ήταν κυρίως τα τοπικά και περιφερειακά ΣΠΙ. Κατ' ακρίβεια, όπως διαφαίνεται στο πόρισμα Αρέστη από στοιχεία που έδωσε ο τώος διοικητής της ΚΤΚ Αθανάσιος Ορφανίδης,

Ο διαχωρισμός σε καλό και κακό Συνεργατισμό που αποφεύχθηκε το 2013-2014 με την ανακεφαλαιοποίηση ολόκληρου του Συνεργατισμού, απλώς καθυστέρησε μέχρι το 2018 και με σχεδόν διπλάσιο κόστος για τον φορολογούμενο.

η ΚΤΚ γνώριζε και προβληματιζόταν από το 2011 ότι στο σύνολό του ο Συνεργατισμός είχε δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων γύρω στο 30% (και αυτό ήταν όταν ακόμα ο ορισμός μη εξυπηρετούμενου δανείου ήταν πολύ πιο επεικής από τον εναρμονισμένο ορισμό που άρχισε να χρησιμοποιεί η ΚΤΚ με την έλευση του Μνημονίου τον Μάρτιο 2013). Αυτός ο δείκτης βέβαια εκτοξεύθηκε μετά το 2013 και υπολογίστηκε γύρω στο 45%, όταν η κυβέρνηση και η ΚΤΚ αντιμετώπισαν το πρόβλημα της ανακεφαλαιοποίησης του Συνεργατισμού στο σύνολό του, αφού σύμφωνα με το πόρισμα Αρέστη (σελίδα 278) στο τέλος του 2013 όλα τα ΣΠΙ επί ενοποιημένων βάσεων είχαν δανειακό χαρτοφυλάκιο ύψους €13,4 δισ. από τα οποία €6 δισ. ήταν μη εξυπηρετούμενα. Αλλά, ο μεικτός δείκτης για όλον τον Συνεργατισμό, ο' ενοποιημένη βάση, εκρβσε μεγάλες διαφορές μεταξύ επαγγελματικών ΣΠΙ, που είχαν δείκτη ΜΕΧ πιο κάτω από 20% και περιφερειακών ΣΠΙ που κυμαίνονταν μέχρι και 80+%! Και τα βαρίδια που είχαν τα κατάξερα ΣΠΙ δεν παραμερίστηκαν με τους χειρισμούς της κυβέρνησης και την ΚΤΚ, όπως αποδεικνύεται από τις εκθέσεις της Μονάδας Διαχείρισης του υπουργείου Οικονομικών και τον

Η κυβέρνηση αναγκάστηκε να προικοδοτήσει την Ελληνική με εγγυήσεις ύψους μέχρι και €280 εκατομμύρια για να αναλάβει τις καταθέσεις και το καλό δανειακό χαρτοφυλάκιο του συγχωνευμένου Συνεργατισμού και άφησε περί τα €5 δισ. ΜΕΔ στην ΚΕΔΙΠΕΣ, που δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας κρατικός φορέας διαχείρισης ΜΕΔ.

πίνακα 1 από τη σχετική έκθεση του 2016 (σελίδα 40).

Όμως, τα χλωρά ΣΠΙ συνέχισαν να διατηρούν πολύ χαμηλότερους δείκτες και από τις ιδιωτικές τράπεζες, όπως φαίνεται από τον πίνακα 2.

Επιλεκτική ανακεφαλαιοποίηση

Η απλή και λογική διαχείριση του Συνεργατισμού το 2013, που «δεν ήταν καν ένας οργανισμός», όπως ορθά επισημάνε ο τώος υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης στην αρχική του τοποθέτηση στην Επιτροπή Αρέστη, θα ήταν να κλείσουν τα κατάξερα ΣΠΙ και να ανακεφαλαιοποιηθούν μόνο τα χλωρά ΣΠΙ με παράλληλη μεταφορά των ασφαλισμένων καταθέσεων και των εξυπηρετούμενων δανείων από τα κατάξερα ΣΠΙ στα χλωρά ΣΠΙ. Με πολύ συντηρητικές παραδοχές, μια τέτοια ανακεφαλαιοποίηση, ακόμα και αν συμπεριλάμβανε και αποζημίωση για ανασφάλιστες καταθέσεις, που ήταν ελάχιστες σε αριθμό και αξία, δεν θα υπερέβαινε το €1,1-1,2 δισ. Και θα σήμαινε ότι ένα μεγάλο μέρος του Συνεργατισμού, κυρίως τα επαγγελματικά ΣΠΙ, θα ήταν πραγματικά βιώσιμοι και θα υπήρχε μέχρι σήμερα. Με τις ίδιες παραδοχές, θα έμεναν περίξ των €5 δισ. μη εξυπηρετούμενων δανείων για

διαχείριση από ένα κρατικό φορέα διαχείρισης ΜΕΔ.

Συγκεκριμένα, από το συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο των ΣΠΙ στο τέλος του 2013 των €13,4 δισ., περίπου το 60%, δηλαδή περίπου €8,04 δισ. προέρχονταν από τα κατάξερα ΣΠΙ. Άρα μια επιλεκτική ανακεφαλαιοποίηση των χλωρών ΣΠΙ θα αφορούσε δανειακό χαρτοφυλάκιο της τάξης των €5,36 δισ. περίπου και για τη διατήρηση δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας 9%, θα χρειαζόνταν €482 εκατομμύρια (= 9% των €5,36 δισ.). Επιπρόσθετα, η μεταφορά των περίπου €3 δισ. εξυπηρετούμενων δανείων από τα κατάξερα ΣΠΙ στα χλωρά, θα χρειαζόνταν περαιτέρω εποπτικά κεφάλαια της τάξης των €270 εκατομμυρίων (= 9% των €3 δισ.) και θα έμεναν περί τα €5 δισ. ΜΕΔ σε ένα κρατικό φορέα διαχείρισης ΜΕΔ. Τα χλωρά ΣΠΙ επί μιας τέτοιας βάσης θα είχαν εποπτικά κεφάλαια της τάξης των €752 εκατομμυρίων, και δανειακό χαρτοφυλάκιο της τάξης των €8,36 δισ. στα οποία θα συμπεριλαμβάνονταν και ΜΕΔ ύψους περίπου €1 δισ. Δηλαδή διά μέσου μιας τέτοιας επιλεκτικής ανακεφαλαιοποίησης, που θα στοίχιζε περί τα €750 εκατομμύρια, θα δημιουργείτο ένας χρηματοπιστωτικός οργανισμός, με ισχυρή κεφαλαιακή βάση

και πολύ χαμηλό δείκτη ΜΕΔ που δεν υπερέβαινε το 12% (= €1 δισ. διαιρούμενο με το σύνολο των €8,36 δισ.). Ακόμα και αν για την υλοποίηση αυτής της επιλεκτικής ανακεφαλαιοποίησης χρειαζόνταν να αποζημιωθούν αναπόληστοι καταθέτες στα κατάξερα ΣΠΙ το συνολικό ποσό δεν θα υπερέβαινε το €1,1-1,2 δισ.

Το στοίχημα απέτυχε

Αντί αυτής της διαχείρισης, η κυβέρνηση και η ΚΤΚ επέλεξαν να συγχωνεύσουν χλωρά και κατάξερα ΣΠΙ και να ανακεφαλαιοποιήσουν τον Συνεργατισμό στο σύνολό του με μια αρχική ένεση €1,5 δισ. το 2014 και μια πρόσθετη ένεση €175 εκατομμυρίων το 2015. Ουσιαστικά δηλαδή να στοιχηματίσουν με λεφτά που δανείστηκε ο Κύπριος φορολογούμενος ότι πρώτον η συγχώνευση των ΣΠΙ ο' ένα οργανισμό θα πετύχαινε και δεύτερον ως διά μαγείας η πλειονότητα των ΜΕΔ θα μετατρέπονταν σε εξυπηρετούμενα δάνεια και ολόκληρος ο Συνεργατισμός θα ήταν βιώσιμος. Τελικά το στοίχημα απέτυχε και η κυβέρνηση αναγκάστηκε να προικοδοτήσει την Ελληνική με εγγυήσεις ύψους μέχρι και €280 εκατομμύρια για να αναλάβει τις καταθέσεις και το καλό δανειακό χαρτοφυλάκιο του συγχωνευ-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Απόσπασμα από έκθεση της Μονάδας Διαχείρισης της Συμμετοχής της Δημοκρατίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα 2016 (σελίδα 40)

	31/12/2014 ΜΕΧ (%)	30/06/2015 ΜΕΧ (%)	31/12/2015 ΜΕΧ (%)	31/03/2016 ΜΕΧ (%)
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα	22,10%	17,63%	13,75%	13,95%
Επαγγελματικά Ταμειυτήρια	14,06%	15,38%	16,47%	16,31%
Επαρχία Λευκωσίας	67,31%	69,91%	70,00%	69,78%
Επαρχία Λεμεσού	62,90%	66,59%	67,28%	67,30%
Επαρχία Λάρνακας-Αμμοχώστου	70,63%	71,88%	73,23%	73,14%
Επαρχία Πάφου	79,46%	79,39%	80,23%	80,26%
Σύνολο ΣΠΤ	48,89%	58,36%	59,35%	59,26%
	31/12/2014 90 DPD (%)	30/06/2015 90 DPD (%)	31/12/2015 90 DPD (%)	31/03/2016 90 DPD (%)
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα	20,41%	15,93%	12,37%	11,74%
Επαγγελματικά Ταμειυτήρια	11,25%	13,06%	12,79%	12,42%
Επαρχία Λευκωσίας	61,12%	62,48%	59,36%	57,97%
Επαρχία Λεμεσού	56,97%	60,09%	57,58%	56,68%
Επαρχία Λάρνακας-Αμμοχώστου	62,65%	65,76%	64,17%	62,87%
Επαρχία Πάφου	75,66%	74,25%	70,30%	68,63%
Σύνολο ΣΠΤ	51,12%	52,76%	50,96%	49,85%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πίνακας με δείκτες ΜΕΧ των κυπριακών τραπεζών

Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα	ΜΕΧ 31/12/2014	ΜΕΧ 31/12/2015	ΜΕΧ 31/03/2016
Τράπεζα Κύπρου	53,20%	50,10%	47,10%
Ελληνική Τράπεζα	56,60%	59,20%	58,00%
Επαγγελματικά Ταμειυτήρια	14,06%	16,47%	16,31%
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα	22,10%	13,75%	13,95%

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Τράπεζας Κύπρου, Ελληνικής Τράπεζας, Έκθεση Μονάδας Διαχείρισης Υποί

μένου Συνεργατισμού και άφησε περί τα €5 δισ. ΜΕΔ στην ΚΕΔΙΠΕΣ, που δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας κρατικός φορέας διαχείρισης ΜΕΔ. Ακόμα και αν αφορέσσε μια τα €75 εκατομμύρια που πλήρωσε η Ελληνική για τις εγγυήσεις που έλαβε από την ΚΕΔΙΠΕΣ, το σύνολο που διέθεσε η κυβέρνηση και η ΚΤΚ εκ μέρους του φορολογούμενου Κύπριου πολίτη, ανέρχεται σε €1,88 δισ. Αν λάβει κάποιος υπόψη και τα λειτουργικά έξοδα, αποζημιώσεις προσωπικού, αμοιβές εξωτερικών συμβούλων της περιόδου 2013-2018, το σύνολο εύκολα ξεπερνά τα €2 δισ. Και στο τέλος δεν υπάρχει Συνεργατισμός αλλά μόνο ΚΕΔΙΠΕΣ με €5 δισ. ΜΕΔ.

Σημειώτουν ότι δεν συμπεριλαμβάνω στο κόστος τα ομόλογα πέραν των €2 δισ. που εξέδωσε η κυβέρνηση το 2018 για να καταθέσει μαζί με ρευστά €150 εκατομμυρίων στον Συνεργατισμό για επαναφέρει την εμπιστοσύνη των καταθετών του Συνεργατισμού λίγο πριν από την πώληση του «καλού» Συνεργατισμού στην Ελληνική.

Συγκρίνοντας την ορθολογιστική και πρακτική επιλογή της επιλεκτικής ανακεφαλαιοποίησης μόνο των χλωρών ΣΠΙ που ανέφερα με την επιλογή που ακολουθήσε η κυβέρνηση και η ΚΤΚ, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το τελικό α-

ποτέλεσμα της επιλογής της κυβέρνησης και της ΚΤΚ ήταν χειρότερο και στοίχισε περισσότερα. Επιπρόσθετα ο διαχωρισμός σε καλό και κακό Συνεργατισμό που αποφεύχθηκε το 2013-2014 με την ανακεφαλαιοποίηση ολόκληρου του Συνεργατισμού, απλώς καθυστέρησε μέχρι το 2018 και με σχεδόν διπλάσιο κόστος για τον φορολογούμενο. Τελικά, πράγματι, το σχοινί του Κύπριου φορολογούμενου διαχειριζόμενο από την κυβέρνηση και την ΚΤΚ μονό δεν έφτανε αλλά διπλό έφτανε και αρτηρούσε στην περίπτωση του Συνεργατισμού.

Και το ερώτημα είναι γιατί η κυβέρνηση και η ΚΤΚ επέλεξαν το συγκεκριμένο στοίχημα; Ήταν θέμα αντιλήψης, δεξιολήτων και ικανότητας, ή σκοπιμότητες και κυνικές προθέσεις που καθόρισαν τις επιλογές της κυβέρνησης και της ΚΤΚ; Σε κάθε περίπτωση ο φορολογούμενος πληρώνει ακόμα και θα πληρώνει ακόμα τον λογαριασμό μέχρι να καταφέρει η ΚΕΔΙΠΕΣ, αν τα καταφέρει κάποτε, να ανακτήσει πέραν των €2 δισ. από τα €5 δισ. που έχει κληρονομήσει.

Ο κ. Χρίστος Χρίστου είναι εμπειρογνώμονας σε χρηματοοικονομικά θέματα, πρώην ανώτερος τραπεζίτης στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης.

Περισσότερα δάνεια χορήγησαν τα τραπεζικά ιδρύματα τον Ιούνιο

Αύξηση 32% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα - Στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας

Σημαντική άνοδο παρουσίασε τον Ιούνιο η παραχώρηση των καθαρών νέων δανείων από τα τραπεζικά ιδρύματα, η οποία ανήλθε στα €346,3 εκατομμύρια, καταγράφοντας αύξηση 32% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Με βάση τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, η συνολική παραχώρηση καθαρών δανείων την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου διαμορφώθηκε στα €1,72 δισεκατομμύρια, καταγράφοντας άνοδο 26,2% σε σύγκριση με τη αντίστοιχη περίοδο του 2021 (€1,36

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, μεγάλη αύξηση σημείωσαν τα δάνεια πέραν του €1 εκατομμυρίου, τα οποία ανήλθαν σε €187,5 εκατ. (το υψηλότερο σημείο φέτος) σε σύγκριση με 93,5 τον προηγούμενο μήνα.

δισ). Η αύξηση της δανειοδότησης τον Ιούνιο οφείλεται στην μεγάλη αύξηση των δανείων πέραν του €1 εκατομμυρίου, τα οποία ανήλθαν σε €187,5 εκατ. (το υψηλότερο σημείο φέτος) σε σύγκριση με 93,5 τον προηγούμενο μήνα. Μικρή αύξηση παρουσίασαν τα δάνεια μέχρι €1 εκατ. τα οποία διαμορφώθηκαν τον Ιούνιο στα €44,6 εκατ. σε σύγκριση με €44,1 εκατ. τον Μάιο. Οι υπόλοιπες κατηγορίες δανείων παρουσίασαν μειώσεις τον Ιούνιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Ειδικότερα, τα καταναλωτικά καθαρά νέα δάνεια ανήλθαν σε €15,7 εκατ. σε σύγκριση με €17,1 εκατ. τον προηγούμενο μήνα, τα νέα στεγαστικά υποχώρησαν στα €93,8 εκατ. από €97,5 εκατ. τον Μάιο και

τα άλλα καθαρά νέα δάνεια υποχώρησαν στα €4,2 εκατ. από €10,2 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου του 2022, το μεγαλύτερο μερίδιο καθαρών νέων δανείων παρουσίασαν τα στεγαστικά δάνεια, τα οποία ανήλθαν σε €693,5 εκατ. και αντιστοιχούσαν στο 40% του νέου δανεισμού και ακολούθησαν τα δάνεια πέραν του €1 εκατ. που διαμορφώθηκαν στα €626,1 εκατ. και αντιστοιχούσαν στο 36% των συνολικών νέων δανείων. Τα καθαρά νέα δάνεια μέχρι €1 εκατ. διαμορφώθηκαν στα €274,6 εκατ. και αντιστοιχούσαν στο 16% του νέου δανεισμού, ενώ τα καταναλωτικά δάνεια διαμορφώθηκαν στα €77,9 εκατ. και αντιστοιχούσαν στο 4,5%

του συνολικού νέου δανεισμού και τα άλλα δάνεια ανήλθαν σε €40,5 εκατ. (2,36% των συνολικών νέων δανείων). Τον Ιούνιο οι αναδιαρθρώσεις δανείων διαμορφώθηκαν στα €90,6 εκατ. σε σύγκριση με €100,5 εκατ. τον προηγούμενο μήνα.

Τα επιτόκια

Στα ίδια μηδενικά επίπεδα διατηρήθηκαν τα επιτόκια καταθέσεων τον Ιούνιο, με τα επιτόκια για την παραχώρηση δανείων να καταγράφουν μικρές αυξήσεις στις κατηγορίες των στεγαστικών και δανείων μέχρι €1 εκατ. και τα επιτόκια για καταναλωτικά δάνεια και δάνεια άνω του €1 εκατ. να παρουσιάζουν μικρή μείωση. Σύμφωνα με τα

στοιχεία που δημοσιεύει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), το επιτόκιο για καταθέσεις προθεσμίας έως ενός έτους από νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητο στο 0,05%, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο για καταθέσεις από μη χρηματοδοτικές εταιρείες παρουσίασε αύξηση στο 0,03%, σε σύγκριση με 0,01% τον προηγούμενο μήνα. Όσον αφορά τα επιτόκια δανείων, το επιτόκιο που αφορά καταναλωτικά δάνεια σημείωσε μείωση στο 2,89%, σε σύγκριση με 2,91% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το επιτόκιο που αφορά δάνεια αγορά κατοικίας αυξήθηκε στο 2,32%, σε σύγκριση με 2,28% τον προηγούμενο μήνα. Σύμφωνα με την ΚΤΚ, το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά μέχρι €1 εκ. παρουσίασε αύξηση στο 3,36%, σε σύγκριση με 3,31% τον προηγούμενο μήνα και το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά άνω του €1 εκ. κατέγραψε μείωση στο 2,89%, σε σύγκριση με 2,97% τον προηγούμενο μήνα. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στην πρώτη πράξη αυξήσεων των βασικών της επιτοκίων μετά από 11 χρόνια, αποφάσισε τον Ιούλιο την αύξηση του επιτοκίου αποδοχής καταθέσεων στο 0% (από -0,5%), ενώ το επιτόκιο για πράξεις αναχρηματοδότησης αυξήθηκε επίσης κατά 50 μονάδες βάσης στο 0,5%. Η κίνηση της ΕΚΤ στοχεύει στην τήσασση της ραγδαίας αύξησης των πληθωρισμού, ο οποίος, στον απόηχο της πανδημίας του κορωνοϊού, και της κρίσης στην Ουκρανία έχει φθάσει σε ιστορικά ρεκόρ στην ευρωζώνη.

ΚΥΠΕ

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή διαφοροποιεί ραγδαία τον τρόπο που σκεφτόμαστε και λειτουργούμε εμείς και οι επιχειρήσεις. Ενώ μιλάμε τα τελευταία 50 χρόνια για την επίδραση της βιομηχανίας και τις επιπτώσεις του τρόπου ζωής μας στο περιβάλλον, από τη Συμφωνία στο Παρίσι το 2015 και μετά φαίνεται να έχει γίνει επιτακτική η γρήγορη μετάβαση στην πράσινη ανάπτυξη ώστε να μπορέσουμε να σώσουμε τις επόμενες γενιές. Πρέπει λοιπόν μέχρι το 2050 να καταφέρουμε να σταθεροποιήσουμε την άνοδο της θερμοκρασίας στους 2 βαθμούς Κελσίου κάτω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, προωθώντας όμως την σταθεροποίηση κάτω από τον 1,5 βαθμό Κελσίου ώστε να μειώσουμε όσο γίνεται την επιπτώση της κλιματικής αλλαγής. Με χαροποιεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι ένας από τους υποψήφιους για την Προεδρία της Κύπρου για το 2023, ο Αβέρωφ Νεοφύτου, έχει αναπτύξει συγκεκριμένες θέσεις για το πώς θα μπορέσει η Κύπρος να το επιτύχει. Ακούσαμε επίσης και τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας να λέει ότι η κλιματική αλλαγή πλέον είναι μία από τις μεγάλες προκλήσεις που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες και ότι μέσα στο 2022 θα συμπεριληφθεί στα stress tests

των τραπεζών. Εδώ θέλω να σημειώσω ότι και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα δώσει βαρύτητα στις εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης με έμφαση στις βιώσιμες επενδύσεις. Για τα παραπάνω επιμένει η Ευρωπαϊκή Ένωση και εφόσον θεωρούμε την Κύπρο επιχειρηματικό κέντρο, πρέπει γρήγορα να καταφέρουμε να προσαρμοστούμε στη νέα πραγματικότητα. Αυτή η νέα πραγματικότητα δίνει έμφαση εκτός από το κέρδος, στον άνθρωπο και το περιβάλλον, αφού χωρίς βιωσιμότητα η οποιαδήποτε επένδυση θα είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Για παράδειγμα το επόμενο διάστημα θα πρέπει να εκδίδουμε «πράσινα» ομόλογα, να δίνουμε έμφαση στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και στο περιβαλλοντολογικό αποτύπωμα που αφήνουν όταν είναι να πάρουν ένα δάνειο, όπως και να δώσουμε μεγαλύτερη ώθηση στην παραγωγή «πράσινης» ενέργειας. Όλα τα παραπάνω είναι ήδη στο κατώφλι μας και καλό θα ήταν να ξεκινήσουμε να τα λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη όχι μόνο για να διατηρηθούμε ως επενδυτικό κέντρο, αλλά και για να διαφυλάξουμε τη χώρα μας και το μέλλον των παιδιών μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

wizguide

ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ BARS ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ανταμοιβή | Τράπεζα Κύπρου

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Πέταξε» η τουριστική κίνηση τον Ιούλιο

Γύρω στο 80% του 2019 η κίνηση στα αεροδρόμια τον προηγούμενο μήνα, σε καλά επίπεδα συνεχίζονται οι κρατήσεις

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Γύρω στο 80% του 2019 κινήθηκε η επιβατική κίνηση Ιουλίου και ξεπέρασε το 1 εκατομμύριο επιβάτες. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της επιβατικής κίνησης, στα δύο κυπριακά αεροδρόμια από την Hermes Airports, προκύπτει ότι μέχρι τις 26 Ιουλίου κινήθηκαν από και προς τα δύο αεροδρόμια 986 χιλιάδες επιβάτες, ενώ ταξιδεύουν περίπου 38 χιλιάδες επιβάτες κάθε μέρα. Σχολιάζοντας τα στοιχεία ο υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καραύσος, ανέφερε στην «Κ» ότι πρόκειται για αριθμούς που φτάνουν το 64,4% πιο πάνω σε σχέση με τον περσινό Ιούλιο και 195% αν η σύγκριση αφορά το επτάμηνο του έτους. Όπως ανέφερε, συγκεκριμένα, από την αρχή του έτους μέχρι τέλος του Ιουλίου πέρασαν φέτος από τα κυπριακά αεροδρόμια περίπου 4,6 εκατομμύρια επιβάτες, σε σχέση με 1,5 εκατομμύρια την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Επι-

Μέχρι τις 26 Ιουλίου κινήθηκαν από και προς τα δύο κυπριακά αεροδρόμια 986 χιλιάδες επιβάτες, ενώ γύρω στα 4,6 εκατ. έφτασε η επιβατική κίνηση μέχρι τέλος του προηγούμενου μήνα.

πλέον, πολύ σημαντικό στοιχείο είναι και τα επίπεδα της πληρότητας των πτήσεων, που κτυπούν ποσοστά που ξεπερνούν το 90% πληρότητας, με τη μέση πληρότητα να ανέρχεται τον Ιούλιο στο 90,7%. «Οι πληρότητες είναι ψηλές, οι επιδόσεις σχεδόν στο 80% της αεροπορικής κίνησης του 2019, ένα μερίδιο της ρωσικής αγοράς αναπληρώθηκε μέσα από τις προσπάθειες που γίνονται, είμαστε ευχαριστημένοι», σημείωσε ο υπουργός Μεταφορών, ενώ εξέφρασε την εκτίμηση ότι βάσει των στοιχείων, η επιβατική κίνηση Αυγούστου θα κυμανθεί γύρω στο 1,2

Τα προβλήματα στις πτήσεις οδηγούν σε δεύτερες σκέψεις για ταξίδια μέσα στο καλοκαίρι. Εκτιμάται ότι σημαντικός αριθμός ταξιδιωτών μετακίνησαν τα πλάνα τους για τους φθινοπωρινούς μήνες, οπότε και αναμένονται κρατήσεις της τελευταίας στιγμής μέχρι και τον Οκτώβριο.

εκατ. εισερχόμενους και εξερχόμενους επιβάτες. Υπενθυμίζεται ότι τον Ιούνιο ταξίδεψαν από και προς τα κυπριακά αεροδρόμια 1.009.069 εισερχόμενοι και εξερχόμενοι επιβάτες, αριθμός γύρω στο 78% του 2019. Επρόκειτο για αριθμό ρεκόρ μετά από 33 ασταθείς και δύσκολους μήνες ένεκα της κρίσης της πανδημίας. Πέραν του 1 εκατ. αναμένεται η επιβατική κίνηση Ιουλίου, ενώ οι εκτιμήσεις θέλουν και τον Αυγούστο και τον Σεπτέμβριο να κινούνται σε ανάλογα επίπεδα. Από την πλευρά του ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου Χάρης

Παπακαραλάμπους ανέφερε ότι με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που είχαν μεγάλη έκθεση στην ρωσική αγορά, σε γενικές γραμμές η αγορά είναι ικανοποιημένη από τις κρατήσεις, τις αφίξεις και τις πληρότητες.

Γεμίζουν τα ξενοδοχεία

Η καλή εικόνα της επιβατικής κίνησης αντανακλάται και στα ικανοποιητικά επίπεδα κρατήσεων σε τουριστικά πακέτα και διαμονής σε ξενοδοχεία. Αυτή την εικόνα μεταφέρουν ταξιδιωτικοί πράκτορες και ξενοδοχείο, οι οποίοι κάνουν λόγο για ένα πολύ ικανοποιητικό

Ιούλιο, σε σχέση πάντα με τα υφιστάμενα δεδομένα και συγκρίσεις αλλά και καλύτερο σε σχέση με τα επίπεδα Ιουνίου. Σύμφωνα με τον ΠΑΣΥΣΕ, οι πληρότητες τον Ιούλιο κυμάνθηκαν σε καλά επίπεδα, φτάνοντας μέχρι το 80% σε Πάφο, γύρω στο 70-80 ελεύθερη Αιμόκωστο, 65-70% στην Λεμεσό, 70% στην Λάρνακα και ικανοποιητική κινητικότητα στα ορεινά. Στο μεταξύ συνεχίζεται η ροή των κρατήσεων και για τους επόμενους μήνες, ενώ έχει ήδη αναφερθεί ότι η εικόνα δεν μπορεί να είναι ξεκάθαρη εφόσον αναμένονται κρατήσεις της τελευταίας στιγμής,

όσον ταξιδιωτών επέλεξαν να μεταφέρουν το ταξίδι τους σε περίοδο περισσότερης ομαλότητας σε αεροδρόμια και πτήσεις. Η βεντάλια των αγορών είναι λίγο πολύ γνωστή. Ξεκινώντας από την Μεγάλη Βρετανία η οποία σύμφωνα με τα δεδομένα της στατιστικής υπηρεσίας ήταν το 40% των αφίξεων, ακολουθούμενη από την Πολωνία, το Ισραήλ, την Γερμανία και την Σουηδία. Σημαντική είναι η ενίσχυση από άλλες αγορές με διαχρονικά λιγότερες αφίξεις στην Κύπρο, όπως είναι οι Γαλλία, Ιταλία και Αυστρία, Ουγγαρία και Ελβετία. Είναι σημαντικό πάντως ότι αυξάνονται οι χώρες της τουριστικής εισροής, αφού αυτή η διασπορά των αγορών μειώνει τον βαθμό εξάρτησης από τις διαχρονικά μεγάλες αγορές της Βρετανίας και της Ρωσίας. Υπό τις περιστάσεις υπάρχει ικανοποίηση, αν και υπό άλλες περιστάσεις η ανάκαμψη του τουρισμού θα ήταν φέτος ραγδαία, επισημαίνει ο γενικός διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ Φιλόκυρος Ρουσσογιάννης. Εξέφρασε πα-

Πρώτη επαρχία σε πληρότητες η Πάφος, ως αποτέλεσμα της προτίμησης της τουριστών της αγγλικής αγοράς. Ελαφρώς χαμηλότερες οι πληρότητες των υπόλοιπων επαρχιών.

ράλλπλα την εκτίμηση για επίπεδα πέραν του 60% φέτος σε σχέση με το 2019, μέχρι τέλος της χρονιάς. Εκφράζεται επίσης αισιοδοξία και για τους επόμενους μήνες. Ένα χρήσιμο συμπέρασμα που προκύπτει από τα μέχρι στιγμής δεδομένα, είναι ότι οι αγορές πέραν της ρωσικής και της ουκρανικής, όχι μόνο διατήρησαν αλλά και αύξησαν τα επίπεδα του 2019 σε κάποιες περιπτώσεις. Έτσι, το 80% του Ιουλίου μπορεί να είναι χαμηλότερο από τις επιδόσεις άλλων ανταγωνιστικών χωρών - όπως για παράδειγμα της Ελλάδας - ωστόσο αποτιμάται θετικά.

Πάνω από μισό δις. τα έσοδα πενταμήνου

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι τουρίστες φέτος ξοδεύουν περισσότερα σε σχέση με προηγούμενες χρονιές. Η διαφορά μεταξύ 2019 και 2022 στους αριθμούς αφίξεων, είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τη διαφορά στα έσοδα της περιόδου, αφού οι τουριστικές αφίξεις πενταμήνου φτάνουν σχεδόν στο 76% του 2019, ενώ τα έσοδα ανέρχονται στο 83%.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την στατιστική υπηρεσία, τον Μάιο του 2022 τα τουριστικά έσοδα ήταν 221 εκατ. ευρώ, ενώ σε σύγκριση με τα δεδομένα του αντίστοιχου μήνα για το 2019, οι φετινές επιδόσεις ανέρχονται γύρω στο 80% του 2019. Από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάιο του έτους τα έσοδα ξεπέρασαν το μισό δις. και ανήλθαν στα 543 εκατ. ευρώ, στο 83% της αντίστοιχης περιόδου του 2019 (652,8 εκατ. ευρώ). Σημειώνεται ότι τα έσοδα τουρισμού για τον Μάιο του 2021 ήταν στα 76,7 εκ. ευρώ ενώ για την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2021 ήταν στα 123 εκατ. ευρώ και 115,3 εκατ. ευρώ την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2020. Τα στοιχεία αποτελούν μια ένδειξη για αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης των τουριστών, η οποία μπορεί να συνδέεται τόσο με τον πληθωρισμό, όσο και με την αύξηση τουριστών από ανερχόμενες αγορές με διαφορετικό προφίλ από τις παραδοσιακές υφιστάμενες.

Σε υψηλά επίπεδα είναι τα ταξίδια των κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας ο εξερχόμενος τουρισμός ήταν στο 87,7% του 2019, ενώ υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με τον Ιούνιο του 2021. Όσον αφορά τις αγορές, πρώτη κατά προτίμηση είναι η Ελλάδα με ποσοστό γύρω στο 45% ενώ ακολουθούν οι προορισμοί της Μεγάλης Βρετανίας και της Κεντρικής Ευρώπης, σύμφωνα με τις αναφορές του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΓΟΥΛΙΑΜ ΜΑΤΙΣ / BLOOMBERG**

Προς παράταση η λειτουργία πυρηνικών αντιδραστήρων

Οι τελευταίοι πυρηνικοί αντιδραστήρες θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν όλον τον χειμώνα στη Γερμανία μολοντί επρόκειτο να κλείσουν για πάντα στα τέλη του έτους. Αυτό εκτιμά η ένωση βιομηχανιών Kemptechnik Deutschland, σύμφωνα με την οποία οι τρεις μονάδες θα εξακολουθήσουν να παράγουν ενέργεια μέχρι την άνοιξη. Θα λειτουργούν, όμως, με χαμηλούς ρυθμούς ώστε να μη χρειαστούν πρόσθετα καύσιμα και να προσφέρουν μια εναλλακτική στην ανεπάρκεια φυσικού αερίου.

Είναι μια επιλογή που μπορεί να πείσει τους Γερμανούς πολιτικούς να

παρατείνουν τη ζωή αυτών των πυρηνικών σταθμών, καθώς η ενεργειακή κρίση αναμένεται να γίνει χειρότερη τον χειμώνα, όταν θα κορυφωθεί η ζήτηση. Η Γερμανίδα υπουργός Περιβάλλοντος και μέλος των Πρασίνων, Στέφι Λέμκε, έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να συναινέσει σε παράταση της ζωής ενός πυρηνικού αντιδραστήρα στη Βαυαρία για το επόμενο έτος προκειμένου να διασφαλιστεί η απαιτούμενη ενέργεια. Η πυρηνική ενέργεια αντιπροσωπεύει περίπου το 12% του ηλεκτρισμού που χρησιμοποιεί η Γερμανία, σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών

Ember, και σύμφωνα με την ενεργειακή ΕΟΝ η κυβέρνηση έχει ήδη αποφασίσει να μην παρατείνει τη λειτουργία των πυρηνικών μονάδων. Οι άλλες εταιρείες ενέργειας, RWE AG και EnBW Energie Baden-Wuerttemberg AG, απέφυγαν να σχολιάσουν επί του θέματος. Μια βραχυπρόθεσμη παράταση στη λειτουργία των πυρηνικών μονάδων μπορεί να προσφέρει την ενέργεια που χρειάζεται για τον χειμώνα, αλλά μπορεί επίσης να ανοίξει τη συζήτηση για περαιτέρω λειτουργία. Η σχετική απόφαση πρέπει να ληφθεί γρήγορα όμως, επειδή χρειάζονται περίπου 12 μήνες για να

παραχθεί και να διασφαλιστεί η σχετική ενέργεια.

Αν πάλι η Γερμανία παρατείνει τη λειτουργία των πυρηνικών αντιδραστήρων για μερικά χρόνια αντί για μήνες, οι εταιρείες κοινής ωφελείας μπορούν να διασφαλίσουν τώρα την αναγκαία ενέργεια ώστε να παραταθεί η λειτουργία τους και τον χειμώνα 2023-2024. Η Γερμανία είχε δρομολογήσει την οριστική διακοπή λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών από το 2000, οπότε πέρασε το σχετικό νομοσχέδιο με το οποίο συνέδεε την κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας με την αύξηση της παραγωγής

ανανεώσιμων. Εκτοτε αυξάνεται η χρηματοδότηση σχεδίων ηλιακής και αιολικής ενέργειας, που έχει στόχο να καταποήσει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πιο φθηνές από τα ορυκτά καύσιμα. Έχει, βέβαια, τόσο βαθιά ριζωθεί στη συνείδηση του γερμανικού έθνους ότι πρέπει να εγκαταλείψει την πυρηνική ενέργεια, ώστε ακόμη και όταν μείωσε η Ρωσία την παροχή φυσικού αερίου, οι Γερμανοί πολιτικοί προτίμησαν να αυξήσουν την παραγωγική δυνατότητα ενέργειας από άνθρακα προτού δεσμευτούν πως θα παρατείνουν τη ζωή των πυρηνικών αντιδραστήρων. Όπως, άλ-

λωστε, τονίζει ο Κεσβαρντίνε Σαβαριμούτου, αναλυτής της BNEF, «μια παράταση στη λειτουργία των πυρηνικών σταθμών δεν θα έχει παρά μόνον οριακό αντίκτυπο στις τιμές της ενέργειας, καθώς ο άνθρακας εξακολουθεί να προσφέρεται στη Γερμανία για όλον τον χειμώνα σε αυτές τις συνθήκες της αγοράς». Ο ίδιος διευκρινίζει, πάντως, ότι «μια παράταση στη λειτουργία των πυρηνικών σταθμών θα είναι πιο αποτελεσματική ως προς το ότι θα προσφέρει μεγαλύτερη ενεργειακή ασφάλεια ώστε να εξοικονομηθεί κατανάλωση φυσικού αερίου».

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες αρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Τα μπλουζάκια που «τρώνε» διοξειδίο του άνθρακα

Ο κόσμος αλλάζει θεαματικά, αλλά αυτό γίνεται αντιληπτό με καθυστέρηση. Η δύναμη της συνήθειας φάνετα να είναι πιο ισχυρή και από το ένστικτο επιβίωσης. Το Fotografiska, στη Στοκχόλμη, μπορεί να θεωρηθεί μουσείο φωτογραφιών, παρότι η περιγραφή που προτιμά η διοίκσή του είναι «κέντρο σύγχρονης φωτογραφίας», και στεγάζεται σε παλιό, παραθαλάσσιο κτίριο τελωνείου της σουηδικής πρωτεύουσας. Το ενδιαφέρον της στήλης εστιάζεται στο καλό εστιατόριο του ιδρύματος και συγκεκριμένα στις στολές των σερβιτόρων. Τα μπλουζάκια (φαίνονται απλά T-shirt) που φορούν είναι από εξελιγμένο βαμβάκερο ύφασμα που απορροφά διοξείδιο του άνθρακα, περίπου το ένα τρίτο της ποσότητας που απορροφά ένα δένδρο, δηλαδή τρεις σερβιτόροι «αποδίδουν» όσο ένα δένδρο. Στο τέλος της ημέρας τα μπλουζάκια μεταφέρονται στο ισόγειο του κτιρίου, όπου υπάρχει θερμοκήπιο που παράγει σαλάτες και άλλα λαχανικά τα οποία σερβίρονται στο εστιατόριο. Τα μπλουζάκια που την ημέρα είναι στολές, τη νύκτα βρίσκονται στο θερμοκήπιο που θερμαίνεται και εκλύουν διοξείδιο άνθρακα που αναπτύσσει τα φυτά. Είναι ρούχα που προστατεύουν το περιβάλλον. Είναι ένα επιπλέον παράδειγμα για εξελίξεις που προκύπτουν από τη σύγχρονη έρευνα, η οποία δημιουργεί προϊόντα που καλύπτουν καινούργιες ανάγκες και προτεραιότητες. Η αλήθεια είναι ότι τα (κατανοικά) μπλουζάκια παράγονται με την ίδια περίπου διαδικασία πολλές δεκαετίες. Ξεκινούν από την καλλιέργεια βαμβάκιου που απαιτεί εντατική άρδευση το καλοκαίρι και καταλήγουν στα καταστήματα λιανικής, αφού το ύφασμα μεταποιηθεί σε εργοστάσια με θηνόν εργατικό δυναμικό. Ακόμα και στη μόδα αλλάζουν οι προτεραιότητες. Το ίδρυμα Ellen MacArthur υποστηρίζει ότι η βιομηχανία μόδας χρησιμοποιείται κάθε χρόνο ποσότητες νερού που αντιστοιχούν στην κατανάλωση πέντε εκατομμυρίων ατόμων και είναι υπεύθυνη για το 10% της παγκόσμιας

εκπομπής αερίων άνθρακα. «Παράγει» περισσότερο απ' όσο οι διεθνείς πτήσεις και η ναυτιλία. Αφού άλλαξαν αντιλήψεις οι καταναλωτές, προσαρμόζονται και οι παραγωγοί. Σε λίγα χρόνια όταν οι βιομηχανίες θα αγοράζουν βαμβάκι χωρίς άρδευση και οι καταναλωτές ρούχα που απορροφούν διοξείδιο, κάποιοι θα βρεθούν σε κρίση. Όπως οι παραγωγοί γάλακτος σήμερα. Η κατανάλωση έχει μειωθεί στο πρώτο εξάμηνο του 2022 κατά 6,2% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2021, με τη μεγαλύτερη μείωση να παρουσιάζει το παστεριωμένο γάλα, που ανέρχεται στο 7,8%, και τη μικρότερη στο υψηλής παστερίωσης με 5% επειδή είναι πιο «βολικό», δεν απαιτεί συχνή επίσκεψη στο κατάστημα. Πολλοί καταναλωτές, κυρίως οι νεότεροι, προτιμούν «φυτικό γάλα» που παράγεται από αμύγδαλα και άλλους καρπούς. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και όσον αφορά την κατανάλωση ψωμιού. Πριν από λίγες δεκαετίες το ψωμί ήταν στην καθημερινότητα της οικογένειας. Αγόραζαν και κατανάλωναν σχεδόν κάθε μέρα ψωμί. Σήμερα οι συνήθειες είναι διαφορετικές, όπως και η διατροφή. Η κατανάλωση ψωμιού από τους φούρνους έχει μειωθεί περίπου 10% σε σχέση με πέρυσι, αλλά και οι πωλήσεις γλυκών από φούρνους σημειώνουν μείωση. Αντίθετα, οι ηλεκτρικοί φούρνοι των σουπερ μάρκετ, τα λεγόμενα bake off στα καταστήματα των αλυσίδων, εμφανίζουν μεγάλη ανάπτυξη. Φαίνεται ότι οι καταναλωτές αγοράζουν και ψωμί από το σουπερ μάρκετ μαζί με άλλα ψώνια, αποφεύγοντας την καθημερινή επίσκεψη στον φούρνο της γειτονιάς. Βέβαια, γλυκά αγοράζουν κυρίως από τις πολλές αλυσίδες ζαχαροπλαστικής, όχι από τον φούρναρη. Αλλαγή της καταναλωτικής συμπεριφοράς δεν σημαίνει ότι δεν είναι πλέον ευαίσθητοι για την τιμή ενός προϊόντος. Σημαίνει όμως ότι έχουν πλέον άλλες προτεραιότητες, όπως η υγιεινή διατροφή, η προστασία του περιβάλλοντος, η αξία που (νομίζουν ότι) προσφέρουν στην κοινωνία.

Ενίσχυση πωλήσεων στα είδη πολυτελείας, παρά τον πληθωρισμό

Ισχυρά αποτελέσματα για Hermes, LVMH, υπερδιπλασιασμός κερδών στην Bentley's

Όταν ο πληθωρισμός κάνει δυσκολότερη τη ζωή για τον περισσότερο κόσμο, κάποιοι παραμένουν πιστοί στα ακριβά γούστα τους και καταναλώνουν τσιγάρα και αλκοούχα ποτά πολυτελείας, όπως σαμπάνιες και παλιά κρασιά. Είτε επειδή διαθέτουν υψηλό εισόδημα είτε απλώς επειδή οι άνθρωποι τείνουν να αξιολογούν διαφορετικά τις ειδικές περιστάσεις που θέλουν να γιορτάσουν, οι πωλήσεις ειδών πολυτελείας δεν έχουν μειωθεί, παρά τον πληθωρισμό και την κρίση. Το ίδιο ισχύει, άλλωστε, και για τα πολυτελή είδη ένδυσης.

Από τη βιομηχανία τσιγάρων πολυτελείας British American Tobacco μέχρι την Diageo, παρασκευαστρια του τζιν Tanqueray, αναφέρουν πως η ζήτηση παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα για τα πιο ακριβά προϊόντα τους. Η εταιρεία ανακοίνωσε αποτελέσματα που υπερε-

Η βρετανική βιομηχανία οχημάτων πολυτελείας Bentley's ανακοίνωσε ότι το πρώτο εξάμηνο οι πωλήσεις της αυξήθηκαν σημαντικά τόσο εντός Βρετανίας όσο και στις χώρες της Ε.Ε.

Στις ΗΠΑ οι πωλήσεις ακριβών ποτών έχουν αυξηθεί σχεδόν κατά 3%, στα 3,76 δισ. δολάρια.

βησαν τις προβλέψεις, χάρη στην ενισχυμένη ζήτηση για τις ακριβότερες μάρκες, όπως την τεκίλα Don Julio, η τιμή της οποίας αρχίζει από 49 δολάρια, το ουίσκι Johnnie Walker Blue Label και το Bulleit Bourbon. Εξάλλου, οι άνθρωποι που αγαπούν το ποτό και το κάπνισμα όταν έχουν επιλέξει μια ακριβή μάρκα δύσκολα πείθονται να την αλλάξουν. Σύμφωνα με τη NielsenIQ, στις ΗΠΑ οι πωλήσεις ακριβών ποτών έχουν αυξηθεί σχεδόν κατά 3% στα 3,76 δισ. δολάρια, ενώ το Euromonitor αναφέρει πως σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται να αυξηθούν φέτος κατά 6% οι πωλήσεις σε ακριβά κρασιά, σαμπάνιες και οινοπνευματώδη.

Μιλώντας στο Reuters, η οικονομική διευθύντρια της Diageo, Λαβάνια Χαντρασεκάρα, τόνισε πως «νομίζω πως σε κακές εποχές οι άνθρωποι θέλουν να

γιορτάσουν κάποιες στιγμές, να περάσουν καλά με την οικογένειά τους, με φίλους, με συνεργάτες». Όπως τονίζει η ίδια, «υπάρχει θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στο πώς σκέφτονται οι καταναλωτές για τα μαγειρεμένα φαρίδια, για παράδειγμα, και πώς για ένα ωραίο κοκτέιλ όταν γιορτάζουν μια ιδιαίτερη περίπτωση». Εξάλλου, είναι γεγονός ότι η κατανάλωση αλκοολούχων αυξήθηκε στη διάρκεια της πανδημίας, όταν οι άνθρωποι δεν είχαν επιλογές για διασκέδαση. Αυτό, όμως, έχει εξωθήσει ορισμένους είτε σε μια προσπάθεια να μειώσουν την κατανάλωση αλκοόλ είτε να καταναλώνουν καλύτερης ποιότητας ποτά. Η ίδια εικόνα αναδύεται, άλλωστε, από τις πωλήσεις των ακριβότερων οίκων ειδών πολυτελείας, με τη Hermes International να αναφέρει αύξηση της κερδοφορίας της σε επίπεδα-ρεκόρ κατά

το πρώτο εξάμηνο του έτους. Ανέφερε συγκεκριμένα πως τα περιθώρια κέρδους της έφτασαν στο ιστορικό ρεκόρ του 42%, σημειώνοντας περαιτέρω άνοδο από το 41% του περασμένου έτους, ενώ τα έσοδά της αυξήθηκαν 20% στα 2,71 δισ. ευρώ, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις για αύξηση 13%. Σημειωτέον ότι η εταιρεία είχε ήδη αυξήσει τις τιμές κατά μέσο όρο 3,5% από τον Ιανουάριο και τώρα αυξάνει εκ νέου κατά 3% έως 5% τις τιμές στα ακριβά της ρολόγια και τα κοσμήματα, επικαλούμενη την άνοδο της τιμής του χρυσού.

Εχουν προηγηθεί εξίσου εντυπωσιακά αποτελέσματα από τους οίκους ειδών πολυτελείας LVMH και Kering S.A., που αποδεικνύουν ότι ο κλάδος επιδεικνύει εξαιρετική αντοχή και δεν πλήττεται ούτε από τον πληθωρισμό ούτε από την ανησυχία για το ενδεχόμενο ύφεσης.

Στην ίδια εκτίμηση καταλήγει και ο οίκος καλλυντικών και ειδών μακιγιάζ L'Oreal S.A., που αναφέρει πλήρη ανάκαμψη των πωλήσεων και τονίζει ότι οι ενισχυμένες πωλήσεις του στον τομέα των ειδών πολυτελείας έχει καλύψει τον αντίκτυπο από τα περιοριστικά μέτρα στην Κίνα. Συνολικά οι πωλήσεις του οίκου αυξήθηκαν κατά 13% το β' τρίμηνο, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις των οικονομικών αναλυτών που μιλούσαν για αύξηση 9,7%.

Και τέλος, η βρετανική βιομηχανία οχημάτων πολυτελείας Bentley's, που ανακοίνωσε ότι υπερδιπλασιάστηκαν τα κέρδη της από το πρώτο εξάμηνο, καθώς οι πωλήσεις της αυξήθηκαν σημαντικά τόσο εντός Βρετανίας όσο και στις χώρες της Ε.Ε. – παρά την εντεινόμενη αβεβαιότητα.

REUTERS BLOOMBERG

Ο έμπιστος συνεργάτης στην ψηφιακή αναβάθμιση της εταιρείας σας.

Υπηρεσίες Ασφαλούς Διαχείρισης Εγγράφων και Αρχείων.

- Ψηφιοποίηση
- Φύλαξη
- Καταστροφή

Τηλ.: 22 507 507 | kaniklides@kaniklides.com | www.kaniklides.com

Τα περιθώρια

«Δεν επιδιώκουμε να έχουμε ύφεση», δήλωσε ο διοικητής της Fed, Τζερόμι Πάουελ, απαντώντας εμμέσως σε όσους προειδοποιούν πως η απότομη στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική θα οδηγήσει τις ΗΠΑ σε ύφεση. Παραδέχθηκε, ωστόσο, πως «έχουν στενέψει και ίσως στενέψουν περισσότερο τα περιθώρια ώστε να αποφευχθεί η ύφεση».

Η απόφαση

Καθιστώντας σαφές ότι στους κόλπους της ΕΚΤ υπερισχύει η ανησυχία για τον πληθωρισμό και όχι για το ενδεχόμενο ύφεσης, η πρόεδρος της τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, τόνισε πως «τα στελέχη εξέτασαν τα υπέρ και τα κατά μιας μικρότερης αύξησης επιτοκίων και καταλήξαμε ότι είναι κατάλληλο ένα μεγαλύτερο βήμα προς την έξοδο από τα αρνητικά επιτόκια».

Οι παθογένειες

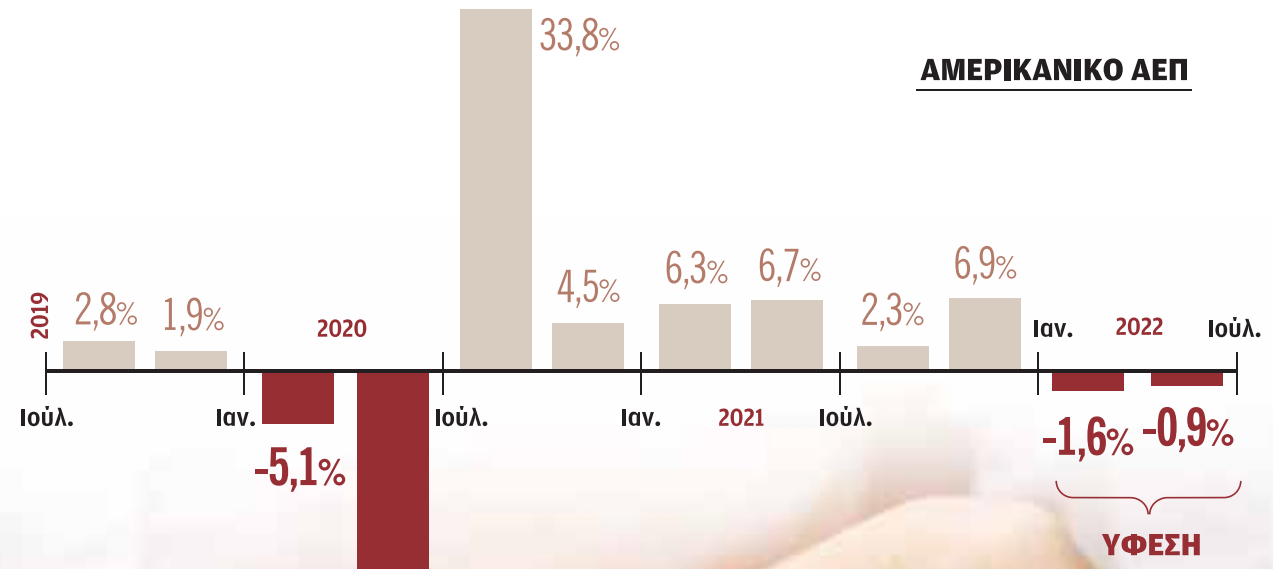
Αποφεύγοντας να αναφερθεί στη ραγδαία επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας, ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ κάλεσε τα υψηλόβαθμα στελέχη της ηγεσίας να εστιάσουν τις προσπάθειες «στις ανισορροπίες και στα μειονεκτήματα της ανάπτυξης» και ανέφερε ως παθογένειες τη χαμηλή ποιότητα της ανάπτυξης, το έλλειμμα καινοτομίας και την εξάρτηση της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα.

Υφεση σε Ευρωζώνη, Κίνα και ΗΠΑ

Η **ΕΚΤ** αιφνιδίασε την περασμένη εβδομάδα αυξάνοντας τα επιτόκια κατά **50 μ.β.** και όχι 25 μ.β. όπως σχεδίαζε.

Το βασικό επιτόκιο στην **Κίνα** είναι **2,1%**, μικρότερο από το 2,5% της Fed και σημειώνονται εκροές κεφαλαίων.

Η **Fed** άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια τον Μάρτιο αλλά Ιούνιο και Ιούλιο αύξησε επιθετικά κατά **75 μ.β.** τη φορά.

PHFG: TRADINGECONOMICS.COM

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Προ των πυλών η παγκόσμια ύφεση

Το ΔΝΤ υποβαθμίζει τις προβλέψεις του για τη διεθνή οικονομία, συρρίκνωση για β' τρίμηνο στις ΗΠΑ

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Η **αλυσίδα** από εξελίξεις των τελευταίων ημερών δεν αφήνει παρά ελάχιστα περιθώρια για αμφιβολίες, πολλώ δε μάλλον για αισιοδοξία, καθώς πληθώρα στοιχείων κατατείνουν στον ορατό και εντεινόμενο πλέον κίνδυνο παγκόσμιας ύφεσης. Και προειδοποιούν γ' αυτό διεθνείς οργανισμοί, επενδυτικές τράπεζες και οικονομολόγοι. Με καταλύτη έναν επιθετικό πληθωρισμό, τον μεγαλύτερο που έχουν γνωρίσει οι αναπτυσσόμενες οικονομίες εδώ και δεκαετίες, οι κεντρικές τράπεζες εξωθούνται σε μια αύξηση του κόστους δανεισμού, που θα κάμψει τις δυνατότητές τους για ανάπτυξη. Εχοντας εγκαταστήσει από τον Μάρτιο αυτή τη στροφή σε περιοριστική πολιτική, η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο αντιμετωπίζει ήδη την ύφεση, τουλάχιστον υπό μία τεχνική έννοια. Οι επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων που αποφάσισε η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ, προχωρώντας για δεύτερο συναπτό μήνα σε αύξηση του κόστους δανεισμού κατά 75 μονάδες βάσης, προειννίζονται κάμψη της αμερικανικής οικονομίας, με την επιβράδυνση να καταγράφεται ήδη σε ορισμένους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Την ίδια στιγμή η Γηραιά Ηπειρος απειλείται από βαθύτατη ύφεση εξαιτίας της πρωτοφανούς ενεργειακής κρίσης, που μπορεί να γονατίσει τις βιομηχανίες της, ενώ ο διαρκώς επιταχυνόμενος πληθωρισμός εξωθεί την κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης σε αύξηση του κόστους δανεισμού, ικανή να κάμψει τις οικονομίες της. Και την

ιδία στιγμή, η δεύτερη οικονομία στον κόσμο, η Κίνα, που επί χρόνια τροφοδοτούσε την παγκόσμια ανάπτυξη επιβραδύνεται ανησυχιακά σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό και των αλληπάλληλων lockdowns, της υπερχρέωσης και μιας βαθύτατης κρίσης εμπιστοσύνης. Επί τρεις συνεχόμενες ημέρες αυτή την εβδομάδα η ειδησιογραφία σκιαγραφούσε την επερχόμενη ύφεση, με το ΔΝΤ

Το Διεθνές Ταμείο δεν παραλείπει να τονίσει ότι οι αυξήσεις των επιτοκίων θα κάμψουν την οικονομία.

να επισημαίνει πως η παγκόσμια οικονομία εξακολουθεί να πληττεται ακόμη από τις παρενέργειες της πανδημίας και οι τρεις μεγάλες οικονομίες του πλανήτη παραμένουν σε στασιμότητα. Και παράλληλα το Ταμείο υποβαθμίζει την πρόβλεψή του για τη φετινή ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας στο 3,2%, ποσοστό που ωχρία μπροστά στην αύξηση κατά 6,1% του παγκόσμιου ΑΕΠ το περασμένο έτος. Πιο ανησυχιακό, όμως, είναι ότι η πρόβλεψη μιλάει για ανάπτυξη κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες, κατώτερη της αμέσως προηγούμενης εκτίμησης του Ταμείου μόλις τον περασμένο Απρίλιο. Κι ενώ καλεί τις κεντρικές τράπεζες να παραμείνουν στην πορεία αύξησης του κόστους δανεισμού ως αναγκαία για να ανακαπούν οι πληθωριστικές πιέσεις, το

Ταμείο δεν παραλείπει να τονίσει ότι οι αυξήσεις των επιτοκίων θα κάμψουν αναπόφευκτα την οικονομία. Έτσι, μια ημέρα αφότου υπέκυψε η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ στην αδήριτη ανάγκη να τιθασεύσει τον πληθωρισμό, που καλπάζει με 9,1% από τον Ιούνιο, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών –και προχώρησε για δεύτερο συναπτό μήνα σε μια ακόμη επιθετική αύξηση των επιτοκίων–, τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαίωσαν τις εκτιμήσεις πως η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου συρρικνώθηκε για δεύτερο συναπτό τρίμηνο. Και ο πρόεδρος της Fed, Τζερόμι Πάουελ, παραδέχθηκε και πάλι πως έχουν στενέψει τα περιθώρια να αποφευχθεί η συρρίκνωση της οικονομίας.

Σε στασιμότητα η ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας

Την **ίδια στιγμή** που η υπερδύναμη φαίνεται να διολισθαίνει σε ύφεση, η Ε.Ε. βρίσκεται στα πρόθυρα νευρικής κρίσης, βλέποντας να εξανεμίζονται οι ελπίδες της να γεμίσει τους ταμειυτήρες της με φυσικό αέριο, καθώς η Μόσχα μειώνει και πάλι την παροχή.

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος που επισημαίνουν τόσο το ΔΝΤ όσο και η Goldman Sachs, αλλά σαφώς τρομάζει τους Ευρωπαίους, είναι η προοπτική, όχι μόνον ενός παγωμένου χειμώνα για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, αλλά μιας έλλειψης του καυσίμου που θα οδηγήσει σε μείωση ή και διακοπή της βιομηχανικής

παραγωγής στην ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας, τη Γερμανία. Σύμφωνα μάλιστα με το ΔΝΤ, στην περίπτωση πλήρους διακοπής του ρωσικού αερίου, η Ευρωζώνη αλλά και η αμερικανική οικονομία θα περιοριστούν σε σχεδόν μηδενική ανάπτυξη.

Εν μέσω όλων αυτών των προειδοποιήσεων για τον κίνδυνο ύφεσης, την Παρασκευή η Ευρωζώνη εξέπληξε θετικά, παρουσιάζοντας ρυθμό ανάπτυξης τριπλάσιο των προβλέψεων το β' τρίμηνο, όταν το ΑΕΠ της αυξήθηκε κατά 0,7%. Η θετική εξέλιξη εξέπληξε, καθώς τις τελευταίες ημέρες τα στοιχεία ήταν

απολύτως αποκαρδιωτικά, παρουσιάζοντας το οικονομικό αίσθημα να υποχωρεί σε ελεύθερη πτώση. Η ικανοποιητική ανάπτυξη οφείλεται, πάντως, κατά κύριο λόγο στα στοιχεία της Ισπανίας, της οποίας το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,1% και της Γαλλίας κατά 0,5%. Σημάδι των καιρών, όμως, ότι την ίδια στιγμή η ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας, η Γερμανία, βρίσκεται σε στασιμότητα και βλέπει το φάσμα της ύφεσης προ των πυλών. Το ΔΝΤ έχει, άλλωστε, προειδοποιήσει πως η γερμανική οικονομία θα έχει φέτος τη χειρότερη επίδοση από όλες τις οικονομίες του

G7, εξαιτίας ακριβώς της υπερβολικής εξάρτησής της από το ρωσικό φυσικό αέριο.

Όπως, όμως, επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, τα ενθαρρυντικά στοιχεία της Ευρωζώνης οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην τουριστική σεζόν, ενώ η ύφεση караδοκεί πράγματι για τον χειμώνα και με ασφάλει ακόμη τις διαθέσεις του Κρεμλίνου. Εν μέσω όλων αυτών, μείζον θέμα αποτελεί και η απόφαση της ΕΚΤ να επισπεύσει το τέλος των αρνητικών επιτοκίων και να στραφεί σε περιοριστική νομισματική πολιτική. Έχοντας ως τώρα αποφύγει μια εσπευ-

σμένη αύξηση του κόστους δανεισμού, που θα μπορούσε να υπονομεύσει την ανάκαμψη της Ευρωζώνης, η ΕΚΤ αιφνιδίασε προ ημερών. Προχώρησε σε αύξηση επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης, διπλασιάζοντας το άλμα του κόστους δανεισμού. Οι επιπτώσεις της στροφής σε περιοριστική νομισματική πολιτική δεν έχουν φανεύει ακόμη. Και όπως χαρακτηριστικά τόνισε το ΔΝΤ, «είναι εύκολο να “παγώσεις” μια οικονομία που έχει υπερθερμανθεί, αλλά είναι πολύ πιο δύσκολο να ανακόψεις τον πληθωρισμό όταν η οικονομία βρίσκεται στα πρόθυρα της ύφεσης».

Η Κίνα των μεγάλων ευκαιριών για τις ξένες εταιρείες έγινε χώρα των ισχνών αγελάδων

Η **επιχείρηση** Α.Η. Beard έχει ιστορία 123 ετών, παρασκευάζει στρώματα πολυτελείας και έχει έδρα την Αυστραλία. Γύρω στο 2010 άρχισε να ενδιαφέρεται για την Κίνα, καθώς με τα 1,4 δισ. καταναλωτών και μια ανερχόμενη μεσαία τάξη που αναζητούσε την πολυτέλεια, φαινόταν κατάλληλη αγορά για ανάπτυξη. Άνοιξε το πρώτο κατάστημά της στην Κίνα το 2013 και πριν από την πανδημία οι πωλήσεις αυξάνονταν πάνω από 30% ετησίως. Σήμερα, όπως και οι περισσότερες ξένες επιχειρήσεις, η Α.Η. Beard έχει αρχίσει να επανεξετάζει προσεκτικά τη στρατηγική της στη χώρα. Η αυστηρή πολιτική του Πεκίνου έναντι της πανδημίας έχει πλύνει τις επιχει-

ρήσεις. Οι εξαγωγές της Α.Η. Beard στην Κίνα δεν αυξάνονται πια. Προ ημερών Κινέζοι αξιωματούχοι ανακοίνωσαν ότι η οικονομία σημείωσε τον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης που έχει καταγράψει από το πρώτο κύμα της πανδημίας. Η ανεργία είναι σε υψηλά επίπεδα, η αγορά στέγης σε κρίση και οι καταναλωτές ζουν υπό τη συνεχή απειλή των lockdowns αποφεύγοντας τις δαπάνες. Σήμερα η άλλοτε ανθεκτική κινεζική οικονομία δείχνει ασαφής και οι επιχειρήσεις που συνέρρεαν στη χώρα τις εποχές της μεγάλης ανάπτυξης αντιμετωπίζουν μια θλιβερή πραγματικότητα: πενιχρή ανάπτυξη εκεί που κάποτε έβλεπαν μια μεγάλη ευκαιρία.

Μέχρι στιγμής οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν αλλάζουν πορεία, αλλά υπάρχει μια εντεινόμενη αίσθηση επιφυλακτικότητας που δεν υπήρχε πριν από μερικά χρόνια. Οι γεωπολιτικές εντάσεις και ο σινοαμερικανικός εμπορικός πόλεμος έχουν προκαλέσει την επιβόλη τιμωρητικών δασμών σε ορισμένες βιομηχανίες. Ο κορωνοϊός έχει ανακόψει τη ροή των προϊόντων ανεβάζοντας τις τιμές σχεδόν στα πάντα και καθυστερώντας τις παραδόσεις επί μήνες. Στην Κίνα η διαχείριση της πανδημίας με τις υπερβολικές καραντίνες και τα lockdowns έχει κρατήσει τους καταναλωτές στα σπίτια τους και μακριά από τα καταστήματα.

Στα 10 χρόνια που μεσολάβησαν από όταν άνοιξε το πρώτο κατάστημα η Α.Η. Beard, το κόστος της μεταφοράς ενός εμπορευματοκιβωτίου έχει εξαπλασιαστεί. Το κόστος των πρώτων υλών για την κατασκευή ενός στρώματος, του latex και των φυσικών ινών, έχει αυξηθεί επιβόλη τιμωρητικών δασμών σε ορισμένους παραγόντες, όπως η κρίση στην αγορά στέγης που έχει σημασία, καθώς ένα καινούργιο σπίτι συνήθως σημαίνει και καινούργια στρώματα. Μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, όταν ο υπόλοιπος κόσμος κλυδωνιζόταν, η Κίνα αναδυόταν ως η νέα επιτυχημένη αγορά και οι διεθνείς επιχειρήσεις έσπευδαν να την

κατακτήσουν. Οι ευρωπαϊκοί οίκοι ειδών πολυτελείας άνοιξαν λαμπερά καταστήματα στις μεγαλύτερες πόλεις της Κίνας, ενώ οι αμερικανικές εταιρείες τροφίμων και καταναλωτικών ειδών κατέλαβαν χώρο στα κινεζικά σούπερ μάρκετ. Οι γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες απέκτησαν αντιπροσωπείες στη χώρα και οι νοτιοκορεατικές και ιαπωνικές βιομηχανίες μικροεπεξεργαστών προσέγγισαν τις κινεζικές κατασκευαστικές ηλεκτρονικών ειδών. Και οι Κινέζοι καταναλωτές έσπευσαν να ανταμείψουν όλες αυτές τις επενδύσεις ανοίγοντας τα πορτοφόλια τους. Αλλά η πανδημία υπονόμωσε την εμπιστοσύνη και τώρα για πολλά καταστήματα

είναι η εποχή των ισχνών αγελάδων. Το 2016, όταν η Κίνα ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη και πιο προσοδοφόρα αγορά, ο Κάσπερ Ρόρσεντ, διευθυντής συμβούλου της Adidas, τη χαρακτήρισε «αστέρι της εταιρείας» του. Η Adidas προχώρησε σε εκτεταμένες επενδύσεις στην Κίνα και από τα 9.000 καταστήματα που είχε το 2015 σήμερα έχει 12.000. Και μετά έσβησαν τα φώτα και η μουσική σταμάτησε. Είχε προβλέψει πως φέτος οι πωλήσεις στην Κίνα θα αυξάνονταν, αλλά τον Μάιο υποβάθμισε τις προσδοκίες, καθώς τα lockdowns αυξάνονταν και επεκτεινόταν. Σήμερα η εταιρεία εκτιμά πως τα έσοδά της από την Κίνα «θα μειωθούν σημαντικά».

Πώς να επιλέξετε ένα Πολυεπιχειρησιακό Ταμείο Προνοίας & πώς επηρεάζει την επιχείρησή σας

Μάθετε περισσότερα!

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΟΥΝΙΤ ΜΠΑΓΚΡΙ

Η ανάπτυξη υποδομών στον παγκόσμιο Νότο

Η «Ομάδα των Επτά» έχει ανακοινώσει τη συγκρότηση μιας Συνεργασίας για Παγκόσμιες Υποδομές και Επενδύσεις με στόχο την παροχή 600 δισ. δολαρίων για την ανάπτυξη υποδομών στον παγκόσμιο Νότο έως το 2027. Μια τέτοια συνεργασία είναι ευπρόσδεκτη, διότι τα κράτη-μέλη των «Επτά» συμμετέχουν σε πολυάριθμες ανάλογες πρωτοβουλίες. Εντούτοις, αυτές οι ατομικές και συλλογικές προσπάθειές τους θα είναι πραγματικά πολύ διαφορετικές από εκείνες της Κίνας στο πλαίσιο του σύγχρονου Δρόμου του Μεταξιού (BRI). Στον ένα ή στον άλλο βαθμό, τα μέλη των «Επτά» επιδιώκουν να τον αμφισβητήσουν, ενώ θα πρέπει να επισημανθεί πως ανακοινώθηκε το 2013, πολύ πριν από οποιαδήποτε από τις δικές τους πρωτοβουλίες. Η κριτική εις βάρος των έργων του BRI περιλαμβάνει ότι συγκεντρώνονται σε τομείς ενδιαφέροντος για τις πολιτικές ελίτ και όχι εκεί όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη, είναι αδιαφανή και ευνοούν τη διαφθορά, επιβαρύνουν χώρες με χρέη, βλάπτουν το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, δεν θέλουν να προσλάβουν ντόπιους σε θέσεις υψηλής ειδίκευσης και διευθυντικές, ότι είναι εκθρικές προς τα εργασιακά δικαιώματα και επιβάλλονται στις κοινότητες χωρίς την κατάλληλη διαβούλευση. Οι έρευνές μας στο Μπανγκλαντές δείχνουν ότι το 52% των ανθρώπων σε περιωριοποιημένους αστικούς οικισμούς δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα να χρησιμοποιούν το σπίτι ή τη γη τους. Στην Ντάκα, περίπου το ένα τρίτο των κατοίκων σε τέτοιους οικισμούς έχει εκδιωχθεί τουλάχιστον μία φορά και η μη ανάπτυξη υποδομών είναι μια συνηθισμένη αιτία για αυτό.

Παραδόξως, η Εθνική Αρχή Στέγασης της χώρας και άλλες δημόσιες υπηρεσίες έχουν ιστορικό αναγκαστικού εκτοπισμού ανθρώπων. Σε άλλες περιπτώσεις τα έργα υποδομής μπορεί να αποτρέπουν τις αναγκαστικές εξώσεις, αλλά είτε αποτυγχάνουν να εξυπηρετήσουν περιθωριοποιημένα άτομα είτε τα εξυπηρετούν ανεπαρκώς. Στις αστικές περιοχές

της Ζιμπάμπουε, τα Κυβερνητικά Προγράμματα Αποκατάστασης Οδών Εκτάκτου Ανάγκης έχουν στοχεύσει μόνο σε έργα βελτίωσης και επισκευών σε δρόμους που συνδέουν νόμιμους οικισμούς και ειδικά μετά την περίοδο των βροχών. Στη Σομαλilάνδη, μη κυβερνητικές οργανώσεις κατάφεραν να κατασκευάσουν τουαλέτες σε περιθωριοποιημένες κοινότητες. Διαφορετικά οι άνθρωποι που ζουν σε καταυλισμούς στην περιφέρεια των κωμοπόλεων, καθώς και εκείνοι που ζουν σε πρόχειρα καταφύγια σε πιο κεντρικά σημεία των αστικών περιοχών, χρειάζονται άδεια από τους ιδιοκτήτες τους για να κατασκευάσουν τουαλέτες. Σε μια γενηκευμένη θέρωση, ο παγκόσμιος Νότος αντιμετωπίζει ένα χρηματοδοτικό κενό για υποδομές της τάξεως του 1-1,5 τρις. δολαρίων ετησίως. Η έλλειψη συνοχής και η επιβράδυνση της δυναμικής του κινεζικού Δρόμου του Μεταξιού παρέχει ευκαιρίες για εναλλακτικές λύσεις από τους «Επτά». Αλλά πέρα από την προφανή ανάγκη για καλύτερο συντονισμό, πώς μπορούν να τα καταφέρουν;

Πρώτον, πρέπει να υιοθετήσουν μια προσέγγιση ρητά βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό σημαίνει ότι οι βασικές διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα προαιρετικά πρωτόκολλα θα πρέπει να επικυρωθούν και όλες οι υποχρεώσεις στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον παγκόσμιο Νότο θα πρέπει να κατοχυρωθούν πλήρως στο εθνικό δίκαιο. Δεύτερον, πρέπει να υιοθετήσουν μια πολιτικά έξυπνη, προσαρμοστική προσέγγιση για την ανάπτυξη υποδομών. Και, τρίτον, πρέπει να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις τους σε υποδομές με δίκαιο και βιώσιμο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι οι «Επτά» θα πρέπει να αποδεσμευθούν από την ιδέα ότι είναι απαραίτητα τα ιδιωτικά κεφάλαια. Οι ιδιωτικές χρηματοδοτούμενες υποδομές στον παγκόσμιο Νότο απέτυχαν σε μεγάλο βαθμό.

Ο κ. Σουνίτ Μπάγκριείναι διευθυντής Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο του Σάσεξ.

Στηρίξτε την Αφρική για να έχετε εργαζομένους, προειδοποιεί το ΔΝΤ

Οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να βοηθήσουν με τις κρίσεις πανδημίας, πόλεμου

Ο ανεπτυγμένος κόσμος χρειάζεται τα εργατικά χέρια της Αφρικής, γι' αυτό και θα αντιμετωπίσει μεγάλες ελλείψεις στις αγορές εργασίας αν παραμείνει τώρα η Μαύρη Ηπειρο και δεν τη βοηθήσει να αντιμετωπίσει την πανδημία και τον οικονομικό αντίκτυπο, όπως και τις συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία. Στην προειδοποίηση αυτή προέβη το ΔΝΤ απευθυνόμενο στις ανεπτυγμένες οικονομίες και επικρίνοντας την «κοντόφθαλμη» στάση που έχουν έως τώρα τηρήσει προς την Αφρική, αρνούμενες να τη βοηθήσουν να αντιμετωπίσει αυτόν τον ολέθριο συνδυασμό κρίσεων.

Μιλώντας διά στόματος του Αμπέμπε Σελασιέ, διευθυντή του τμήματος του ΔΝΤ για την Αφρική, το Ταμείο προειδοποίησε τη διεθνή κοινότητα ότι «παι

ξε με τη φωτιά» αν δεν βοηθήσει επαρκώς την Αφρική να ανακάμψει από την πανδημία και τον αντίκτυπο του πολέμου. Όπως υπογράμμισε ο εν λόγω αξιωματούχος, «σε 10 χρόνια από τώρα το ένα από τα δύο άτομα που θα εισέρχεται στην παγκόσμια αγορά εργασίας θα προέρχεται από την υποσαχάρια Αφρική».

Ξε με τη φωτιά» αν δεν βοηθήσει επαρκώς την Αφρική να ανακάμψει από την πανδημία και τον αντίκτυπο του πολέμου. Όπως υπογράμμισε ο εν λόγω αξιωματούχος, «σε 10 χρόνια από τώρα το ένα από τα δύο άτομα που θα εισέρχεται στην παγκόσμια αγορά εργασίας θα προέρχεται από την υποσαχάρια Αφρική, από τις χώρες στις οποίες η πανδημία διέκοψε την εκπαίδευση των παιδιών». Αυτό σημαίνει, διευκρίνισε ο ίδιος, πως είναι όχι μόνον κοντόφθαλμη αλλά και καταστρεπτική για την παγκόσμια οικονομία η στάση όσων χωρών αποφεύγουν να επενδύσουν στη Μαύρη Ηπειρο και να τη στηρίξουν. Το γεγονός ότι πολλές χώρες αρνούνται να στηρίξουν την Αφρική, τόνισε ο ίδιος, σημαίνει ότι «το ανθρώπινο κεφάλαιο που χρειαζόμαστε για να κινήσουμε την παγκόσμια οικονομία δεν τυχάνει της απαιτούμενης προσοχής».

Προσέθεσε πως αυτό αποτελεί συλλογική αποτυχία των ανεπτυγμένων οικονομιών και προειδοποίησε ότι «είναι ουσιαστικά βέβαιο πως θα υπάρξουν σημαντικές ελλείψεις

εργατικών χεριών στις περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες ή και πέραν αυτών, εκτός κι αν πιστεύουμε πως τα ρομπότ θα μπορέσουν να μεριμνήσουν για τα πάντα».

Όπως τόνισε το ΔΝΤ, παρά την τε

must

07/08

ME THN Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

CYPRUS

SUMMER

ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΤΖΙΑ

Ανάσα ανάπτυξης στην Ευρωζώνη από τουρισμό

Ενισχύθηκε το β' τρίμηνο κατά 0,7% έναντι προβλέψεων για μόλις 0,2%

Η **τονωτική** ένεση της τουριστικής σεζόν οδήγησε την Ευρωζώνη σε ανάπτυξη υπερτριπλάσια των προβλέψεων το β' τρίμηνο του έτους, ενισχύοντας την σε μια στιγμή που πλήττεται από τον διαρκώς επιταχυνόμενο πληθωρισμό, ενώ αντιμετωπίζει τον κίνδυνο πλήρους διακοπής της παροχής ρωσικού φυσικού αερίου και της συνεπακόλουθης ύφεσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα, η οικονομία της Ευρωζώνης αναπτύχθηκε κατά 0,7% σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο και ενώ οι αναλυτές πρόβλεπαν ανάπτυξη μόλις 0,2%. Η τονωτική ένεση ήρθε κατά κύριο λόγο από την Ισπανία και την Ιταλία, καθώς οι δύο οικονομίες αναπτύχθηκαν κατά 1,1%, λόγω της ισχυρής εγχώριας ζήτησης και καταναλώσεως και της δυναμικής ανάκαμψης του τουρισμού και των ταξιδιών, έπειτα από δύο χρόνια πανδημίας και lockdown. Η Ισπανία εμφανίζει όμως και έναν πληθωρισμό δυσθεώρητο για τα ευρωπαϊκά δεδομένα των τελευταίων δεκαετιών, καθώς έφτασε στο 10,8% υπερβαίνοντας αισθητά τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αιτία βέβαια δεν ήταν άλλη από το αυ-

ξημένο κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας και της θέρμανσης, που επεκτείνεται στις τιμές των τροφίμων και των υπηρεσιών. Σημειωτέον ότι η κυβέρνηση Σάντσεσ έχει αναθεωρήσει επί τα χείρω τις προβλέψεις της για την ανάπτυξη του επόμενου έτους στο 2,7%, που και πάλι είναι σαφώς πάνω από την πρόβλεψη του ΔΝΤ για ανάπτυξη 2%.

Συνηγόρησε και η ανάπτυξη της Γαλλίας κατά 0,5%, που αν και όχι τόσο ισχυρή αποτέλεσε ενθαρρυντική εξέλιξη μετά την αιφνιδιαστική συρρίκνωση που παρουσίασε το πρώτο τρίμηνο του 2022. Η εικόνα της οικονομίας της Γαλλίας θαμπώνει, άλλωστε, από τον πληθωρισμό που τον Ιούλιο επιταχύνθηκε στο 6,8% από το 6,5% του Ιουνίου, σε πείσμα των συστηματικών προσπαθειών που έχει καταβάλει η κυβέρνηση Μακρόν, δαπανώντας περίπου 25 δισ. ευρώ για να περιορίσει το κόστος της ενέργειας. Στον αντίποδα βρίσκεται όμως η Γερμανία, που αν και παραδοσιακά αποτελεί την ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας με τις εξαγωγικές βιομηχανίες της, τώρα βρίσκεται σε στασιμότητα. Σημειωτέον ότι στην αρχή της εβδομάδας

Η **Γερμανία**, αν και παραδοσιακά αποτελεί την ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας με τις εξαγωγικές βιομηχανίες της, τώρα βρίσκεται σε στασιμότητα. Στην αρχή της εβδομάδας το ΔΝΤ προειδοποίησε τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία ότι θα σημειώσει τη χειρότερη επίδοση από όλες τις οικονομίες του G7, ενώ απειλείται άμεσα από ύφεση σε περίπτωση πλήρους διακοπής της παροχής ρωσικού φυσικού αερίου.

το ΔΝΤ προειδοποίησε τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία ότι θα σημειώσει τη χειρότερη επίδοση από όλες τις οικονομίες του G7, ενώ απειλείται άμεσα από ύφεση σε περίπτωση πλήρους διακοπής της παροχής ρωσικού φυσικού αερίου. Η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία εμφανίζει, άλλωστε, αυξημένη ανεργία τον Ιούλιο, καθώς στον αριθμό των ανέργων συνηγορούνται τώρα 48.000 πρόσφυγες από την Ουκρανία που αναζητούν εργασία και είναι σαφώς περισσότεροι από τις εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών για 17.000 άτομα. Έτσι το ποσοστό της ανεργίας ανεβαίνει στο 5,4%.

Η βελτίωση της θερινής περιόδου εκτιμάται, άλλωστε, πως θα είναι παροδική και για την ευρύτερη Ευρώπη, καθώς το περιβάλλον παραμένει εξαιρετικά αβέβαιο. Ο τουρισμός έχει δώσει ώθηση

Η **τονωτική ένεση ήρθε κατά κύριο λόγο από την Ισπανία και την Ιταλία, καθώς οι δύο οικονομίες αναπτύχθηκαν κατά 1,1%.**

στην οικονομία, αλλά οι προβλέψεις για τους μήνες μετά το τέλος του καλοκαιριού δεν είναι ευοίωτες εν μέσω όλων των απειλών του Κρεμλίνου, των παρατεταμένων προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα και προπαντός του πληθωρισμού, που αυξάνεται πυρετωδώς και σμπάζει τη ζήτηση και την παραγωγή.

Τη στιγμή που ενισχύεται η οικονομία επιταχύνεται ταυτοχρόνως και ο πληθωρισμός, καθώς τον Ιούλιο έφτασε αι-

σώς το 8,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, υπερβαίνοντας και την ούτως ή άλλως απαισιόδοξη πρόβλεψη των οικονομολόγων για επιτάχυνση στο 8,7%. Ειδική περίπτωση αποτελεί η χειμαζόμενη από την πολιτική κρίση Ιταλία, όπου ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε απροσδόκτα τον Ιούλιο, υποχωρώντας στο 8,4%, ενώ οι οικονομολόγοι πρόβλεπαν την επιτάχυνσή του σε νέο ρεκόρ 8,8%. Κι ενώ η ΕΚΤ μόλις προ δεκαμήνου άρχισε να αυξάνει τα επιτόκια, η κυβέρνηση της Ιταλίας προσπαθεί εδώ και μήνες να στηρίξει τα νοικοκυριά της χώρας που υποφέρουν από την ακρίβεια, εφαρμόζοντας μέτρα ύψους 30,5 δισ. δολαρίων. Σε αυτά συγκαταλέγονται επιδόματα στις φτωχότερες οικογένειες, περιόδους φορολογικής χάριτος στα καύσιμα και πρωτοβουλίες για τη μείωση των τιμο-

λογίων της ενέργειας στις μεγάλες βιομηχανίες. Την ίδια στιγμή προωθεί παράλληλα ένα άλλο πακέτο μέτρων στηρίξης ύψους 14,3 δισ. ευρώ.

Στον αντίποδα η Πορτογαλία, που εμφανίζει εικόνα χειρότερη από της στάσιμης Γερμανίας, καθώς η οικονομία της συρρικνώθηκε για πρώτη φορά έπειτα από έναν και πλέον χρόνο με μείωση ΑΕΠ 0,2%. Παράλληλα εκτοξεύθηκε ο πληθωρισμός στη χώρα, που υπερβή τον μέσο όρο της Ευρωζώνης φτάνοντας το 9,4% τον Ιούλιο. Και πάλι πάντως ο τουρισμός δίνει χείρα βοηθείας στη χώρα, με την κεντρική τράπεζα να εκτιμά πως επιστρέφει στα προ της πανδημίας επίπεδα μέσα στο καλοκαίρι. Σημειωτέον ότι μόλις τον περασμένο μήνα η κεντρική τράπεζα πρόβλεψε για το σύνολο του έτους ανάπτυξη 6,3%.

BLOOMBERG

Στα ύψη οι αποδόσεις των ομολόγων του ιταλικού δημοσίου λόγω αβεβαιότητας

Η **πολιτική** κρίση στην οποία έχει βυθιστεί η Ιταλία μετά την παραιτήση του Μάριο Ντράγκι και η αβεβαιότητα που περιβάλλει το αποτέλεσμα των πρόωρων εκλογών του Σεπτεμβρίου αντανακλώνται στο κόστος δανεισμού της γειτονικής χώρας που παραμένει σε επίπεδα ανάλογα με εκείνα της κρίσιμης χρέους.

Σε δημοπρασία δεκαετών ομολόγων του ιταλικού δημοσίου το κόστος του δανεισμού της Ιταλίας ήταν την Πέμπτη ανάλογο εκείνου του 2014, καθώς άντλησε κεφάλαια ύψους 2 δισ. ευρώ με την απόδοση να ανέρχεται στο 3,46%. Παράλληλα, εξέδωσε πενταετή ομόλογα αξίας 2,75 δισ. ευρώ με απόδοση 2,82%, την υψηλότερη που έχει καταβάλει γι' αυτή την κατηγορία ομολόγων από το 2013 και την κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Όπως υπογραμμίζει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, το κόστος του δανεισμού για την Ιταλία έρχεται για μια ακόμη φορά σε οξεία αντίθεση με το κόστος δανεισμού της Γερμανίας που υποχώρησε εκ νέου τις τελευταίες εβδομάδες. Μία ημέρα πριν από τη δη-

Το **δεκαετές έφτασε την Πέμπτη σε επίπεδα ανάλογα εκείνου του 2014, με την απόδοση να ανέρχεται στο 3,46%.**

μοπρασία της Ιταλίας, το Βερολίνο εξέδωσε δεκαετή ομόλογα με απόδοση 0,94%, δηλαδή σαφώς μικρότερη από εκείνη του 1,22% αντίστοιχης δημοπρασίας στις αρχές Ιουλίου. Η διέγερση της διαφοράς ανάμεσα στο κόστος δανεισμού των δύο χωρών, το κοινώς γνωστό ως spread, αντανακλά την απαίτηση των επενδυτών για περισσότερο κέρδος προκειμένου να αναλάβουν το ρίσκο που συνεπάγεται η αγορά των ιταλικών ομολόγων, δηλαδή προκειμένου να δανείσουν το ιταλικό κράτος. Ακόμη και πριν από την παραιτήση του Μάριο Ντράγκι, η Ιταλία αγωνιζόταν να αντιμετωπίσει το αυξανόμενο κόστος των

Η **Goldman Sachs** πρόβλεψε μέσα στην εβδομάδα ότι το spread των ιταλικών ομολόγων θα διευρυνθεί στις 2,5 εκατοστιαίες μονάδες προς τα τέλη του έτους.

τροφίμων και των καυσίμων και να προσαρμωθεί στη νέα κατάσταση στην οποία έχει εκλείψει η άκρως αναπτυξιακή νομισματική πολιτική της ΕΚΤ και προπαντός το πρόγραμμα αγορών ομολόγων. Αυτή τη στιγμή αναλυτές και επενδυτές ανησυχούν πως οι πρόωρες εκλογές της 25ης Σεπτεμβρίου ενδέχεται να φέρουν στο τιμόνι της Ιταλίας μια κυβέρνηση που δεν θα υλοποιήσει όλες μετarrυθμίσεις έχει δεσμευθεί να προωθήσει η Ιταλία, προκειμένου να έχει πρόσβαση στα 200 δισ. ευρώ που της αναλογούν από το Ταμείο Ανάκαμψης αλλά και γενικότερα θεωρούνται αναγκαίες για την τόνωση της χρόνιας στάσιμης οικονομίας της. Μιλώντας για το θέμα στους Financial Times, ο Σάμιουελ Φρέιενετ, αναλυτής της Goldman Sachs, τόνισε πως διαφαίνονται στον ορίζοντα πολλά προβλήματα για τα ιταλικά ομόλογα. Ο εν λόγω επενδυτικός κολοσσός πρόβλεψε μέσα στην εβδομάδα ότι το spread των ιταλικών ομολόγων θα διευρυνθεί στις 2,5 εκατοστιαίες μονάδες προς τα τέλη του έτους,

εξαιτίας «του συνδυασμού αυξανόμενης πολιτικής αβεβαιότητας και πιθανού ρήγματος στη συνέχεια της πολιτικής σε μια εξαιρετικά ευαίσθητη συγκυρία».

Με το βλέμμα στην Ιταλία, άλλωστε, εκπόνησε η ΕΚΤ το νέο εργαλείο για τον έλεγχο των αποδόσεων που παρουσίασε την περασμένη εβδομάδα. Αυτό προβλέπει τη χρήση των κερδών από τα ομόλογα των χωρών του Βορρά με υψηλή βαθμολογία πιστοληπτικής αξιολόγησης για την αγορά ομολόγων των ευάλωτων χωρών μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας και της Πορτογαλίας. Τα στελέχη της ΕΚΤ είχαν εκφράσει φόβους πως με τον τερματισμό της ποσοτικής χαλάρωσης θα εκτοξευόταν το κόστος δανεισμού των χωρών της περιφέρειας. Σύμφωνα, πάντως, με τις εξαγγελίες της τράπεζας, το νέο εργαλείο δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για να βελτιώσει τη θέση χωρών που φέρουν οι ίδιες την ευθύνη για τυχόν εκτόξευση των αποδόσεων τους μέσα από πολιτικές κρίσεις και αστάθεια.

Ανάπτυξη σε λογικό πλαίσιο «βλέπει» τώρα το Πεκίνο

Το **Πεκίνο** παραδέχεται εμμέσως και συγκεκριμένα πως δεν θα επιτύχει φέτος τον στόχο του 5,5% που είχε θέσει για ανάπτυξη. Χωρίς να αναφερθεί σε συγκεκριμένο στόχο ανάπτυξης, η πολιτική ηγεσία της δεύτερης οικονομίας στον πλανήτη τόνισε πως η κινεζική οικονομία θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται «μέσα σε ένα λογικό πλαίσιο». Το γεγονός, όμως, ότι παρέλειψε οποιαδήποτε αναφορά σε συγκεκριμένο στόχο προδίδει ότι και το Πεκίνο αποδέχεται πλέον την κοινή διαπίστωση ότι δεν είναι εφικτή η επίτευξη ανάπτυξης 5,5%

εν μέσω παρατεταμένων lockdowns συχνά σε μεγάλες εμπορικές μητροπόλεις της χώρας. Είναι η δεύτερη φορά που η Κίνα παραλείπει να αναφερθεί σε συγκεκριμένο στόχο μετά το πρώτο έτος της πανδημίας, όταν αναγκάστηκε να ακυρώσει όλους τους στόχους της και να το ανακοινώσει καθώς η παγκόσμια οικονομία βυθιζόταν στην ύφεση του πρώτου κύματος και των πρώτων σκληρών lockdowns.

Αιτία αυτή τη φορά είναι βέβαια η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό που έχει υιοθετήσει η Κίνα και στην οποία εμμένει κα-

Παραδέχεται εμμέσως πως δεν θα επιτύχει φέτος τον στόχο του 5,5%.

τηγορηματικά ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ. Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης της πολιτικής ηγεσίας αναφέρεται, πάντως, πως τα στελέχη της κυβέρνησης θα «καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να επιτύχουν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα».

Παράλληλα απευθύνει έκκληση

σε τοπικές και περιφερειακές αρχές να εργαστούν ώστε να επιτύχουν τους στόχους για ανάπτυξη οι οικονομικά ισχυρότερες επαρχίες της Κίνας. Προσθέτει μάλιστα πως οι οικονομικά ισχυρότερες επαρχίες πρέπει να αναπληρώσουν τα κενά που αφήνουν οι ασθενέστερες και προπαντός όσες έχουν πληγεί τα μέγιστα από την πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεσή της.

Στις αρχές Ιουλίου η Κίνα ανακοίνωσε πως η οικονομία της συρρικνώθηκε ραγδαία το β' τρίμηνο και αιτία ήταν βέβαια τα σκληρά

lockdowns που επιβλήθηκαν σε οικονομικά, χρηματοπιστωτικά και εμπορικά κέντρα της χώρας, όπως η Σαγκάι, που είναι ένα από τα πλέον πολυάσχολα εμπορικά λιμάνια του κόσμου. Αρνητικός παράγοντας που υπονομεύει την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας είναι, άλλωστε, η κρίση του κατασκευαστικού κλάδου και της αγοράς στέγης, των κλάδων που στήριξαν επί πολλά χρόνια την ανάπτυξη της. Τώρα οι πωλήσεις κατοικιών στην Κίνα μειώνονται σταθερά επί 11 συναπτούς μήνες.

CNBC, BBC

Στις **αρχές** Ιουλίου η Κίνα ανακοίνωσε πως η οικονομία της συρρικνώθηκε ραγδαία το β' τρίμηνο και αιτία ήταν τα σκληρά lockdowns που επιβλήθηκαν σε οικονομικά, χρηματοπιστωτικά και εμπορικά κέντρα της χώρας, όπως η Σαγκάι.

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Ο κίνδυνος ύφεσης βάζει δύσκολα στην ΕΚΤ

Στενεύουν τα περιθώρια αύξησης επιτοκίων και η τράπεζα μπορεί να χρειαστεί να αντιστρέψει την περιοριστική πολιτική της

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η **ενεργειακή** κρίση και τα παιχνίδια της Ρωσίας με τις ροές αερίου έχουν αυξήσει σημαντικά τις πιθανότητες να περάσει η Ευρωζώνη το κατώφλι της ύφεσης, περιπλέκοντας τα πράγματα για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία μόλις ξεκίνησε τις επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων για να τιθασεύσει τον καλπάζοντα πληθωρισμό, που κατέγραψε νέο ρεκόρ στο 8,9% τον Ιούλιο και μπορεί άμεσα να βρεθεί αντιμέτωπη με τη βαθιά συρρίκνωση της οικονομίας. Αυτό δίνει μια αίσθηση déjà vu, καθώς θυμίζει έντονα το λάθος πολιτικής που έγινε το 2008 και το 2011, όταν το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ με επικεφαλής τον Ζαν-Κλοντ Τρισέ αύξησε τα επιτόκια εν μέσω της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της κρίσης χρέους, για να αναγκαστεί στη συνέχεια να αντιστρέψει γρήγορα την πολιτική του, καθώς η ανάπτυξη κατρακύλησε. Και τότε όπως και τώρα η ΕΚΤ είχε τη δικαιολογία της εντολής της για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας δήλωσε την περασμένη εβδομάδα ότι οι παγκόσμιες αυξήσεις επιτοκίων θα σταματήσουν το αργότερο στα τέλη του 2023 και τα επιτόκια θα μπορούσαν να αρχίσουν να μειώνονται εάν η ζώνη του ευρώ εισέλθει σε ύφεση. «Οι κεντρικές τράπεζες θ' ανεβάσουν τα επιτόκια όσο ανεβαίνει ο πληθωρισμός, το πολύ μέχρι το τέλος του 2023. Μετά θ' αρχίσουμε να τα μειώνουμε. Ενδεχομένως και νωρίτερα. Αν μπει η παγκόσμια οικονομία και ειδικά η ευρωπαϊκή σε ύφεση, από το 2023, μην εκπλαγείτε αν αρχίσουμε να έχουμε μειώσεις των επιτοκίων από το 2023 και όχι αυξήσεις», σημείωσε χαρακτηριστικά σε συνέντευξή του στο ραδιόφωνο του ΣΚΑΪ.

Ο Κ. Στουρνάρας είναι το πρώτο μέλος

του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ που αναγνωρίζει ότι η ύφεση μπορεί να σταματήσει νωρίς τον κύκλο αύξησης των επιτοκίων. Αναλυτές και οικονομολόγοι που μίλησαν στην «Κ» εκτιμούν πως αν και τα στοιχεία του πληθωρισμού του Ιουλίου υποδηλώνουν νέα επιθετική αύξηση των επιτοκίων τον Σεπτέμβριο, μπορεί ο κύκλος σύσφιγξης να σταματήσει ακόμη και στα τέλη του 2022, καθώς η μεγάλη εξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο μετατρέπει την ενέργεια σε ισχυρό όπλο του Πούτιν, ικανό να βυθίσει την οικονομία. Παράλληλα συμφωνούν πως αν η ύφεση αποδειχθεί βαθιά, η ΕΚΤ θα αναγκαστεί το επόμενο έτος να εφαρμόσει εκ νέου νομισματική χαλάρωση.

«Ο τρόπος με τον οποίο η Ρωσία παίζει με την Ευρώπη αυξάνοντας και μειώνοντας τις ροές φυσικού αερίου, δείχνει ότι οι κίνδυνοι μιας πλήρους διακοπής πριν από τον χειμώνα έχουν αυξηθεί σημαντικά», σημειώνει στην

Οικονομολόγοι και αναλυτές εκτιμούν πως μπορεί ο κύκλος σύσφιγξης να σταματήσει ακόμη και στα τέλη του 2022.

«Κ» ο Ολιβερ Ρακάου, επικεφαλής οικονομολόγος της Oxford Economics . Αυτό θα υπονόμευε τις προσπάθειες για την αποθήκευση ενέργειας και θα καθιστούσε τουλάχιστον αναπόφευκτη την εφαρμογή δελτίου, όπως εκτιμά, ενώ τονίζει πως τα δεδομένα είναι αρκετά ξεκάθαρα πως ο κίνδυνος ύφεσης στην Ευρωζώνη έχει πλέον αυξηθεί σημαντικά.

Όπως εκτιμούν οι αναλυτές, τις επόμενες εβδομάδες και άλλα μέλη του Δ.Σ.

Ο **διοικητής** της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας δήλωσε την περασμένη εβδομάδα ότι «αν μπει η παγκόσμια οικονομία και ειδικά η ευρωπαϊκή σε ύφεση, από το 2023, μην εκπλαγείτε αν αρχίσουμε να έχουμε μειώσεις των επιτοκίων από το 2023 και όχι αυξήσεις». Όπως εκτιμούν οι αναλυτές, τις επόμενες εβδομάδες και άλλα μέλη του Δ.Σ. της ΕΚΤ ενδέχεται να προχωρήσουν σε ανάλογες δηλώσεις με αυτές του Έλληνα τραπεζίτη, υπογραμμίζοντας τον αμφίδρομο κίνδυνο γύρω από τα επόμενα βήματα της ΕΚΤ.

της ΕΚΤ από την πλευρά των «περιστερικών» ενδέχεται να προχωρήσουν σε ανάλογες δηλώσεις με αυτές του Έλληνα τραπεζίτη, υπογραμμίζοντας τον αμφίδρομο κίνδυνο γύρω από τα επόμενα βήματα της ΕΚΤ.

«Πιστεύουμε ότι ο κύκλος σύσφιγξης της ΕΚΤ θα σταματήσει φέτος. Η συνεδρίαση του Σεπτεμβρίου θα έρθει με μια νέα σειρά προβλέψεων που αναμένεται να δείξει ύφεση κατά τη διάρκεια του χειμώνα», σημειώνει στην «Κ» ο Α-

ντουάν Μπουβέ, στρατηγικός αναλυτής της αγοράς επιτοκίων στην ING. Αυτό, όπως προσθέτει, θα καταστήσει τις περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων ακόμη πολύ δύσκολες για την ΕΚΤ, ακόμη κι αν η μείωση του πληθωρισμού θα έλθει το 2023.

Αυτό που κατά τον κ. Μπουβέ θα ενισχύσει τις «φωνές» των «περιστερικών» της ΕΚΤ και θα προκαλέσει μια ανατιμολόγηση της αγοράς (και το έχει ήδη κάνει σε μεγάλο βαθμό) είναι οι ανη-

συχίες για τον ενεργειακό εφοδιασμό της Ευρώπης.

Αξίζει να σημειώσουμε πως η αγορά αναμένει πλέον ότι η ΕΚΤ θα σταματήσει τις αυξήσεις επιτοκίων όταν θα φτάσουν το 1% τον Δεκέμβριο, από 2,50% που ήταν η τιμολόγηση στα μέσα Ιουνίου.

Κατά την ING η πολιτική αστάθεια στην Ιταλία, ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία με εμβάθυνση της ενεργειακής κρίσης και μια επικείμενη ύφεση υποδηλώνουν ότι δεν υπάρχει

περιθώριο για πολλές περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ. «Αναμένουμε ότι η ΕΚΤ θα προχωρήσει σε νέα αύξηση των επιτοκίων κατά συνολικά 50 μονάδες βάσης πριν από την έναρξη του χειμώνα. Στη συνέχεια, προς το παρόν, δεν αναμένουμε περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων. Αντί για ένα μακρύ ταξίδι αυξήσεων επιτοκίων, η ομαλοποίηση της πολιτικής της ΕΚΤ επί του παρόντος μοιάζει μάλλον με ένα σύντομο ταξίδι», σημειώνει η ολλανδική τράπεζα.

«Περιμένουμε εδώ και καιρό τη στροφή από την ΕΚΤ στο τέλος του έτους, αλλά οι πιθανότητες για αλλαγή της στάσης της σε πιο ήπια νωρίτερα αυξάνονται και μπορεί ήδη να σταματήσει τον κύκλο αύξησης των επιτοκίων έπειτα από άλλες δύο αυξήσεις, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο», όπως σημειώνει από την πλευρά του ο κ. Ρακάου της Oxford Economics. Κατά τον ίδιο, αδιαμφισβήτητα, τα σημάδια ύφεσης θα είναι το πιο πιθανό έναυσμα. Όπως εκτιμά, η ΕΚΤ θα αυξήσει τα επιτόκια κατά 50 μ.β. στην επόμενη συνεδρίαση και θα προχωρήσει σε δύο αυξήσεις 25 μ.β. στη συνέχεια, ακολουθούμενες από μια παύση το 2023.

«Αλλά πιστεύουμε ότι υπάρχουν αυξανόμενες πιθανότητες να μην υλοποιηθεί η αύξηση του Δεκεμβρίου ή να γίνει μία κίνηση μόνο κατά 25 μ.β. τον Σεπτέμβριο, ανάλογα με το πόσο γρήγορα θα υποχωρήσει η ανάπτυξη», όπως επισφαινεί, ενώ εκτιμά πως αν υπάρξουν σημάδια για βαθιά ή πιο παρατεταμένη ύφεση, η ΕΚΤ μπορεί το 2023 να αντιστρέψει την πολιτική της και να προχωρήσει σε μειώσεις επιτοκίων. «Επιπλέον, η απάντηση θα εξαρτηθεί από το πληθωριστικό περιβάλλον. Όσο πιο γρήγορα υποχωρήσει ο πληθωρισμός, τόσο πιο γρήγορα η ΕΚΤ μπορεί να σταματήσει τις αυξήσεις ή ακόμη και να εξετάσει το ενδεχόμενο μειώσεων», σημειώνει.

Η **νππιαγωγός** Μάντι στο Οχάιο γράφτηκε σε μαθήματα χρήσης του όπλου, που θα της επέτρεπαν να το φέρει πάνω της στο νππιαγωγείο.

Οπλισμένοι εκπαιδευτικοί στις ΗΠΑ

Εκπαίδευση των διδασκόντων αλλά και του διοικητικού προσωπικού σε σχολεία

Της **ΣΑΡΑ ΜΕΡΒΟΣ**

Η **δολοφονία** 19 παιδιών δημοτικού και δύο δασκάλων στο Ουβάλντε του Τέξας έχει προκαλέσει συναίσθηματα απελπισίας σε πολλούς εκπαιδευτικούς στις ΗΠΑ. «Νιώθουμε αδύναμοι», λέει η νππιαγωγός Μάντι στο Οχάιο, η οποία αποφάσισε να κάνει κάτι για να αντιμετωπίσει το συναίσθημα αυτό, αγοράζοντας πιστόλι εννέα χιλιοστών. Η Μάντι γράφτηκε σε μάθημα χρήσης του όπλου, που θα της επέτρεπε να το φέρει πάνω της στο νππιαγωγείο.

Πριν από μία δεκαετία, η οπλοφορία ήταν σπάνιο φαινόμενο μεταξύ εκπαιδευτικών. Σήμερα, μετά τη σειρά επιθέσεων σε σχολεία, η οπλοφορία από μέρους του διδακτικού προσωπικού έχει αναδειχθεί σε κύρια πρόταση των Ρεπουμπλικανών και των οπαδών της οπλοφορίας για την αντιμετώπιση περιστατικών μαζικών δολοφονιών σε σχολικά συγκροτήματα. Τουλάχιστον

29 πολιτείες των ΗΠΑ επιτρέπουν την οπλοφορία σε σχολικά συγκροτήματα από αστυνομικούς ή μέλη των ομοσπονδιακών υπηρεσιών ασφαλείας. Σύμφωνα με στοιχεία του 2018, ποσοστό 2,6% των εκπαιδευτικών σε δημόσια σχολεία των ΗΠΑ οπλοφορούσε. Ο αριθμός αυτός πρέπει να έχει αυξηθεί σημαντικά έκτοτε.

Τέσσερις από τις πέντε πλέον πολυπληθεις πολιτείες σε σχολεία—Νιουτάουν, Ουβάλντε, Πάρκλαντ και Σάντα Φε—σημειώθηκαν την τελευταία δεκαετία. Αυτός ήταν ο λόγος που οδήγησε τη Μάντι σε λίσσα σκοποβολής του βορειοανατολικού Οχάιο. Σε διάστημα τριών ημερών, η Μάντι εκπαιδεύθηκε στις βολές, στην τοποθέτηση αιμοστατικού βραχίονα για τη διακοπή αιμορραγίας και σε άλλες διαδικασίες εκτάκτου ανάγκης. Στο νππιαγωγείο, τα καθήκοντα της Μάντι περιορίζονται στο τραγούδι και στον χορό με τα παιδιά, στο σερβίρισμα παγωτού ως ανταμοιβή και στην

ανάρτηση πολύχρωμων ζωγραφικών έργων των παιδιών στον τοίχο. Η εκπαίδευση της Μάντι αποτελεί έμμεση παραδοχή για την αποτυχία της χώρας να δώσει τέλος στις μαζικές δολοφονίες και τη μετάθεση της βαρύτατης αυτής ευθύνης στις πλάτες των εκπαιδευτικών,

Τουλάχιστον 29 πολιτείες των ΗΠΑ επιτρέπουν την οπλοφορία σε σχολικά συγκροτήματα.

που ήδη διαχειρίζονται τις επιπτώσεις της πανδημίας και του ιδεολογικού διχασμού και της πόλωσης των ετών Τραμπ. Ο Τζιμ Ιρβάν, πρόεδρος οργάνωσης υπέρ της οπλοκατοχής και οργανωτής της εκπαίδευσης δασκάλων στα όπλα, επισημαίνει ότι η ταχύτητα είναι το σημαντικότερο για την αντιμετώπιση ε-

νόπλου και ότι τα σχολεία δεν έχουν την πολυτέλεια να περιμένουν την εμφάνιση της αστυνομίας. Στο Δημοτικό του Νιουτάουν, η αστυνομία ειδοποιήθηκε πέντε λεπτά μετά την εισβολή του ενόπλου, ενώ τρία λεπτά αργότερα η αστυνομία βρισκόταν στις εγκαταστάσεις. Παρ' όλα αυτά, 20 παιδιά και έξι ενήλικοι έπεσαν νεκροί. Τα σχολεία δεν αποκαλύπτουν ποιοι εκπαιδευτικοί και μέλη του προσωπικού οπλοφορούν προκειμένου να μην επιτρέψουν σε επίδοξους επιτιθέμενους να σχεδιάσουν την πράξη τους. Αυτό καθιστά την επιλογή των ένοπλων εκπαιδευτικών ιδιαίτερα σημαντική. «Δεν προτιμούμε όσους μοιάζουν πολύ πρόθυμοι να οπλοφορούν. Οι «καρπείς» μου οξύνονται όταν βλέπω κάποιον να θέλει διακαώς να οπλοφορεί μέσα σε σχολείο. Δεν μπορώ να επιλέξω έναν τέτοιο άνθρωπο», λέει ο Μάλκολμ Χάινς, διευθυντής σχολείου στην κομητεία Σουάνι της Φλόριντα.

THE NEW YORK TIMES

Αύξηση κερδών 46% για την Deutsche Bank

Η **κατά 46%** αύξηση κερδών το δεύτερο τρίμηνο, η οποία και υπερέβη τις προβλέψεις των αναλυτών, επιτρέπει στον γερμανικό τραπεζικό κολλοσό της Deutsche Bank να αναθεωρήσει προς τα κάτω τον στόχο για εξοικονόμηση δαπανών, ενώ προειδοποιήσει, παράλληλα, αγοράς και επενδυτές ότι το δεύτερο ήμισυ του 2022 επιφυλάσσει προβλήματα. Τα σχετικά αναφέρει σε δημοσίευσή της η βρετανική εφημερίδα των Financial Times. Πάντως, η γερμανική τράπεζα δεν μετέβαλε τον στόχο εσόδων της για το σύνολο του έτους στα 26 με 27 δισ. ευρώ, από τα 25,4 δισ. ευρώ το 2021, ενώ υποβάθμισε εκείνον για τις περικοπές δαπανών, επικαλούμενη την «υψηλότερη από την αναμενόμενη φορολογία, τον πληθωρισμό, τις απρόβλεπτες δαπάνες, οι οποίες σχετίζονται με τον πόλεμο στην Ουκρανία και με νομικά ζητήματα». Αυτός ο συνδυασμός παραγόντων έχει θέσει τον στόχο του να μειώσει το κόστος στο 70% του εισοδήματος απρόσδο, όπως η ίδια ανέφερε χθες. Πλέον αποσκοπεί σε μια αναλογία της τάξεως του 75% μεταξύ κόστους και εισοδήματος. Το 2021 ήταν που η τράπεζα εγκατέλειψε τον στόχο να μειώσει το ετήσιο κόστος στα 16,7 δισ. ευρώ και αντ' αυτού στράφηκε σε μια αναλογία κόστους προς εισόδημα, που εκείνη τη στιγμή ήταν 85%.

Παρά τις αντιξοότητες, εντούτοις, η Deutsche Bank ανέφερε επίσης ότι τα μεικτά κέρδη του δεύτερου τριμήνου αυξήθηκαν κατά 46% σε 1,55 δισ. ευρώ, ξεπερνώντας κατά πολύ τις προσδοκίες των αναλυτών του τραπεζικού κλάδου για 1,39 δισ. ευρώ, όπως αναφέρει σχετικώς το Bloomberg. Πρόκειται για το καλύτερο δεύτερο τρίμηνο της γερμανικής τράπεζας από το 2011. Ο Αντριου Κουμπς, αναλυτής της Citi, χαρακτήρισε την απόδοση του τριμήνου «σταθερή»

απευθυνόμενος προς τους πελάτες του, προσθέτοντας ότι η αλλαγή στον στόχο για το κόστος ευθυγραμμίζει την κατευθυντήρια γραμμή της τράπεζας με τις εκτιμήσεις των αναλυτών, όπως αναφέρουν οι Financial Times. Η Deutsche Bank διέθεσε 165 εκατ. ευρώ για πρόστιμα, τα οποία της είχαν επιβάλει ρυθμιστικές αρχές, καθώς και για κάλυψη δικαστικών εξόδων. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των χρημάτων προορίζεται για κάλυψη πιθανής ποινής εξαιτίας της χρήσης της εφαρμογής WhatsApp και άλλων μη εξουσιοδοτημένων καναλιών επικοινωνίας από το

Το δεύτερο εξάμηνο του 2022 θα είναι δύσκολο, προειδοποίησε η γερμανική τράπεζα.

προσωπικό της. Λίγο καιρό πριν, όλοι οι συμμετέχοντες στο εκτελεστικό της συμβούλιο παρατήθηκαν οικειοθελώς από μπόνο 75.000 ευρώ εξαιτίας αυτού του ζητήματος, το οποίο αποτελεί αντικείμενο ερευνάς για τις ρυθμιστικές αρχές των ΗΠΑ και της Ευρώπης. Ο πολύ σημαντικός βραχίονας με δραστηριότητα στη διαπραγμάτευση ομολόγων ανακοίνωσε πως τα έσοδά του σε ετήσια βάση ενισχύθηκαν κατά 32%, ήτοι είχε ελαφρώς καλύτερη επίδοση από τους πέντε κύριους ανταγωνιστές του στην επενδυτική τραπεζική των ΗΠΑ. Εκεί τα έσοδα από συναλλαγές σταθερού εισοδήματος αυξήθηκαν 31% κατά μέσον όρο. Τα κέρδη προ φόρων στην ευρύτερη δραστηριότητα της επενδυτικής τραπεζικής της Deutsche Bank παρέμειναν σταθερά στο 1,1 δισ. ευρώ το δεύτερο τρίμηνο, με το κόστος να αυξάνεται ταχύτερα από τα έσοδα.

”Ευχαριστούμε

για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.

Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

Η **ενίσχυση** του δείκτη προοιωνίζεται νέο γύρο αυξήσεων στις τιμές καταναλωτή.

Αύξηση κατά 39,9% των τιμών παραγωγού στη βιομηχανία

Νέο γύρο αυξήσεων στις τιμές κα-τανάλωτῃ προοιωνίζεται η αύξηση των τιμών παραγωγού στη βιομη-χανία κατά 39,9% τον Ιούνιο σε σύ-γκριση με τον Ιούνιο του 2021. Μά-λιστα, οι αυξήσεις τιμών παραγωγού είναι υψηλές, όχι μόνο στους κλά-δους της ενέργειας, αλλά και στη βιομηχανία τροφίμων, στη βιομη-χανία ξύλου και σε σειρά άλλων ση-μαντικών κλάδων της μεταποίησης.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις τι-μών παραγωγού για τα προϊόντα που προορίζονται για την εγχώρια αγορά –πάντα σε ετήσια βάση–εί-ναι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ-ΣΤΑΤ) οι ακόλουθες:

- Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου: 120,9%.
- Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιμα-τισμού: 38,3%.
- Βιομηχανία ξύλου και κατα-σκευή προϊόντων από ξύλο και φελ-λό, εκτός από έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτο-πλεκτικής: 18,1%.
- Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων: 14%.
- Κατασκευή μεταλλικών προϊ-όντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού: 11,3%.
- Παραγωγή βασικών μετάλλων: 10,1%.
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων: 9,4%.
- Βιομηχανία τροφίμων: 8,6%.
- Κατασκευή προϊόντων από ε-λαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες: 6,8%.

Συνολικά ο δείκτης τιμών πα-

ραγωγού εγχώριας αγοράς αυξήθηκε τον Ιούνιο σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2021 κατά 33,7%.

Πολύ μεγαλύτερη αύξηση κατέ-γραψε ο δείκτης τιμών παραγωγού εξωτερικής αγοράς, για τα προϊόντα δηλαδή που πρόκειται να εξαχθούν. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε σε ε-τήσια βάση αύξηση 59,2%. Οι κυ-ριότερες αυξήσεις αφορούν τους ακόλουθους κλάδους:

- Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου: 131,4%.
- Παραγωγή βασικών μετάλλων: 30,7%.
- Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων: 25,2%.
- Κατασκευή προϊόντων από ε-λαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες: 24,7%.
- Κατασκευή μεταλλικών προϊ-όντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού: 20%.
- Παραγωγή άλλων μη μεταλλι-κών ορυκτών προϊόντων: 16%.
- Βιομηχανία τροφίμων: 11,8%.
- Παραγωγή προϊόντων καπνού: 10,9%.
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων: 10,9%.

Κατασκευή ηλεκτρολογικού ε-ξοπλισμού: 10,2%.

Διαφορετικά είναι η εικόνα για τις τιμές παραγωγού στη βιομηχανία σε εγχώρια και εξωτερική αγορά και σε ό,τι αφορά τις μηνιαίες μεταβολές. Έτσι, ενώ τον Ιούνιο του 2022 οι τιμές παραγωγού εγχώριας αγοράς μειώθηκαν σε σύγκριση με τον Μάιο του 2022 κατά 3,2%, οι τιμές παραγωγού εξωτερικής αγοράς αυξήθηκαν κατά 6,6%.

Συγκράτηση πληθωρισμού λόγω υποχώρησης τιμών στα καύσιμα

Στο 11,5% τον Ιούλιο ο εναρμονισμένος δείκτης, σύμφωνα με τη Eurostat

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Σε υψηλά επίπεδα, παρά την οριακή α-ποκλιμάκωση, διατηρήθηκε ο πληθω-ρισμός στην Ελλάδα και τον Ιούλιο, καθώς σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Eurostat ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή διαμορφώθηκε σε ετήσια βάση σε 11,5% από 11,6% τον Ι-ούνιο, αρκετά υψηλότερα από τον πλη-θωρισμό της Ευρωζώνης που διαμορ-φώθηκε σε 8,9%, καταγράφοντας νέο ι-στορικό ρεκόρ.

Σε σύγκριση με τον Ιούνιο ο εναρμο-νισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ελλάδα καταγράφει μείωση 1,4%. Ρόλο στη μικρή αυτή υποχώρηση φαί-νεται να έχει διαδραματίσει κυρίως η μείωση της τιμής των καυσίμων και οι συνεχιζόμενες επιδοτήσεις στους λο-γαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος και του φυσικού αερίου. Ωστόσο, το ε-πόμενο διάστημα αναμένεται νέος γύρος ανατιμήσεων, καθώς οι τιμές παραγωγού συνεχίζουν να αυξάνονται, ενώ την ίδια ώρα η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος και βεβαίως του φυσικού αερίου παρα-μένουν σε δυσθεώρητα ύψη. Αυτό, μά-λιστα, που αναμένεται να δούμε το ε-πόμενο διάστημα ολόενα και περισσό-τερο είναι η σταδιακή διάχυση του φαι-

Σε σύγκριση με τον Ιούνιο, ο εναρμονισμένος δείκτης τι-μών καταναλωτή στην Ελλά-δα καταγράφει πτώση 1,4%.

νομένου πληθωρισμού στο σύνολο της οικονομίας –και όχι μόνο στην ενέργεια και τα τρόφιμα– μέσω του αυξημένου κόστους παραγωγής πλειάδας προϊόντων και υπηρεσιών, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ισχυρών πληθωριστικών προ-σδοκιών.

Επιπλέον, η σταδιακή υποχώρηση του ευρώ οδηγεί σε επιτάχυνση του ει-σαγόμενου πληθωρισμού. Το εάν ο ε-θνικός δείκτης τιμών καταναλωτή θα διατηρηθεί στα επίπεδα του 12% (ήταν 12,1% τον Ιούνιο) ή θα πέσει κάτω από αυτό το όριο, θα το γνωρίζουμε τη με-θεπόμενη Δευτέρα 8 Αυγούστου, οπότε έχει προγραμματισθεί η σχετική ανα-κοίνωση από την Ελληνική Στατιστική

Ρόλο στη **μικρή** υποχώρηση του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή φαίνεται να έχει διαδραματίσει κυρίως η μείωση της τιμής των καυσίμων και οι συνεχιζόμενες επιδοτήσεις στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος και του φυσικού αερίου.

Αρχή. Από τα στοιχεία της Eurostat προ-κύπτει ότι τον Ιούλιο η Ελλάδα είχε τον έβδομο υψηλότερο πληθωρισμό μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης, με την υ-ψηλότερη τιμή να καταγράφεται στην Εσθονία (22,7%) και τη χαμηλότερη στη Μάλτα (6,5%). Σε επίπεδα παρόμοια με αυτά της Ελλάδας διαμορφώθηκε ο ε-ναρμονισμένος δείκτης τιμών κατανα-λωτή στη Σλοβενία (11,7%) και την Ολ-λανδία (11,6%).

Το σχετικά ευχάριστο νέο –αν και μέ-νε να δούμε πόσο θα διαρκέσει– είναι ότι καταγράφηκε μείωση του ενεργειακού πληθωρισμού στην Ελλάδα. Έτσι, σύμ-φωνα με τις εκτιμήσεις της Eurostat, διαμορφώθηκε σε 56,1% από 60,6% τον

Ιούνιο και 61% τον Μάιο. Ωστόσο, και πάλι συγκαταλέγεται μεταξύ των υπη-λότερων στην Ευρωζώνη. Συγκεκριμένα, με βάση τα στοιχεία για 10 χώρες τα οποία είναι διαθέσιμα για τον μήνα Ιούλιο, στην Ελλάδα καταγράφηκε ο δεύτερος υψηλότερος ενεργειακός πλη-θωρισμός μετά την Ολλανδία (68,4%).

Η κατάσταση σε ό,τι αφορά τις τιμές των τροφίμων, πάντως, αναμένεται να επιδεινωθεί, καθώς πρώτες ύλες, υλικά συσκευασίας και φυσικά και η ενέργεια βρίσκονται σε πολύ υψηλά επίπεδα. «Η διάρκεια του πολέμου στην Ουκρανία θα είναι καθοριστική για την εξέλιξη των τιμών της ενέργειας και των τρο-φίμων και ως εκ τούτου για τις επιπτώσεις

αυτών στο διαθέσιμο εισόδημα των πο-λιτών, στην ιδιωτική κατανάλωση, στο οικονομικό κλίμα και την υλοποίηση ε-πενδυτικών σχεδίων.

Στην τρέχουσα συγκυρία ο πληθω-ρισμός τροφίμων αναμένεται να παρα-μείνει υψηλός τους επόμενους μήνες, καθώς η αναζήτηση εναλλακτικών προ-μηθευτών δεν είναι εφικτή στο άμεσο χρονικό διάστημα για το σύνολο των ει-σαγόμενων προϊόντων, ή εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα πιθανότατα οι τιμές θα παραμείνουν υψηλές, είτε λόγω του υψηλού μεταφορικού κόστους είτε της μειωμένης προσφοράς», επισημαίνει η Alpha Bank στο Εβδομαδιαίο Δελτίο Οι-κονομικών Εξελίξεων.

Εκτινάχθηκε το εμπορικό έλλειμμα το 5μηνο Ιανουαρίου - Μαΐου

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Εντονη ανησυχία προκαλούν τα στοι-χεία για το έλλειμμα του ισοζυγίου τρε-χουσών συναλλαγών, καθώς η αύξηση από τις τουριστικές εισπράξεις μερικώς μόνον αντισταθμίζει το εμπορικό έλ-λειμμα. Μάλιστα, η μεγάλη διευρυνση του εμπορικού ελλείμματος δεν οφείλεται μόνο στις υψηλές τιμές των καυσίμων, καθώς εάν εξαιρεθούν αυτά προκύπτει επίσης μεγάλο άνοιγμα της ψαλίδας α-νάμεσα στις εισαγωγές και τις εξαγωγές αγαθών.

Η εξέλιξη αυτή οφείλεται βεβαίως σε μεγάλο βαθμό στην πλήρη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, γε-γονός που οδήγησε στην αύξηση των εισαγωγών και φυσικά στη μεγάλη αύ-ξηση της αξίας των εισαγόμενων προϊ-όντων λόγω του κύματος ανατιμήσεων σε πρώτες και δεύτερες ύλες και σε τελ-ικά προϊόντα σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε περίπτωση, ωστόσο, γενικευμένης ύφεσης θα προκαλέσει σημαντικό πρό-βλημα στην εθνική οικονομία, δεδομέ-

Αυξήθηκε κατά 4,1 δισ. σε σύγκριση με το 5μηνο του 2021, φτάνοντας τα 10,1 δισ.

νου ότι θα μειωθούν με μεγαλύτερο ρυθμό οι εξαγωγές από ό,τι οι εισαγωγές, καθώς η χώρα, ακόμη και υπό συνθήκες μείωσης της κατανάλωσης, δεν είναι αυτόαρκης σε πολλά βασικά αγαθά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοί-νωσε η Τράπεζα της Ελλάδος, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά 646,6 εκατ. ευρώ τον Μάιο του 2022 σε σχέση με τον Μάιο του 2021 και διαμορφώθηκε σε 2 δισ. ευρώ. Η αύξηση του ελλείμματος του ι-σοζυγίου αγαθών οφείλεται στην αύξηση των εισαγωγών, η οποία ήταν μεγαλύτερη από εκείνη των εξαγωγών. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 49,2% σε τρέχουσες τιμές και κατά 8,6% σε σταθερές και οι εισαγωγές κατά 59,9% σε τρέχουσες τιμές και κατά 32,5% σε σταθερές. Ει-

Η **ανησυχητική** διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος δεν οφείλεται μόνο στις υψηλές τιμές των καυσίμων, αφού εάν εξαιρεθούν αυτά προκύπτει επίσης μεγάλο άνοιγμα της ψα-λίδας ανάμεσα στις εισαγωγές και στις εξαγωγές αγαθών.

δικότερα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα σημείωσαν αύξηση κατά 43,2% σε τρέχουσες τιμές και κατά 22,6% σε σταθερές και οι εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα σημείωσαν αύξηση κατά 46,2% σε τρέχουσες τιμές και κατά 35,9% σε σταθερές. Έτσι, τον Μάιο το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διαμορφώθηκε σε 3,24 δισ. ευρώ.

Στο πεντάμηνο Ιανουαρίου - Μαΐου 2022, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχου-σών συναλλαγών εμφάνισε σημαντική αύξηση κατά 4,1 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο πεντάμηνο του 2021 και διαμορφώθηκε σε 10,1 δισ. ευρώ. Και σε αυτή την περίπτωση η διευρυνση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών οφείλεται στη μεγάλη αύ-ξηση του εμπορικού ελλείμματος. Οι ε-ξαγωγές σε επίπεδο πενταμήνου αυξή-θηκαν κατά 35,2% σε τρέχουσες τιμές κατά 3,8% σε σταθερές, ενώ οι εισαγωγές, που έτσι κι αλλιώς είναι περισσότερες από τις εξαγωγές, αυξήθηκαν κατά 48,2% σε τρέχουσες τιμές και κατά 23% σε στα-θερές, σε σύγκριση με το διάστημα Ια-

νουαρίου - Μαΐου 2021. Οι εισαγωγές α-γαθών χωρίς καύσιμα αυξήθηκαν κατά 33,8% (και κατά 24,9% σε σταθερές τιμές), ενώ οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα αυξήθηκαν φέτος κατά 26,9% σε τρέ-χουσες τιμές και κατά 10,9% σε σταθερές. Στο πρώτο πεντάμηνο του 2022 το έλ-λειμμα του ισοζυγίου αγαθών εκτοξεύ-θηκε στα 14,95 δισ. ευρώ από 8,78 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2021.

Η αύξηση του τουρισμού συνέβαλε μεν στο να μη διευρυνθεί περαιτέρω το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, αλλά τουλάχιστον μέχρι τον Μάιο πέτυχε να κλείσει μέρος μόνο της «ψαλίδας» που έχει ανοίξει λόγω της μεγάλης αύξησης των εισαγωγών. Έτσι στο ισοζύγιο υπη-ρεσιών καταγράφηκε πλεόνασμα 1,60 δισ. ευρώ τον φετινό Μάιο από μύλις 348,3 εκατ. ευρώ τον περυσινό Μάιο, όταν ακόμη ίσχυαν σημαντικοί περιο-ρισμοί στις μετακινήσεις, ενώ στο διά-στημα Ιανουαρίου - Μαΐου 2022 κατα-γράφηκε πλεόνασμα ύψους 3,45 δισ. ευρώ από 1,38 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2021.

Μείωση πωλήσεων, αύξηση τζίρου στο λιανεμπόριο

Αύξηση 5,1% σημείωσε ο κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο τον φετινό Μάιο σε σύ-γκριση με τον περυσινό, αύξηση όμως που οφείλεται κατά βάση στις ανατιμή-σεις, στην αύξηση δηλαδή της αξίας των πωληθέντων προϊόντων και όχι στην αύξηση της ποσότητάς τους. Κι αυτό διότι την ίδια ώρα ο όγκος πωλήσεων, ο κύκλος εργασιών δηλαδή σε σταθερές τιμές, υποχώρησε κατά 4,2% σε ετήσια βάση. Με άλλα λόγια, πληρώσαμε πε-ρισσότερα χρήματα για να αγοράσουμε λιγότερα πράγματα. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι φέτος το λιανεμπόριο λει-τούργησε τον Μάιο χωρίς κανέναν πε-ριορισμό, ούτε καν με την υποχρέωση μάσκας.

Το πλέον εντυπωσιακό στοιχείο που προκύπτει από τη σχετική ανακοίνωση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ-ΣΤΑΤ) είναι ότι σε μια περίοδο με σχεδόν πλήρη ελευθερία κινήσεων, από την ά-

Η ενίσχυση του κύκλου εργασιών τον Μάιο κατά 5,1% αποδίδεται στις ανατι-μήσεις, καθώς ο όγκος πωλή-σεων υποχώρησε 4,2%.

ποψη ότι τα μέτρα για την αποφυγή δια-σποράς του κορωνοϊού είναι ελάχιστα και σίγουρα δεν υπάρχουν στο λιανε-μπόριο, στην εστίαση και τον τουρισμό, είναι ότι καταγράφεται σημαντική μείωση του όγκου πωλήσεων και στις τρεις βα-σικές κατηγορίες του λιανεμπορίου: τρό-φιμα, ένδυση-υπόδηση και καύσιμα.

Ειδικότερα, ο όγκος πωλήσεων τον Μάιο του 2022 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021 υποχώρησε κατά 7,6% στα σου-περ μάρκετ, κατά 10% στα εξειδικευμένα

καταστήματα τροφίμων (κρεοπωλεία, οπωροπωλεία, ιχθυοπωλεία, αρτοποιεία κ.λπ.), κατά 17,9% στην ένδυση-υπόδηση και κατά 6,8% στα πρατήρια καυσίμων. Αν και πέρυσι οι μετακινήσεις από νομό σε νομό ήταν απαγορευμένες μέχρι τις 15 Μαΐου, τον φετινό Μάιο αγοράσαμε λιγότερα καύσιμα, προφανώς διότι η ε-κτόξευση των τιμών τους στα ύψη λει-τούργησαν πιο αποτρεπτικά ακόμη και από τον κορωνοϊό.

Και αν τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν πόσο έχουν επιδράσει οι ανατιμήσεις στη μείωση της κατανάλωσης, υπάρχουν και τα στοιχεία εκείνα που δείχνουν στην ουσία το πόσο επιδρούν οι ανατι-μήσεις στην αύξηση του τζίρου. Έτσι, λοιπόν, ο κύκλος εργασιών σε τρέχουσες τιμές αυξήθηκε τον Μάιο του 2022 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021 κατά 27,2% στα πρατήρια καυσίμων, κατά 2% στα σούπερ μάρκετ, κατά 11,8% στα κα-

ταστήματα επίπλων και γενικότερα οι-κιακού εξοπλισμού. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ένδυση-υπόδηση καταγράφεται μείωση του κύκλου εργασιών κατά 13,5%, ενώ και στα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων ο τζίρος υποχώρησε κατά 0,9%, με τη μείωση της κατανάλωσης να είναι τέτοια που να μην «αναπληρώνονται» οι απώλειες από τις αυξήσεις των τιμών. Αύξηση πωλήσεων, πάντως, τόσο σε αξία όσο και σε όγκο κατέγραψαν τα πο-λυκαταστήματα, τα οποία στα δύο χρόνια της πανδημίας είχαν υποστεί σημαντικό πλήγμα, με τους καταναλωτές να τα α-ποφεύγουν. Ο δείκτης κύκλου εργασιών στα πολυκαταστήματα αυξήθηκε τον Μάιο του 2022 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021 κατά 8,2% και ο δείκτης όγκου κατά 5%. Αύξηση σημείωσε ο δείκτης όγκου και στα καταστήματα πώλησης επίπλων και εν γένει οικιακού εξοπλισμού, κατά 8,3% σε ετήσια βάση.

Ο **όγκος** πωλήσεων τον Μάιο του 2022 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021 υποχώρησε κατά 7,6% στα σούπερ μάρκετ.

Οι καταναλωτές στρέφονται σε πιο «φθηνές» λύσεις, λόγω του κύματος ακρίβειας αλλά και της συρρίκνωσης του διαθέσιμου εισοδήματός τους.

Αύξηση δαπάνης για αγορά καλλυντικών

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Λιγότερα χρήματα σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο δαπανούν οι Έλληνες για την αγορά καλλυντικών, παρότι το ποσό που διαθέτουν κινείται ανοδικά προσεγγίζοντας σταδιακά τα επίπεδα του 2019. Πέρυσι, μεσούσης της υγειονομικής κρίσης, η ελληνική αγορά καλλυντικών παρέμεινε ανθεκτική, ενώ θετικά είναι – μέχρι στιγμής – τα μηνύματα για την πορεία του κλάδου το 2022, με τους καταναλωτές να στρέφονται σε πιο «φθηνές» λύσεις, λόγω του κύματος ακρίβειας αλλά και της συρρίκνωσης του διαθέσιμου εισοδήματός τους.

Ετσι, σύμφωνα με την έκθεση της Cosmetics Europe, «Market Performance 2021», την οποία δημοσιεύει ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βιομηχανών και Αντιπροσώπων Καλλυντικών και Αρωμάτων (ΠΣΒΑΚ), οι Έλληνες το 2021 δαπάνησαν 93 ευρώ για την αγορά καλλυντικών από 86 ευρώ το 2020, προσεγγίζοντας σταδιακά τα επίπεδα του 2019 (96 ευρώ). Η κατά κεφαλήν δαπάνη για αγορά καλλυντικών όσον αφορά τον ευρωπαϊκό μέσον όρο (27 χώρες) διαμορφώνεται στα 134 ευρώ, με τη Νορβηγία να πρωταγωνιστεί (284 ευρώ), ακολουθούμενη από τη Σουηδία (215 ευρώ), την Ελβετία (210 ευρώ) και τη Δανία (210 ευρώ). Μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. (περιλαμβάνεται και το Ηνωμένο Βασίλειο), η Ελλάδα κατατάσσεται στην 22η θέση ως προς την κατά κεφαλήν αγορά καλλυντικών, ενώ έπονται η Σλοβενία (87 ευρώ), η Ουγγαρία (84 ευρώ), η Ρουμανία (80 ευρώ) και η Τσε-

χία (72 ευρώ). Η Βουλγαρία δείχνει να ξεδεύει τα λιγότερα χρήματα ετησίως σε καλλυντικά, με την κατά κεφαλήν δαπάνη να διαμορφώνεται στα 64 ευρώ.

Το 2021 η ευρωπαϊκή αγορά καλλυντικών ανέβασε ταχύτητες, με τον τζίρο της να ανέρχεται στα 80 δισ. ευρώ καταγράφοντας άνοδο 2,6% σε σύγκριση με το 2020. Οι top ευρωπαϊκές αγορές εξακολουθούν να είναι η Γερμανία (13,6 δισ. ευρώ), η Γαλλία (11,9 δισ. ευρώ), η Ιταλία (10,6 δισ. ευρώ), η Βρετανία (9,8 δισ. ευρώ), η Ισπανία (6,8 δισ. ευρώ) αλλά και η Πολωνία (4 δισ. ευρώ), ενώ η Ελλάδα (σε τιμές λιανικής) βρίσκεται στη 17η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης (μεταξύ 27 χωρών), με τον τζίρο της να φθάνει τα 992 εκατ. ευρώ το 2021 από 924 εκατ. ευρώ το 2020 και 1 δισ. ευρώ το 2019. Ιδιαίτερη προτίμηση έδειξαν πέρυσι οι Έλληνες καταναλωτές στα προϊόντα περιποίησης σώματος (392 εκατ. ευρώ), περιποίησης μαλλιών (275 εκατ. ευρώ) αλλά και στα προϊόντα μακιγιάζ (116 εκατ. ευρώ), κατηγορία που γίνεται όλο και πιο δημοφιλής κυρίως τώρα που η χρήση της μάσκας δεν είναι υποχρεωτική. Όσον αφορά τη φετινή χρονιά, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις του ΠΣΒΑΚ, ο κλάδος των καλλυντικών αναμένεται να καταγράψει αύξηση πωλήσεων (σε αξία) κατά 4,5%, η οποία θα προέλθει κυρίως από τον κλάδο της ευρείας διανομής (σούπερ μάρκετ) στην οποία αντιστοιχεί το 31% της αγοράς, από τα φαρμακεία (21%) αλλά και από τον κλάδο της επιλεκτικής διανομής, ο οποίος αντιπροσωπεύει το 16% της αγοράς.

Επιδότησεις από 30% έως 40% για αγορά ηλεκτρικών οχημάτων

Ανοίγει σήμερα η πλατφόρμα για τον 2ο κύκλο του «Κινούμαι ηλεκτρικά»

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Με επιδοτήσεις που κυμαίνονται από 30% έως 40% για την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων ανοίγει η πλατφόρμα για τον δεύτερο κύκλο του προγράμματος «Κινούμαι ηλεκτρικά», συνολικού προϋπολογισμού 50 εκατ. ευρώ. Το πρόγραμμα που ανακοίνωσαν ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας και η γ.γ. Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου προβλέπει:

Για την αγορά ενός αμιγώς ηλεκτρικού αυτοκινήτου από ιδιώτη, επιδότηση 30% επί της λιανικής τιμής προ φόρων, έως του ποσού των 8.000 ευρώ, έναντι 6.000 του προηγούμενου

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 50 εκατ. ευρώ.

Για την αγορά ενός αμιγώς ηλεκτρικού αυτοκινήτου από ιδιώτη προβλέπεται επιδότηση 30% επί της λιανικής τιμής προ φόρων, έως του ποσού των 8.000 ευρώ, έναντι 6.000 κατά τον προηγούμενο κύκλο.

κύκλου. Το ποσό αυξάνεται κατά 100 ευρώ εάν η αγορά συνδυαστεί και με απόσυρση παλαιάς τεχνολογίας αυτοκινήτου και κατά 500 επιπλέον ευρώ εάν εγκαταστήσει «έξυπνο» οικιακό σημείο επαναφόρτισης.

Η αγορά ελαφρών δικύκλων και τρικύκλων, τα γνωστά μηχανάκια δύο ή τριών τροχών, επιδοτείται με ποσοστό 30% και έως τα 1.300 ευρώ επί της καθαράς αξίας. Η αγορά τρικύκλων μεταφοράς εμπορευμάτων ή και προσωπών και τετράτροχων οχημάτων (μικροαυτοκινήτων) με ποσοστό 40% και έως 3.000 ευρώ. Η αγορά ηλεκτρικού ποδηλάτου με ποσοστό 40% και έως 800 ευρώ. Επιπλέον επιδότηση 1.000 ευρώ για την αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου και 500 ευρώ για την αγορά ηλεκτρικού δικύκλου, τρικύκλου και ποδηλάτου παρέχεται σε άτομα με αναπηρία. Επιπλέον επιδότηση 1.000 ευρώ παρέχεται και σε νέους

έως 29 ετών για την αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου ή μικροαυτοκινήτου.

Για γονείς τουλάχιστον τριών ε-τοκινήτων και κατά 500 επιπλέον ευρώ εάν επιδότηση 500 ευρώ για την αγορά ηλεκτρικών δικύκλων, τρικύκλων, μικροαυτοκινήτων και ποδηλάτων. Για την αγορά αυτοκινήτου παρέχεται επιδότηση 1.000 ευρώ για κάθε εξαρτώμενο τέκνο, από το 3ο και άνω, με ανώτατο ποσό τις 4.000 ευρώ. Με ποσοστό 30% επί της λιανικής προ φόρων τιμής και μέγιστο ποσό τις 8.000 ευρώ επιδοτείται η αγορά ή μίσθωση ηλεκτρικού αυτοκινήτου επιβατικού ή και επαγγελματικού μέγιστης μάζας έως 3,5 τόνους για τις επιχειρήσεις. Ο μέγιστος αριθμός είναι 20 αυτοκίνητα. Από το 21ο και πάνω η επιδότηση περιορίζεται στο 20% επί της λιανικής προ φόρων τιμής και σε 6.000 ευρώ το μέγιστο ποσό επιδότησης.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και διαθέτουν ΑΦΜ, όπως επίσης και όλες οι επιχειρήσεις και τα νομικά πρόσωπα (πλυν ΝΠΔΔ), κάθε μορφής και κάθε μεγέθους που διαθέτουν έδρα ή και υποκατάστημα εντός της ελληνικής επικρατείας. Οι δαπάνες του προγράμματος είναι επιλέξιμες εφόσον έχουν γίνει από την 1η Δεκεμβρίου 2021, δηλαδή οποιοσδήποτε έχει αγοράσει ή παραγγείλει ηλεκτρικό όχημα από αυτή την ημερομηνία και μετά έχει τη δυνατότητα να υπαχθεί στο πρόγραμμα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ, στον πρώτο κύκλο του προγράμματος υποβλήθηκαν συνολικά 18.905 αιτήσεις σε χρονικό διάστημα 16 μηνών. Οι πωλήσεις ηλεκτρικών οχημάτων από μόλις 500 το 2019, μέσα στο πρώτο μισό του

2022 έχουν εκτιναχθεί στις 8.000. Η πρωτοβουλία «Κινούμαι ηλεκτρικά» αποσκοπεί στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως περιγράφεται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα.

«Με αυτή την πρωτοβουλία μας κάνουμε ένα ακόμη αποφασιστικό βήμα για την υλοποίηση των στόχων μας, που θυμίζω ότι είναι η μείωση εκπομπών αερίων κατά 55% έως το 2030, κατά 80% το 2040 και η κλιματική ουδετερότητα το 2050 σε σχέση με το 1990. Το πρόγραμμα «Κινούμαι ηλεκτρικά» είναι ακόμη μια απόδειξη της οικολογικής ευαισθησίας της κυβέρνησής μας και είμαστε βέβαιοι ότι θα αγκαλιαστεί από τους πολίτες, όπως έγινε και με προηγούμενες πρωτοβουλίες μας, σαν το “Εξοικονομώ 2021”, το “Ανακυκλώνω - αλλάζω συσκευή”, τόνισε ο κ. Σκρέκας παρουσιάζοντας το πρόγραμμα.

Σκέφτεστε για εξοχική κατοικία;

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8118

€300.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Λατοσί, Πάφος

Ref. 7620

€1.300.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8102

€330.000

7777 5656 | www.gogordian.com

Στο τραπέζι οι εκ περιτροπής διακοπές ρεύματος

Μέτρα υποχρεωτικού χαρακτήρα για νοικοκυριά, βιομηχανία, φορείς –εάν χρειαστεί– προαναγγέλλει, μέσω της «Κ», ο Κώστας Σκρέκας

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Την ώρα που η στρόφιγγα του ρωσικού αερίου ανοιγοκλείνει, παίζοντας με τις αντοχές του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος, η ελληνική κυβέρνηση αθόρυβα προχωράει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες για εθελοντική ή και υποχρεωτική μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας σε όλα τα επίπεδα: οικιακούς καταναλωτές, βιομηχανία, δήμους και δημόσιες υποδομές. Είναι πλέον εδραιωμένη η πεποίθηση στα αρμόδια κυβερνητικά επιτελεία ότι οι πολίτες θα πρέπει να προετοιμαζονται για έναν δύσκολο ενεργειακό χειμώνα, καθώς με όλα τα δυνατόν σε-νάρια διαπιστώνεται ότι χωρίς εξοικονόμηση ενέργειας δεν μπορεί να υποκατασταθεί το έλλειμμα από τη μείωση του φυσικού αερίου στο όριο του 15% από την 1η Αυγούστου και μέχρι τις 31 Μαρτίου 2023 που επέβαλε η Κομισιόν και πολύ περισσότερο το έλλειμμα που θα προκύψει από ενδεχόμενη ολική διακοπή των ρωσικών ροών. Έτσι, με την επιστροφή από τα καλοκαιρινά μπάνια του Αυγούστου, οι πολίτες δεν θα πρέπει να εκπλαγούν εάν οι δρόμοι στην περιοχή τους δεν είναι όσο φωτεινοί τους άφησαν ή δεν λειτουργούν τα σιντριβάνια και

Σε πρώτη φάση θα περιοριστούν ο οδοφωτισμός και ο φωτισμός αρχαιολογικών και άλλων μνημείων.

έχουν πέσει τα φώτα σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία. Απλά, πριν οι ίδιοι κληθούν να ρυθμίσουν τον θερμοστάτη και να περιορίσουν τη χρήση των ενεργοβόρων συσκευών, οι δήμοι θα έχουν αρχίσει να αφαιρούν μία στις 10 λάμπες από τον οδοφωτισμό, να περιορίζουν την κατανάλωση για καλλωπιστικούς λόγους και αισθητικές αναβάθμισης του περιβάλλοντος και να κατεβάζουν τον διακόπτη στις 3 τα ξημερώματα σε όλα τα ιστορικά μνημεία.

Υποχρεωτικά μέτρα

Τα μέτρα, που αρχικά θα θεθούν σε εθελοντική βάση, αλλά στην πορεία εφόσον απαιτηθεί μπορεί να πάρουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, προαναγγέλλει μέσω της «Κ» ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας: «Θα πρέπει να καταλάβουμε όλοι ότι δεν μπορούμε να συμπεριφερόμαστε σαν να μη συμβαίνει τίποτα γύρω μας. Έχουμε έναν πόλεμο, ο οποίος καταστρέφει μια χώρα αυτή τη στιγμή από τη μια πλευρά και τροφοδοτεί μια τεράστια ενεργειακή κρίση, που όμοια της δεν έχει υπάρξει. Οι ενεργειακές κρίσεις τη δεκαετία του

’70 αφορούσαν το πετρέλαιο, ενώ η σημερινή κρίση αφορά το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια ταυτόχρονα. Αρα δεν έχει υπάρξει τέτοιας έντασης και πολυπλοκότητας ενεργειακή κρίση τα τελευταία 50 χρόνια. Οπότε και οι αντιδράσεις μας θα πρέπει να είναι ανάλογες. Θα πρέπει όλοι λοιπόν να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν μπορούμε να σπαταλάμε ενέργεια», δηλώνει.

Ρύθμιση θερμοστάτη στα συστήματα κλιματισμού και θέρμανσης, συντήρηση των μηχανημάτων, «έξυπνη» χρήση των ενεργοβόρων ηλεκτρικών συσκευών είτε σε οικιακό είτε σε επαγγελματικό επίπεδο, «θα πρέπει να γίνουν μέρος της καθημερινότητάς μας με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης, γιατί τελικά έχει επίπτωση στον λογαριασμό και το πορτοφόλι μας», σύμφωνα με τον υπουργό.

Η ευαισθητοποίηση στα νοικοκυριά για την ανάγκη εξοικονόμησης ενέργειας θα ξεκινήσει με συστηματική ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς. Ο υπουργός, ωστόσο, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο και της υποχρεωτικής μείωσης της κατανάλωσης στα νοικοκυριά, μέσω των εκ περιτροπής διακοπών ρεύματος. «Βεβαίως, το ύστατο μέτρο αντιμετώπισης της κρίσης είναι τα διακοπτόμενα φορτία σε οικιακούς καταναλωτές και άρα σε προστατευόμενους καταναλωτές. Τίποτα δεν μπορεί να αποκλείσει κανείς όταν μαίνεται ένας πόλεμος δίπλα μας», τονίζει, εξηγώντας ότι με τη στενότητα ενέργειας που υπάρχει στη διεθνή αγορά, ένα τυχαίο γεγονός μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διαταραχή και στον εφοδιασμό και τις τιμές.

Ο οδοφωτισμός

Μεγάλη εξοικονόμηση, σύμφωνα με τα σχέδια που έχει επεξεργαστεί η κυβέρνηση, μπορεί να προκύψει από τη μείωση της κατανάλωσης των δρόμων, καθώς ο οδοφωτισμός ξεπερνάει το 80% της συνολικής κατανάλωσής τους. «Η αφαίρεση μιας λάμπας στις 10 ή και περισσότερες –ανάλογα με μια γρήγορη μελέτη που θα κάνει ο κάθε δήμος–, μαζί με τη μείωση των ωρών παροχής νυχτερινού ρεύματος για καλλωπιστικούς λόγους ή ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων, μπορεί να μειώσει την κατανάλωση κατά 30%», σύμφωνα με τον κ. Σκρέκα. Τα φώτα σε ιστορικά μνημεία, σύμφωνα με το σχέδιο, θα κλείνουν την 3η πρωινή ώρα. Τον δρόμο της υποχρεωτικότητας τέτοιου είδους μέτρων άνοιξε πρώτη η Γερμανία εδώ και κάποιες ημέρες, ύστερα από μια περίοδο εθελοντικής εφαρμογής. Η χώρα με τη μεγαλύτερη εξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο δέχεται τις μεγαλύτερες πιέσεις και προχωράει από τώρα σε περικοπές που αλλάζουν την καθημερινότητα των πολιτών της.

Η κυβέρνηση αθόρυβα προχωράει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες για εθελοντική ή και υποχρεωτική μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας σε όλα τα επίπεδα: οικιακούς καταναλωτές, βιομηχανία, δήμους και δημόσιες υποδομές.

Προσέχουμε από τώρα για να έχουμε τον χειμώνα

Το ζήτημα της επάρκειας και δευτερευόντως των τιμών, που θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα, προβληματίζει ολόκληρη την Ευρώπη και την Ελλάδα. Η επιτροπή Ενέργειας Κάντρι Σίμσον εμφανίστηκε καθυσταστική την Παρασκευή δηλώνοντας ότι «μπορούμε να βγάλουμε τον χειμώνα με ασφάλεια, χωρίς να καταφύγουμε σε μηχανισμούς εκτάκτου ανάγκης». Την αισιοδοξία αυτή, ωστόσο, τη συνέδεσε με τη λήψη προληπτικών μέτρων εξοικονόμησης από τώρα, άποψη που ενισχύει εκτιμήσεις αναλυτών που φέρουν την Επιτροπή να ενεργοποιεί τη συμφωνία για την υποχρεωτική μείωση του φυσικού αερίου σε ποσοστό 15% πολύ νωρίτερα από την 1η Νοεμβρίου που ξεκινάει η περίοδος αιχμής για τις κατανάλωσεις του χειμώνα.

Σε αυτό συνηγορούν και οι διαπιστώσεις του ευρωπαϊκού συνδέσμου ENTSG (ο ευρωπαϊκός διαχειριστής φυσικού αερίου) στην έκθεση που δημοσιοποίησε την ίδια ημέρα με τις δηλώσεις Σίμσον. Προβλέπει εξάντληση των ευρωπαϊκών αποθηκών φυσικού αερίου τον χειμώνα και πρόβλημα ανα-

Το ελληνικό σχέδιο για εξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων.

πλήρωσής τους το επόμενο έτος σε περίπτωση μη λήψης πρόσθετων μέτρων σε επίπεδο Ε.Ε. Εκτιμά μάλιστα ότι η μείωση του 15% αφορά την περίπτωση ενός ήπιου χειμώνα, ενώ αν επικρατήσει έντονο ψύχος, τότε οι ανάγκες για περικοπές αερίου ενισχύονται και προειδοποιεί ότι η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, η Βαλτική και η Φινλανδία μπορεί να δουν περικοπές 20% φέτος τον χειμώνα.

Οι λιγνιτικές μονάδες

Στην Ελλάδα, βάρος της ασφάλειας εφοδιασμού καλείται να σηκώνει το απεχθές μέχρι πρότινος εθνικό καύσιμο του λιγνίτη. Το πρόγραμμα απολιγνι-

τοποίησης «παγώνει» για δύο και αν χρειαστεί για τρία χρόνια και η ΔΕΗ καλείται να διπλασιάσει την παραγωγή της, να φτάσει δηλαδή από τις 4,5 σε σχεδόν 10 τεραττώρες σε ετήσια βάση. Αυτό σημαίνει καθημερινή συμμετοχή του λιγνίτη στο μείγμα για ηλεκτροπαραγωγή στο 17%-20% και το στοιχείο θα κριθεί από τη δυνατότητα της ΔΕΗ να αυξήσει τη δυναμικότητά της. Η διόικηση της ΔΕΗ έχει υποβάλει στο υπουργείο ετήσιο χρονοδιάγραμμα διπλασιασμού της παραγωγής με κλιμακωτή αύξηση ανά τρίμηνο και σχεδιάζει ένα επενδυτικό πρόγραμμα 150 εκατ. ευρώ στα ορυχεία.

Ο στόχος θα εξαρτηθεί από το πόσο γρήγορα θα καταφέρει να ανοίξει νέα πεδία για την εξόρυξη λιγνίτη που να διασφαλίζουν συνεχή λειτουργία 4-7 λιγνιτικών μονάδων. Επειδή ωστόσο χωρίς τον λιγνίτη το σύστημα δεν μπορεί να κρατηθεί όρθιο, η ΔΕΗ θα υποχρεωθεί εάν χρειαστεί να καταφύγει και σε εισαγωγές καυσίμου. Σημαντική θα είναι η συνεισφορά της νέας μονάδας Πτολεμαΐδα 5 που αναμένεται να τεθεί σε

εμπορική λειτουργία τον Σεπτέμβριο, υπό την προϋπόθεση πάντα ότι θα υπάρχει καύσιμο που να υποστηρίξει τη συνεχή λειτουργία της. Τον Ιούλιο η συμμετοχή του λιγνίτη έχει ανέβει γύρω στο 17%. Τον ίδιο μήνα η συνολική κατανάλωση φυσικού αερίου έχει μειωθεί στη χώρα μας κατά 16% περίπου, ενώ από τις αρχές του έτους κατά 10% έχει αυξηθεί η παραγωγή των ΑΠΕ. Ο υπουργός Κώστας Σκρέκας αναλύει στην «Κ» και την οικονομική διάσταση της αύξησης της συμμετοχής του λιγνίτη στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής. «Η ανάγκη να μειώσουμε το φυσικό αέριο δεν προήλθε από την απόφαση της Ε.Ε. για μείωση κατά 15%. Η ανάγκη προέρχεται από το γεγονός ότι εισάγουμε το φυσικό αέριο και αναγκαστικά διαρρέουν από την εθνική οικονομία τεράστια ποσά προς τις προμηθεύτριες χώρες, που μια τέτοια χώρα είναι και η Ρωσία. Αρα στόχος μας είναι να διπλασιάσουμε τον λιγνίτη ώστε να μειώσουμε την εισαγωγή φυσικού αερίου και έτσι να γλιτώσουμε κόστος για τους καταναλωτές, τα νοικοκυριά και την οικονομία», σημειώνει.

Σκέψεις στήριξης της βιομηχανίας για τη μείωση κατανάλωσης αερίου

Η ευρωπαϊκή συμφωνία για τη μείωση του φυσικού αερίου σε ποσοστό 15% αφήνει αλώβητη τη λειτουργία των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, αφού συμπεριέλαβε εξαίρεση που αιτήθηκε η Ελλάδα για την περίπτωση που απειλείται η ευστάθεια του συστήματος, όχι όμως και τη βιομηχανία της χώρας, που θα υποχρεωθεί να περικόψει φορτία για να επιτευχθεί ο στόχος. Αναγνωρίζοντας τις επιπτώσεις, η κυβέρνηση αναμένεται να κινηθεί σε δύο κατευθύνσεις. Πρωτίστως θα επιδιώξει το αμέσως επόμενο διάστημα έναν διάλογο με τη βιομηχανία για τη μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου σε εθελοντική βάση, αλλά με προγραμματισμένο τρόπο για τον ερχόμενο χειμώνα, που θα προσυμφωνηθεί.

Παράλληλα εξετάζει τη δυνατότητα να προχωρήσει αυτόνομα στην εφαρμογή του μηχανισμού που πρότεινε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης

Η Αθήνα ζητεί τη σύσταση ευρωπαϊκού μηχανισμού για την αποζημίωση των βιομηχανικών καταναλωτών.

με επιστολή του στην πρόεδρο της Ε.Ε. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν την περασμένη εβδομάδα. Ο πρωθυπουργός πρότεινε τη δημιουργία ενός κοινού ταμείου μέσω του οποίου θα αποζημιώνονται οι βιομηχανικοί καταναλωτές για τη μείωση της χρήσης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τον ερχόμενο χειμώνα.

Η Ελλάδα, όπως δηλώνει στην «Κ» ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας, μελετάει έναν τέτοιο μηχανισμό για να τον εφαρμόσει στην περίπτωση που δεν εγκριθεί από την Ε.Ε. Η εφαρμογή του προϋποθέτει έ-

Η κυβέρνηση μελετάει μηχανισμό στήριξης της βιομηχανίας εάν δεν υιοθετηθεί μια πανευρωπαϊκή λύση, τονίζει ο υπ. Ενέργειας Κ. Σκρέκας.

γκριση από την Κομισιόν, ενώ η χρηματοδότησή του, σύμφωνα με τον ίδιο, μπορεί να καλυφθεί και με πόρους από τις δημοπρασίες των ρυτίων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας έχουν στραφεί από μόνες τους σε εναλλακτικά καύσιμα για να περιορίσουν το υψηλό λειτουργικό κόστος, λόγω των υψηλών τιμών φυσικού αερίου.

Είναι ενδεικτικά τα στοιχεία του ΔΕ-ΣΦΑ για τις κατανάλωσεις φυσικού αερίου το α' εξάμηνο του 2022, που δείχνουν μείωση της κατανάλωσης για βιομηχανική χρήση κατά 71,06% (1,67 τεραττώρες) σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2021, περιορίζοντας το ποσοστό στη συνολική κατανάλωση φυσικού αερίου στο 5,51%.

Οι ανησυχίες της εγχώριας βιομηχανίας επικεντρώνονται στις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν ήδη

το πρόβλημα των πολύ υψηλών τιμών ενέργειας. Η μείωση της κατανάλωσης, όπως επισήμανε και η Επιτροπή Ενέργειας του ΣΕΒ, θα θέσει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της βιομηχανίας, δεδομένου ότι οι δυνατότητες είναι πολύ περιορισμένες, ιδίως σε σημαντικούς κλάδους έντασης ενέργειας, με εξαιρετικά δυσμενείς συνέπειες σε καθοριστικές αλυσίδες αξίας, τόσο για την ελληνική όσο και για την ευρωπαϊκή οικονομία και κοινωνία.

«Η χρήση φυσικού αερίου δεν μπορεί να μειωθεί βραχυπρόθεσμα χωρίς να διαταραχθεί η λειτουργία τους», επισμαίνει η επιτροπή του ΣΕΒ, αφού σε ορισμένους κλάδους «η αναγκαστική μείωση της παραγωγής θα έχει ως συνέπεια σειρά αρνητικών επιπτώσεων, την ίδια στιγμή που η βιομηχανία με σημαντικές επενδύσεις επικεντρώνει ήδη να αξιοποιήσει τις διαθέσιμες τεχνολογίες για την εξοικονόμηση ενέργειας».

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

We will help you create
the home of your dreams.

Εκτός τραπεζικού συστήματος το 80% των ελληνικών επιχειρήσεων

Μόλις 50.000 οι αξιόχρεες εταιρείες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η **έκρηξη** στις χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων που καταγράφηκε το α' εξαμηνιο του έτους με ρεκόρ νέων δανείων ύψους 4,2 δισ. ευρώ—όσο δηλαδή ήταν η καθαρή πιστωτική επέκταση όλο το 2021— δεν συμβαδίζει με παράλληλη διευρυνση των αξιόχρεων επιχειρήσεων. Η πλειοψηφία—υπολογίζεται στο 80%—παρμένει εκτός τραπεζικού συστήματος και οι επιχειρήσεις που έχουν πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό, σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, δεν ξεπερνούν τις 50.000 περίπου.

Αυτές είναι το έπαθλο των τραπεζών στην προσπάθειά τους να αυξήσουν τις χρηματοδοτήσεις και να βγουν στο ξέφωτο της κερδοφορίας και, όπως δηλώνουν στην «Κ» αρμόδια τραπεζικά

Η αύξηση των αξιόχρεων επιχειρήσεων είναι κομβικής σημασίας για να επιτύχουν οι τράπεζες τους επιχειρησιακούς στόχους που έχουν θέσει.

στελέχη, «ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών για μια θέση στην υγιή επιχειρηματικότητα το τελευταίο εξάμηνο έχει ξεφύγει από κάθε έλεγχο και έχει γίνει αδυσώπητος». Δεν είναι τυχαίο ότι σε περιβάλλον ανόδου των επιτοκίων, τα spreads των ελληνικών τραπεζών για νέα δάνεια—και όχι για τα υφιστάμενα υπόλοιπα που αυξάνονται λόγω των κλειδωμένων spreads και της ανόδου του euribor—μετώνονται και παρά την άνοδο στο κόστος χρήματος, οι τράπεζες διαγωνίζονται για το ποιος θα πάρει τον καλό πελάτη.

Πρόκειται για επιχειρήσεις που εμφανίζουν υγιή στοιχεία και μπορούν να στηρίξουν επιχειρηματικά σχέδια

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, το ενήμερο χαρτοφυλάκιο του ελληνικού τραπεζικού συστήματος θα πρέπει να φτάσει τα 160 ή ακόμα και τα 180 δισ. ευρώ από τα 112 δισ. ευρώ όπου βρίσκεται σήμερα, προκειμένου οι τράπεζες να επιτελέσουν τον ρόλο τους στην ανάπτυξη της οικονομίας.

και πρωτοβουλίες και να σταθούν έτσι αξιοπίστητα μπροστά στον τραπεζικό γκισέ για να διεκδικήσουν δάνειο. Κάτω από αυτές τις περίπου 50.000 υπάρχουν άλλες 200.000 επιχειρήσεις που λόγω δυσμενών οικονομικών στοιχείων είτε αποφεύγουν να δανειστούν είτε απορρίπτονται από τις τράπεζες στην προσπάθειά τους να διεκδικήσουν τραπεζικό δάνειο.

«Δυστυχώς οι τράπεζες είναι το μοναδικό κανάλι δανεισμού και σε λίγο καιρό με την παρουσία των fintech θα κυνηγάνε τον πελάτη με το ντουφέκι», επεσήμανε με έμφαση ο υφυπουργός Ανάπτυξης Γιάννης Τσακίρης την προηγούμενη εβδομάδα, θέλοντας να

τονίσει την ανάγκη διευρυνσης της δεξαμενής των αξιόχρεων (bankable) επιχειρήσεων. Σε ειδική παρουσίαση του έργου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων που σχεδιάζει, ο κ. Τσακίρης υπεραμύνθηκε της ανάγκης παρέμβασης της πολιτείας με νέα εργαλεία εκεί που η τραπεζική αγορά «αποτυγχάνει» (market failure), υπογραμμίζοντας ότι στόχος «είναι να αυξήσουμε την περίμετρο των αξιόχρεων επιχειρήσεων από τις 40.000-50.000 που είναι σήμερα στις 80.000 ή τις 100.000». «Αν το καταφέρουμε θα έχουμε κάνει ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθειά μας να ενισχύσουμε την επιχειρημα-

τικότητα», συμπλήρωσε, εντοπίζοντας το πρόβλημα στον κατακερματισμό του ελληνικού επιχειρείν σε πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Η σημασία του να αυξηθεί η δεξαμενή των προς χρηματοδότηση επιχειρήσεων είναι επιτακτική και για τις ίδιες τις τράπεζες στην προσπάθειά τους να επιτύχουν τους επιχειρησιακούς στόχους που έχουν δεσμευθεί έναντι των μετόχων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΤτΕ, όπως διατυπώθηκαν πρόσφατα από τον γενικό διευθυντή Προληπτικής Εποπτείας και Εξυγιανσης Σπυρος Παντελής, το ενήμερο χαρτοφυλάκιο του ελληνικού τραπεζικού συστήματος θα πρέπει να φτάσει τα 160 ή ακόμα και τα 180 δισ. ευρώ από τα 112 δισ. ευρώ όπου βρίσκεται σήμερα, προκειμένου να επιτελέσουν τον ρόλο τους στην ανάπτυξη της οικονομίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2009 και πριν από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης τα δάνεια του ιδιωτικού τομέα είχαν φτάσει τα 250 δισ. ευρώ—από τα οποία τα 130 δισ. ευρώ σε επιχειρήσεις έναντι μόλις 68 δισ. ευρώ σήμερα—και παρά το γεγονός ότι υπήρχαν θύλακοι υπερχρέωσης, η ελληνική οικονομία δεν εμφανίζει υψηλά ποσοστά μόχλευσης όπως άλλες αγορές που κατέρρευσαν την περίοδο εκείνη.

Το πρόβλημα στη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας που μετράει 850.000 ΑΦΜ, αλλά που μόλις οι 50.000 θεωρούνται αξιόχρεοι, είναι γνωστό και έχει επισημανθεί πολλές φορές στον δημόσιο διάλογο. Πρόκειται για περίπου 500 μεγάλες επιχειρήσεις με βάση τον κοινοτικό ορισμό, άλλες 4.500 μεσαίες και άλλες 45.000 μικρές. Από εκεί και κάτω υπάρχει το χάος των πολύ μικρών και των ελεύθερων επαγγελματιών με περίπου 1,7 μέσο όρο αριθμού εργαζομένων, που σύμφωνα με τις τράπεζες, έχουν βρωτά οικονομικά στοιχεία και βρίσκονται εκτός τραπεζικού συστήματος, ενώ άλλοι 150.000 ΑΦΜ θεωρούνται ανεργοί.

Εταιρείες εμφανίζουν μικρότερα μεγέθη για φορολογικούς λόγους

Η **ανάλυση** των στοιχείων από την πρόεδρο και διευθύνουσα σύμβουλο της ΕΑΤ Αθηνά Χατζηπέτρου κατά την ίδια παρουσίαση δείχνει ότι ένα βασικό πρόβλημα είναι η κακή οικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων, κυρίως μέσω της μη εμφάνισης των πραγματικών οικονομικών τους στοιχείων. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το σύνολο των 268.752 νομικών προσώπων που φορολογήθηκαν το 2019 (πριν δηλαδή το ξέσπασμα της COVID-19 που καταρράκωσε την κερδοφορία σε πολλούς κλάδους και άρα είναι αντιπροσωπευτικά),

- Οι 104.755 ήταν ζημιογόνες, δηλαδή το 59%.
- Οι 67.723 είχαν μηδενικό αποτέλεσμα.
- Οι 37.338 ήταν με κέρδη έως 10.000 ευρώ, δηλαδή 14%.
- Οι 58.936 ήταν κερδοφόρες (με κέρδη άνω των 300.000 ευρώ ήταν μόλις 35.000 επιχειρήσεις).

«Είναι σημαντικό να εκπαιδεύονται οι ελληνικές επιχειρήσεις στη δημοσιοποίηση των οικονομικών τους στοιχείων», επισήμανε η κ. Χατζηπέτρου, αναδεικνύοντας το βασικό πρόβλημα που είναι η απόκρυψη των πραγματικών τους μεγεθών και η οποία είναι η βασική αιτία που τις κρατά αποκλεισμένες από το τραπεζικό σύστημα. Την άποψη αυτή υιοθετούν και οι τράπεζες, που στις επαφές τους με υποψήφιους πελάτες κατά την προσπάθειά τους να τεκμηριώσουν το αίτημα για δάνειο, ακούν συχνά το επιχειρήμα ότι ο πραγματικός τζίρος είναι μεγαλύτερος από αυτόν που εμφανίζουν. Αν και το επιχειρήμα αυτό έβρισκε ευήκοα ότα κατά την προηγούμενη δεκαετία, όταν οι τράπεζες χορηγούσαν δάνεια σε επιχειρήσεις με εικονικά οικονομικά στοιχεία, σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει. Οι νέοι εποπτικοί κανόνες που θέτει ο SSM απαγορεύουν διά ροπάλου στις τράπεζες τη δανειοδότηση επιχειρήσεων, των οποίων τα οικονομικά στοιχεία δεν στοιχειοθετούν την ικανότητά τους να αποπληρώσουν το δάνειο.

Κακό ιστορικό

Εξίσου σημαντικό είναι και το θέμα της ύπαρξης δυσμενών οικονομικών στοιχείων, δηλαδή στοιχεία αθετήσεων είτε προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία είτε προς τις τράπεζες και τα οποία καταγράφονται στον Τειρεσία (ακάλυπτες

επιταγές, καταγγελίες συμβάσεων, αιτήσεις ρύθμισης κ.ά.). Με βάση τα στοιχεία, περίπου το 60% των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών έχει κόκκινα δάνεια από το παρελθόν και μοιραία το κακό ιστορικό τους θέτει εκτός τραπεζικής χρηματοδότησης, ακόμη και αν σε αρκετές περιπτώσεις η αθέτηση είναι αποτέλεσμα ενός τυχαίου γεγονότος και όχι μιας συστηματικής συμπεριφοράς. Οι τράπεζες υποστηρίζουν ότι η παρουσία μιας επιχείρησης ή ενός ελεύθερου επαγγελματία στη λεγόμενη «μιαύρη λίστα» του Τειρεσία δεν αποτελεί από μόνη της ικανό στοιχείο για να απορριφθεί το αίτημα, αλλά η πραγματικότητα της διαψεύδει σε αρκετές περιπτώσεις, αφού το κριτήριο της αθέτησης μετά την εκτόξευση των κόκκινων δανείων πάνω από τα 100 δισ. ευρώ κατά την προηγούμενη δεκαετή οικονομική κρίση, έχει περάσει βαθιά στο DNA τους και στις αξιολογήσεις των αρμόδιων πιστωτικών επιτροπών, που αποστρέφονται τον κίνδυνο.

Η επανένταξη

Οι τράπεζες αναγνωρίζουν το πρόβλημα και έχοντας πλέον απαλλαγεί οι ίδιες από τα κόκκινα δάνεια του παρελθόντος «εγκαλούν» τα funds και τις εταιρείες διαχείρισης να εφαρμόσουν αποτελεσματικές πρακτικές ρυθμίσεις των οφειλών, προκειμένου κάποιες από τις επιχειρήσεις αυτές να επανενταχθούν στο τραπεζικό σύστημα. Είναι χαρακτηριστική η δέσφωση του διευθύνοντος συμβούλου της Εθνικής Τράπεζας την περασμένη εβδομάδα ότι «η πρόκληση για την οικονομία στον τομέα αυτόν δεν είναι πλέον πώς διαχειρίζονται τα κόκκινα δάνεια οι τράπεζες, αλλά πώς θα καταφέρουν οι εταιρείες διαχείρισης να εντάξουν και πάλι στην πραγματική οικονομία τα οκείδον 50 δισ. ευρώ στοιχείων ενεργητικού που διαχειρίζονται». «Πολλές φορές οι ρυθμίσεις που βλέπουμε δεν εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησης και γι' αυτό το δάνειο “ζανασκάει” μέσα σε ένα χρόνο», δηλώνει στην «Κ» αρμόδιο τραπεζικό στέλεχος, ενώ δεν είναι λίγα τα παραδείγματα ακόμη και μεγάλων γνωστών επιχειρήσεων που, παρά το γεγονός ότι ρύθμισαν τις οφειλές τους, αδυνατούν να βρουν ρευστότητα από το τραπεζικό σύστημα για κεφάλαια κίνησης, με αποτέλεσμα να καταδικάζονται σε συρρίκνωση.

K. TREPPIDES & CO LTD

Φορολογική μεταχείριση των παροχών σε είδος

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ οφέλη προκύπτουν από την εγγραφή ενός ακινήτου στο όνομα μιας νομικής οντότητας και όχι ενός ιδιώτη, π.χ. για σκοπούς προστασίας περιουσιακών στοιχείων, καθώς παρέχει προστασία έναντι προσωπικής αφερεγγυότητας, δεδομένου ότι μια περιουσία που είναι στο όνομα νομικής οντότητας δεν θα πρέπει να επηρεαστεί εάν το άτομο καταστεί προσωπικά αφερεγγυό.

Για το σκοπό αυτό, αξίζει να επανεξετάσουμε το Ενημερωτικό Έντυπο (το «Έντυπο») που εκδόθηκε από το Τμήμα Φορολογίας (ΤΦ) τον Οκτώβριο του 2018, το οποίο εξηγεί τη φορολογική μεταχείριση ορισμένων παροχών που προσφέρουν οι εργοδότες σε εργαζόμενους και άτομα που κατέχουν ή θεωρείται ότι κατέχουν αξίωμα, και συγκεκριμένα το απόσπασμα που ασχολείται με τις παροχές που σχετίζονται με τη διαμονή.

Ως υπόβλητο, η φορολογία των παροχών προβλέπεται από το άρθρο 5 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, σύμφωνα με το οποίο παροχές από οποιοδήποτε αξίωμα ή εργοδότηση, που δίνονται σε εργαζόμενο/άτομο που κατέχει αξίωμα ή σε μέλος της οικογένειάς του/της είτε σε μετρητά ή με άλλο τρόπο, υπόκεινται σε φόρο. Το εν λόγω έντυπο περιγράφει πώς το Τμήμα Φορολογίας εφαρμόζει πρακτικά το συγκεκριμένο άρθρο του νόμου.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί εδώ ότι κάθε εταιρεία που παρέχει παροχές στους αξιωματούχους της (π.χ. παροχή δωρεάν χρήσης ακινήτου ιδιοκτησίας της εταιρείας, στον μέτοχο της), θεωρείται εργοδότης από το ΤΦ και πρέπει να εγγραφεί στο Μητρώο Εργοδοτών για να έχει τη δυνατότητα υποβολής Δήλωσης Εργοδότη (Τ.Φ. 7). Επιπλέον, η εταιρεία υποχρεούται να δηλώσει την εν λόγω παροχή και να αφαιρέσει τον ανάλογο φόρο εισοδήματος.

Όπως προαναφέρθηκε και με βάση το Έντυπο, η παροχή δωρεάν διαμονής σε ακίνητο ιδιοκτησίας της εταιρείας,

Γιώργος Μικουρίης
Manager, Tax Department
K. Treppides & Co Ltd

στον μέτοχο ή/και στα μέλη της οικογένειάς του/της θα πρέπει να αποτελεί παροχή σε είδος. Η αξία της παροχής σε είδος για τη χρήση της ακίνητης ιδιοκτησίας ισχύει για όσο διάστημα το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στη διάθεση του ατόμου ή/και της οικογένειάς του/της. Σε γενικές γραμμές, η ετήσια αυτή αξία υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το σταθερό ποσοστό 4% με το υψηλότερο της αγοραίας αξίας ή του αρχικού κόστους κατασκευής του. Αυτή η ετήσια αξία θα προστεθεί στο λοιπό φορολογητέο εισόδημα του ατόμου για τη συγκεκριμένη χρονιά και θα φορολογηθεί με τους ισχύοντες συντελεστές (έως και 35%).

Ωστόσο, το Έντυπο παρέχει εξαίρεση από τον παραπάνω γενικό κανόνα (δηλαδή δεν θεωρείται ότι προκύπτει όφελος σε είδος στον μέτοχο/αξιωματούχο της εταιρείας), σε περιπτώσεις όπου η εταιρεία που κατέχει το ακίνητο δεν ασκεί καμία οικονομική δραστηριότητα. Ωστόσο, δεν παρέχεται ορισμός της οικονομικής δρα-

στηριότητας στη νομοθεσία ή στο ίδιο το Έντυπο.

Σχετικοί παράγοντες—μεταξύ άλλων—που μπορεί να εξεταστούν από το ΤΦ για τον προσδιορισμό του εάν ασκείται οικονομική δραστηριότητα είναι εάν η εταιρεία πληροί τον ορισμό της αδρανούς εταιρείας σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο που εκδόθηκε από το ΤΦ, τον τρόπο χρηματοδότησης του εν λόγω ακινήτου κ.λπ.

Δεδομένου του μεγέθους του πιθανού φορολογικού κόστους που μπορεί να προκύψει από την παραπάνω ρύθμιση, συνιστάται στα ενδιαφερόμενα άτομα να προβούν σε αξιολόγηση κινδύνου εκτεάχοντας λεπτομερώς τις ιδιαιτερότητες της κάθε περίπτωσης.

Εκτός από τα παραπάνω, οι ακόλουθες παροχές που δίνονται στους εργαζομένους από τους εργοδότες τους θα πρέπει επίσης να αποτελούν παροχές σε είδος υποκείμενες σε φόρο:

- Αποζημίωση/Κατευθείαν πληρωμή του ενοικίου για τη στέγασψη των εργα-

ζομένων ή/και των μελών της οικογένειάς τους.

- Παροχή αυτοκινήτων σε εργαζομένους, τα οποία είτε ανήκουν είτε είναι μισθωμένα από τον εργοδότη τους.

- Αποζημίωση/Κατευθείαν πληρωμή ιδιωτικών προγραμμάτων ασφάλειας υγείας προς όφελος των εργαζομένων ή/και των εξαρτημένων από αυτούς.

Τέλος, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα έξοδα μετεγκατάστασης του εργαζομένου ή/και των μελών της οικογένειάς του/της κατά την αλλαγή του χώρου εργασίας του/της, καθώς και η αποζημίωση/κατευθείαν πληρωμή των πραγματικών εξόδων κινητής τηλεφωνίας που χρησιμοποιείται στα πλαίσια των καθηκόντων του/της, δεν θα πρέπει να αποτελούν παροχές σε είδος στα χέρια των εργαζομένων.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι γενικά οι εξαιρέσεις ισχύουν μόνο στο βαθμό που η πληρωμή ή η αποζημίωση στον εργαζόμενο γίνεται έναντι του πραγματικού κόστους και από υποστι-

ρίζεται από αποδείξεις πληρωμής. Άλλες ειδικές εξαιρέσεις (υπό προϋποθέσεις) που αναφέρονται στον οδηγό περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

(i) Εξοπλισμός ηλεκτρονικών υπολογιστών (ii) Διευκολύνσεις φύλαξης και ψυχαγωγίας παιδιών (iii) Αγαθά που καταναλώνονται εντός των υποστατικών (iv) Εφημερίδες (v) Βραβεία για μακροπρόθεσμη υπηρεσία (vi) Χριστουγεννιάτικα πάρτι και εκδηλώσεις και (vii) Εκπαιδευτικά προγράμματα/υποτροφίες στους υπαλλήλους.

Σε κάθε περίπτωση, οι εργοδότες υποχρεούνται να τηρούν αρχεία που υποδεικνύουν τον τρόπο καθορισμού της αξίας των παροχών σε είδος (εάν ισχύει) και τέτοια αρχεία θα πρέπει να είναι διαθέσιμα για επιθεώρηση όταν ζητηθεί από το ΤΦ.

Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα όλων των παραπάνω και το γεγονός ότι κάθε παροχή έχει διαφορετική φορολογική μεταχείριση, είναι σημαντικό να γίνει λεπτομερής αξιολόγηση όλων

των παροχών που παρέχονται στους εργαζομένους προκειμένου να εξακριβωθεί ποια από αυτά πρέπει να φορολογηθούν και πώς πρέπει να καθοριστεί η φορολογητέα τους αξία.

Η K. Treppides & Co Ltd, είναι η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία στην Κύπρο, με εδραιωμένη διεθνή παρουσία και γραφεία στη Μεγάλη Βρετανία και τη Μάλτα. Σήμερα το εργατικό δυναμικό της K.Treppides & Co Ltd, ανέρχεται στους 200 επαγγελματίες. Προσφέρει ένα πλήρες φάσμα συμβουλευτικών, φορολογικών, λογιστικών υπηρεσιών σε ομίλους, εταιρείες και επενδυτές που δραστηριοποιούνται σε διεθνή βάση σε διάφορους οικονομικούς και επιχειρηματικούς τομείς. Η Εταιρεία η οποία ξεκίνησε τις εργασίες τις το 1985, διαθέτει 36 χρόνια εμπειρίας και μια επίλεκτη ομάδα έμπειρων στελεχών οι οποίοι μπορούν να καθοδηγούν και να βοηθήσουν επενδυτές και επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εδραίωσης και μετέπειτα επενδυτικής δραστηριότητας στην Κύπρο και διεθνώς.

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Marios A. Cosma
Managing Partner
mcosma@treppides.com

George Micouris
Manager
gmicouris@treppides.com
www.treppides.com

Nicosia: Treppides Tower,
Kafkasou 9, Aglantzia, CY 2112,
Nicosia, Cyprus

Limassol: Andrea Kariolou 38,
Ayios Athanasios, CY 4102,
Limassol Cyprus

London: 7 Milner Street,
London SW3 2QA

Malta: Level 1, Sonnium, Tower
Road, Swatara, Birkirkara BKR 4012

Να επιστρέψουμε σε πρωτογενή πλεονάσματα το συντομότερο δυνατό

Αν ξεφύγουμε, θα έχουμε πρόβλημα, τονίζει ο διοικητής της ΤτΕ Γ. Στουρνάρας

Καλύτερα από τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος εξελίσσεται η φετινή χρονιά για την ελληνική οικονομία, χάρη στις πολύ καλές επιδόσεις του τουρισμού, με τα έσοδα να αναμένεται να ξεπεράσουν ακόμα και το ρεκόρ του 2019, τόνισε ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας, προαναγγέλλοντας αναθεώρηση των προβλέψεων για την ανάπτυξη φέτος. Παράλληλα υπογράμμισε ότι είναι σημαντικό μεσοπρόθεσμα να επιστρέψει η Ελλάδα στα δημοσιονομικά πλεονάσματα, ενώ πρόσθεσε πως η επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας είναι στο χέρι της χώρας. Οσον αφορά την πορεία των επιτοκίων, ο Έλληνας τραπεζίτης εμφανίστηκε καθησυχαστικός εκτιμώντας πως δεν θα αυξηθούν πολύ.

Η ΤτΕ έχει τοποθετήσει την εκτίμησή της για την ανάπτυξη φέτος στο 3,2%, ωστόσο, όταν έγινε η πρόβλεψη, η υπόθεση ήταν ότι οι ταξιδιωτικές εισπράξεις θα φτάσουν το 80% του 2019. «Απ' ό,τι φαίνεται θα ξεπεράσουν ίσως και σημα-

Χρειάζονται ισχυρές κυβερνήσεις, για να λαμβάνουν μέτρα όταν χρειάζεται, υπογραμίζει ο Γιάννης Στουρνάρας.

ντικά το 100%», όπως είπε χαρακτηριστικά.

Πάντως υπογράμμισε τις ανησυχίες του για την ενεργειακή κρίση, επισημαίνοντας πως είναι βέβαιο ότι ο χειμώνας θα είναι δύσκολος για όλη την Ευρώπη. Η παγκόσμια οικονομία δέχτηκε δύο κλυδωνισμούς σημαντικούς από την πλευρά της προσφοράς, σημείωσε. Ο πρώτος ήταν η πανδημία και ο δεύτερος είναι ο πόλεμος και η σημασία που έχει για τον κόσμο η ενεργειακή εξάρτηση από τη Ρωσία. «Το 80% του πληθωρισμού στη χώρα μας, αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη, είναι εξωγενής πληθωρισμός και οφείλεται στην ενέργεια και στις τιμές των τροφίμων που είναι απότοκα του πολέμου στην Ουκρανία», είπε χαρακτηριστικά. Ωστόσο, όπως τόνισε, εάν η Ρωσία μηδενίσει τις εξαγωγές, θα συνεχίσουμε

Η ΤτΕ έχει τοποθετήσει την εκτίμησή της για την ανάπτυξη φέτος στο 3,2%, ωστόσο όταν έγινε η πρόβλεψη η υπόθεση ήταν ότι οι ταξιδιωτικές εισπράξεις θα φτάσουν το 80% του 2019. «Απ' ό,τι φαίνεται θα ξεπεράσουν ίσως και σημαντικά το 100%», εκτίμησε ο κ. Στουρνάρας.

να έχουμε και υψηλότερο πληθωρισμό και μεγάλη επιπτώση στην οικονομική ανάπτυξη, και παρότι θα αποφευχθεί η ύφεση το 2023, ο ρυθμός ανάπτυξης θα πλησιάσει πολύ κοντά στο μηδέν.

Ο κ. Στουρνάρας επισήμανε πως σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον η ελληνική κυβέρνηση έχει προσφέρει σημαντικά μέτρα στήριξης, ωστόσο είναι κρίσιμο να μην ξεπεραστούν ορισμένα όρια. «Η κυβέρνηση έδωσε για την πανδημία περίπου 40 δισ. ευρώ, ενώ τόσο περίπου αυξήθηκε το δημόσιο χρέος. Δίνει επίσης τώρα επιδοτήσεις για να καλύψει τους αυξημένους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, άρα νομίζω ότι η κυβέρνηση κάνει το καλύτερο δυνατό», είπε. Ωστόσο υπογράμμισε πως «θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να επανέλθουμε σε πρωτογενή πλεονάσματα, τα οποία θα πρέπει

να είναι ικανά για να πληρώνουν τους τόκους του δημοσίου χρέους, οι οποίοι είναι περίπου 2,2% του ΑΕΠ. Αρα θα πρέπει μεσοπρόθεσμα να επιστρέψουμε σε μια δημοσιονομική ισορροπία». Θα είναι πολύ χειρότερα εάν ξεφύγει η κατάσταση δημοσιονομικά, όπως είπε. «Βλέπετε τι γίνεται στην Ιταλία. Μόλις παρατηρήθηκε ο Ντράγκι, αυξήθηκαν στα spreads».

Αν και δεν προβλέπει τέτοιο κίνδυνο για την Ελλάδα, υπογράμμισε ότι το δίλημμα από την Ιταλία είναι ότι χρειάζονται ισχυρές κυβερνήσεις, για να λαμβάνουν μέτρα όταν χρειάζεται. «Δεν ευδοκμούν οι κυβερνήσεις τεκνοκρατών ή κυβερνήσεις με τεκνοκράτες πρωθυπουργούς. Θα πρέπει να υπάρχουν πολιτικές κυβερνήσεις με ισχυρές κοινοβουλευτικές πλειοψηφίες για να μπορούν να παίρνουν μέτρα», τόνισε.

Παράλληλα ο κ. Στουρνάρας πρόσθεσε πως ο εθνικός στόχος της επενδυτικής βαθμίδας είναι απόλυτος και για να τον επιτύχουμε χρειάζεται δημοσιονομική προσοχή και μεταρρυθμίσεις. «Αρα, λοιπόν, είναι στο χέρι μας να επιτύχουμε την επενδυτική βαθμίδα», σημείωσε, κάτι που δεν θα έχει οφέλη μόνο στα ομόλογα, αλλά θα επιρεύσουν στην Ελλάδα πολλά επενδυτικά κεφάλαια, διότι πολλοί επενδυτικοί οργανισμοί έχουν περιορισμό στο να επενδύουν σε χώρες που δεν έχουν επενδυτική βαθμίδα.

Σχολιάζοντας την πορεία των επιτοκίων, έπειτα και από την επιθετική αύξηση της ΕΚΤ κατά 50 μονάδες βάσης την προηγούμενη εβδομάδα, ο κ. Στουρνάρας εμφανίστηκε καθησυχαστικός, σημειώνοντας ότι δεν θα αυξηθούν πολύ.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΤΑΛΗ

Η πανδημία αύξησε κοινωνικές ανισότητες και φτώχεια στην Ελλάδα

Περισσότερους φτωχούς και μεγαλύτερες οικονομικές και κατ' επέκταση κοινωνικές ανισότητες άφησε πίσω της η πανδημία στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), καταγράφεται αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας για πρώτη φορά από το 2012 και μάλιστα μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (συντάξεις, επιδόματα κ.λπ.), ενώ ταυτόχρονα αυξήθηκε ο δείκτης οικονομικής ανισότητας για πρώτη φορά από το 2016.

Αν μη τι άλλο, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ καταδεικνύουν τα εξής: Πρώτον, ότι εκτός από τις ανθρώπινες ζωές οι απώλειες ήταν και παραμένουν σημαντικές σε οικονομικό επίπεδο, χωρίς ακόμη να έχουν γίνει ορατές και πλήρως μετρήσιμες οι επιπτώσεις της νέας κρίσης που ζούμε, της κρίσης πληθωρισμού, και, δεύτερον, ότι η αύξηση των φτωχών νοικοκυριών και των ανισοτήτων θα ήταν προφανώς πολύ μεγαλύτερη εάν δεν είχαν ληφθεί όλα εκείνα τα μέτρα στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων για τον περιορισμό των επιπτώσεων από την COVID-19.

Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε χθες η ΕΛΣΤΑΤ, το 2021 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2020) το 19,6% του πληθυσμού της χώρας ήταν σε κίνδυνο φτώχειας (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις), έναντι ποσοστού 17,7% το 2020. Ο δείκτης αυτός, που κατά το έτος 2005 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2004) ανερχόταν στο 19,6%, σημείωσε αυξητική πορεία έως το έτος 2012, όπου εκτιμήθηκε στο 23,1%, ενώ άρχισε να μειώνεται από το έτος 2014.

Εάν δεν συμπεριληφθούν οι κοινωνικές μεταβιβάσεις, το ποσοστό του πληθυσμού που βρέθηκε σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό το 2021 με βάση τον αναθεωρημένο ορισμό ανήλθε στο 28,3%, περίπου δηλαδή 3 εκατ. άνθρωποι, από

27,4% το 2020. Πρόκειται, μάλιστα, για το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό που καταγράφεται στην Ε.Ε. για τις χώρες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, με πρώτη τη Βουλγαρία (31,7%).

Την ίδια ώρα, σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον επτά από έναν κατάλογο δεκατριών αγαθών και υπηρεσιών, δηλαδή που υφίσταται σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση, διαμορφώθηκε

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το 2021 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2020) το 19,6% του πληθυσμού της χώρας ήταν σε κίνδυνο φτώχειας.

το 2021 στο 13,9%. Ενδεικτικά, το ποσοστό του πληθυσμού που διαβιόι σε κατοικία με στενότατα χώρου ανέρχεται σε 28,5% για το σύνολο του πληθυσμού, με το ποσοστό να ανεβαίνει στο 42,7% για τα φτωχά νοικοκυριά.

Επιπλέον, το 48,6% των νοικοκυριών δυσκολεύεται να πληρώσει για μία εβδομάδα διακοπών, το 46,3% δύσκολα αντιμετωπίζει έκτακτες δαπάνες, ενώ το 17,5% έχει οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση τον χειμώνα.

Η μείωση του εισοδήματος, απόρροια της πανδημίας, διευρύνει και τις κοινωνικές ανισότητες. Ετσι, ο δείκτης κοινωνικής ανισότητας αυξήθηκε το 2021 κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώθηκε στο 5,8.

Με άλλα λόγια, το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι 5,8 φορές μεγαλύτερο από το μερίδιο του εισοδήματος του φτωχότερου 20% του πληθυσμού.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Φωτιές και ξηρασία απειλούν την οικονομία

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΤΑΛΗ**

Δημοσιονομικό «καμpanάκι» χτυπάει η Moody's για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, προειδοποιώντας πως οι φωτιές και οι ξηρασίες θα ενισχύσουν τον πληθωρισμό και τις κρατικές δαπάνες, θα πλήξουν τον τουρισμό και θα επιβραδύνουν την ανάπτυξη, εξελίξεις που είναι πιστωτικά αρνητικές για τις πιο εκτεθειμένες χώρες, όπως η Ελλάδα.

Όπως σημειώνει σε έκθεσή του ο οίκος αξιολόγησης, τις τελευταίες εβδομάδες οι υψηλές θερμοκρασίες και οι ξηρασίες στην Ευρώπη οδήγησαν σε πυρκαγιές στη Γαλλία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Ιταλία και την Ελλάδα, ενώ στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι καμένες εκτάσεις αγγίζουν πλέον ιστορικό ρεκόρ, ξεπερνώντας τα 4,5 εκατ. στρέμματα. Η ξηρασία, όπως προσθέτει, οδηγεί επίσης σε σοβαρές ελλείψεις νερού, ιδιαίτερα στη Νότια Ευρώπη, ενώ σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδόν το ήμισυ της Ε.Ε. κινδυνεύει από ξηρασία. Βραχυπρόθεσμα αυτές οι συνθήκες θα αποδυναμώσουν τη γεωργική παραγωγή και παρ' όλο που ο αγροτικός τομέας αντιπροσωπεύει μικρό μερίδιο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις περισσότερες χώρες (1,85% στη Γαλλία, 2,18% στην Ιταλία, 2,54% στην Πορτογαλία, 3,02% στην Ισπανία και 4,46% στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του 2021), η μείωση της παραγωγής θα ασκήσει περαιτέρω πίεση στις τιμές των τροφίμων. Εν μέσω της ενεργειακής κρίσης που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, οι ξηρασίες έχουν επίσης μειώσει την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας σε πολλές χώρες της Ευρώζωνς. Οι υψηλότερες τιμές ενέργειας και τροφίμων θα ασκήσουν περαιτέρω πίεση στον πληθωρισμό και θα διαβρώσουν τις καταναλωτικές δαπάνες, οι οποίες με τη σειρά τους θα επιβραδύνουν την οικονομική ανάπτυξη, όπως προειδοποιεί η Moody's.

Οι κυβερνήσεις θα επιβαρυνθούν επίσης με πρόσθετο κόστος για την κατάσβεση πυρκαγιών και την αναδάσωση. Οι πυρκαγιές του περασμένου

Οι πυρκαγιές του περασμένου έτους στην Ελλάδα, όπως σημειώνει η Moody's, κόστισαν στην κυβέρνηση 500 εκατ. ευρώ ή 0,3% του ονομαστικού ΑΕΠ.

Θα ενισχύσουν πληθωρισμό και κρατικές δαπάνες, θα πλήξουν τον τουρισμό και θα επιβραδύνουν την ανάπτυξη, σημειώνει η Moody's.

έτους στην Ελλάδα, όπως σημειώνει για παράδειγμα ο οίκος, κόστισαν στην κυβέρνηση 500 εκατ. ευρώ ή 0,3% του ονομαστικού ΑΕΠ. Η Ε.Ε. είχε επίσης θα ασκήσει περαιτέρω πίεση στις τιμές των τροφίμων. Εν μέσω της ενεργειακής κρίσης που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, οι ξηρασίες έχουν επίσης μειώσει την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας σε πολλές χώρες της Ευρώζωνς. Οι υψηλότερες τιμές ενέργειας και τροφίμων θα ασκήσουν περαιτέρω πίεση στον πληθωρισμό και θα διαβρώσουν τις καταναλωτικές δαπάνες, οι οποίες με τη σειρά τους θα επιβραδύνουν την οικονομική ανάπτυξη, όπως προειδοποιεί η Moody's.

Οι κυβερνήσεις θα επιβαρυνθούν επίσης με πρόσθετο κόστος για την κατάσβεση πυρκαγιών και την αναδάσωση. Οι πυρκαγιές του περασμένου

τήσιου δημοσιονομικό κόστος 4,5% του ΑΕΠ στην Ισπανία, 2,1% στην Πορτογαλία, 1,7% στην Ιταλία και 1,2% στη Γαλλία.

Παράλληλα, κατά τη Moody's, οι ξηρασίες και οι πυρκαγιές θα έχουν σημαντικές συνέπειες για τον τουρισμό, ο οποίος αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 20% του ΑΕΠ στην Ελλάδα, 18% στην Πορτογαλία, 15% στην Ισπανία, 13% στην Ιταλία και 9% στη Γαλλία. Ως εκ τούτου, η αυξημένη έκθεση στον κίνδυνο της κλιματικής αλλαγής είναι πιθανό να συμβάλει στη διάβρωση της δημοσιονομικής και οικονομικής τους ισχύος.

Η άνοδος της θερμοκρασίας είναι επίσης πιθανό να προκαλέσει κοινωνικούς κινδύνους μέσω των επιπτώσεων στην υγεία. Η Ισπανία και η Πορτογαλία κατέγραψαν πάνω από 1.000 θανάτους που σχετίζονται με τη ζέση έως τις 19 Ιουλίου, ενώ οι πυρκαγιές σε ολόκληρη τη Νότια Ευρώπη είναι η κύρια αιτία της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, με σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία. Αυτές οι ευπάθειες αντικατοπτρίζονται στις χαμηλές αξιολογήσεις που δίνει ο οίκος στο περιβαλλοντικό και κοινωνικό προφίλ της Ισπανίας, της Ελλάδας και της Πορτογαλίας, καθώς και στις βαθμολογίες με βάση τη κριτήρια ESG.

Βελτίωση κατέγραψε ο ψηφιακός μετασχηματισμός στην Ελλάδα

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Με την Ενίαία Ψηφιακή Πύλη της Δημοσίας Διοίκησης Gov.gr να έχει συμπληρώσει δύο χρόνια από την έναρξη λειτουργίας της, η Ελλάδα έχει καταγράψει, για πρώτη φορά, υψηλότερες επιδόσεις σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε μια σειρά υποκατηγοριών του δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) για το 2022.

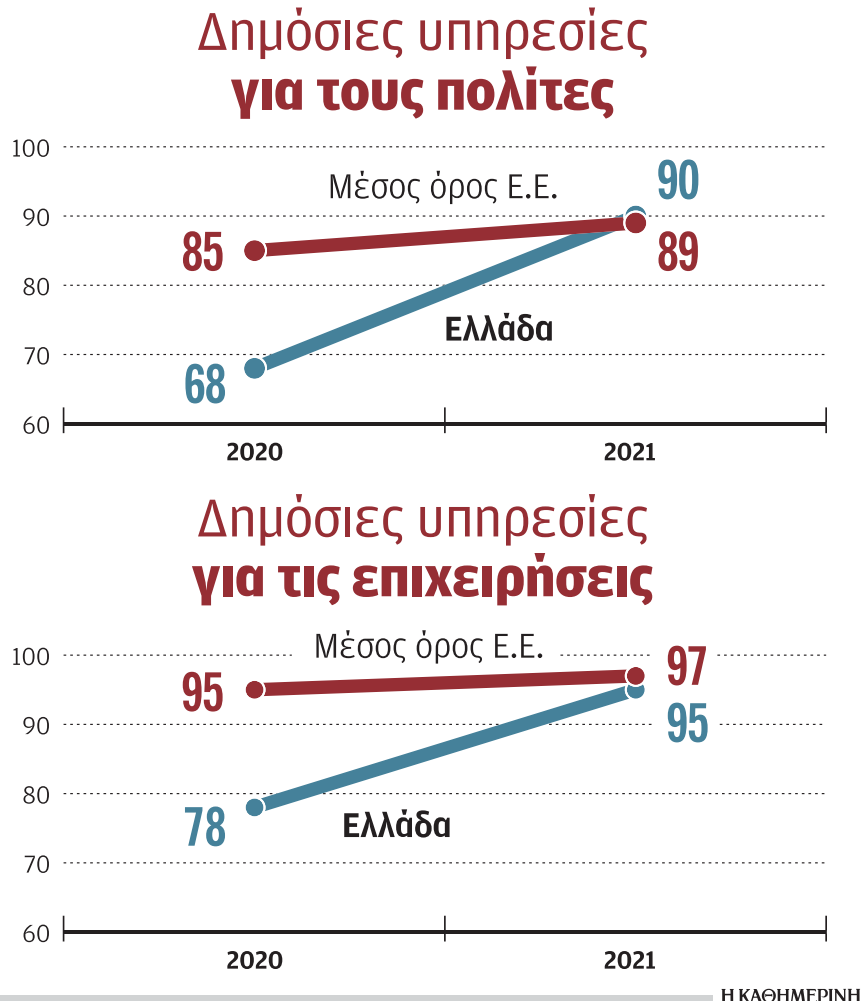
Παρ' όλα αυτά, η Ελλάδα κατατάσσεται 25η μεταξύ των 27 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αν και «συνολικά σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο τα τελευταία έτη συγκριτικά με άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε.», όπως αναφέρει η ετήσια έκθεση για τον δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας. Όπως διευκρινίζουν κύκλοι του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η πρόοδος της Ελλάδας στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού δεν αντανακλάται ακόμα πλήρως στον δείκτη DESI που εκδίδει ετησίως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

«Ωστόσο, στην έκθεση του 2022, η οποία κατά κύριο λόγο βασίζεται στα στοιχεία από τα μέσα του 2021, η Ελλάδα βρίσκεται για πρώτη φορά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε μια σειρά από κρίσιμες κατηγορίες», σημειώνουν.

Σύμφωνα με την έκθεση, στον τομέα της συνδεσιμότητας η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο, ιδίως όσον αφορά την κάλυψη των δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας (VHCN) και πέμπτης γενιάς (5G). Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η Ελλάδα στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υποδομών πραγματοποίησε σημαντική βελτίωση πέντε θέσεων (22/27).

Ωστόσο απαιτείται περισσότερη πρόοδος, ιδίως όσον αφορά τη διείσδυση σταθερών ευρυζωνικών επικοινωνιών ταχύτητας τουλάχιστον 100 Mbps, η οποία παραμένει πολύ χαμηλή (9%) σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. (41%), την περαιτέρω βελτίωση της κάλυψης 5G (66%). Και αυτό προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε υψηλόρρυθμη συνδεσιμότητα σε ολόκληρη τη χώρα.

Στις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες,

Βρίσκεται για πρώτη φορά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε μια σειρά από κρίσιμες κατηγορίες.

ο αριθμός των ενεργών χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (69%) αυξήθηκε από πέρυσι (67%) και είναι κατά τέσσερις εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (65%).

Ακόμη, σύμφωνα με την έκθεση της Ε.Ε., η χώρα σημείωσε πρόοδο και όσον

αφορά τον πληθυσμό που διαθέτει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες, πεδίο όπου οι επιδόσεις της Ελλάδας (52%) βρίσκονται πολύ κοντά στον μέσο όρο της Ε.Ε. (54%). Ωστόσο, σχετικά με την ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι επιδόσεις της Ελλάδας υπολείπονται του μέσου όρου της Ε.Ε. Μόνο το 39% των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) παρουσιάζουν τουλάχιστον βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης έναντι 55% του μέσου όρου της Ε.Ε. Ωστόσο, το 20% των ΜμΕ στην Ελλάδα πωλούν τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους μέσω διαδικτύου, ποσοστό που υπερβαίνει τον μέσο όρο της Ε.Ε. (18%).

Το ελληνικό επιχειρείν έχει αναγεννηθεί

Η χώρα διαθέτει ισχυρές προοπτικές για τα επόμενα 5-10 χρόνια, λέει η συνιδρύτρια του Οργανισμού Endeavor Λίντα Ρότενμπεργκ

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Σημαντική πρόοδο καταγράφει το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα, όπως αναφέρει σε συνέντευξή της η Λίντα Ρότενμπεργκ, συνιδρύτρια και διευθύνουσα σύμβουλος της Endeavor, του οργανισμού που υποστηρίζει και αναδεικνύει την επιχειρηματικότητα σε περισσότερες από 40 χώρες.

– Πώς αξιολογείτε το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα; Εκτιμάτε ότι η γραφειοκρατία έχει περιοριστεί;

– Το 2011, μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση, μιλώντας στο τηλεοπτικό δίκτυο CNBC ανακοίνωσα την ίδρυση της Endeavor Greece. Αμέσως με ρώτησαν «αφού προχωρείς στη δημιουργία της Endeavor Europe, γιατί ξεκινάς από την Ελλάδα»; Απάντηση, τότε, πως όταν η οικονομία φθίνει, η επιχειρηματικότητα ανθεί. Όταν ξεκίνησαμε την Endeavor Greece γνωρίζαμε ότι οι καιροί ήταν δύσκολοι, αλλά πιστεύαμε στην ισχύ αυτού που είπα πριν. Εξάλλου, οι καλύτερες επιχειρήσεις έχουν ιδρυθεί σε κακές οικονομικές περιόδους. Το αξιωμαί μας, ύστερα από μια δεκαετία, επιβεβαιώθηκε και είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι για τα όσα πέτυχε η Endeavor Greece, έχοντας καταφέρει να προσελκύσει τα καλύτερα ταλέντα και τους καλύτερους επιχειρηματίες.

Στην Ελλάδα δεν είναι μόνο η επιχειρηματική κοινότητα που έχει ανακάμψει και αναγεννηθεί. Αλλά και η ελληνική diaspora, της οποίας επιχειρηματίες έχουν επιστρέψει στη χώρα. Η δυναμική που έχει αναπτύξει το ελληνικό επιχειρείν, η μείξη της diasporάς με την επιχειρηματική κοινότητα στην Ελλάδα και η σθεναρή υποστήριξη της επιχειρηματικότητας από την πολιτική ηγεσία της χώρας αποτελούν τρεις παράγοντες που έχουν τοποθετήσει εκ νέου την Ελλάδα στον παγκόσμιο χάρτη. Η χώρα διαθέτει ισχυρές προοπτικές για τα επόμενα πέντε - δέκα χρόνια.

– Ποια είναι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας νέος επιχειρηματίας;

– Είμαι αναζητούμε άνθρωπος που έχουν όραμα. Αν δεν είναι κάποιος τρε-

Ο μη κερδοσκοπικός βραχίονας της Endeavor έχει ως αποστολή τη διαμόρφωση ενός επιχειρηματικού οικοσυστήματος και τη δημιουργία πολλαπλασιαστικού οφέλους.

Το Endeavor Catalyst έχει ήδη επενδύσει σε 48 εταιρείες, με αξία τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ.

λός όταν ξεκινάει, μάλλον δεν πραγματοποιεί μεγάλα όνειρα. Για παράδειγμα, μιλούσα, πρόσφατα, σε τρεις επιχειρηματίες της νιγηριανής εταιρείας PiggyVest που εκπαιδεύει εκατομμύρια Νιγηριανούς Μιλένιαλ στο πώς να αποταμιεύουν και να επενδύουν. Αυτό αποτελεί «big dream» και είναι τόσο δύσκολο να επιτευχθεί όσο και το μικρό όνειρο. Τέτοιους ανθρώπους αναζητούμε, με πάθος στην επίλυση του πραγματικού προβλήματος και στην αντιμετώπιση του σημείου πόνου.

Ο αληθινός επιχειρηματίας δεν μπορεί να μην κάνει πραγματικότητα την ιδέα του και για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να είναι προετοιμασμένος να αντιμετωπίσει τις όποιες δυσκολίες εμφανιστούν. Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο επιχειρηματίας να ελέγξει εάν η ιδέα του είναι εφαρμόσιμη, κάτι που απαιτεί μικρά βήματα στο στάδιο της εκκίνησης.

– Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι startups;

– Η μεγαλύτερη πρόκληση για μια startup είναι η εκκίνηση, η έξοδος της ιδέας από το εργαστήριο και η δοκιμή της στον πραγματικό κόσμο. Εξίσου, όμως, δύσκολο είναι και το scale up, η μεγέθυνση. Θα πρέπει το όραμα να συνοδεύεται με μικρά βήματα και ο επιχειρηματίας να επικεντρώνεται σε ένα

Η δυναμική που έχει αναπτύξει το ελληνικό επιχειρείν, η μείξη της diasporάς με την επιχειρηματική κοινότητα στην Ελλάδα και η σθεναρή υποστήριξη της επιχειρηματικότητας από την πολιτική ηγεσία της χώρας αποτελούν τρεις παράγοντες, που έχουν τοποθετήσει, εκ νέου, την Ελλάδα στον παγκόσμιο χάρτη, σημειώνει η Λίντα Ρότενμπεργκ.

στόχο ανά στάδιο. Βασικός παράγοντας επιτυχίας είναι και η ανάδειξη της ιστορίας ενός προϊόντος, κάτι που παραγωνρίζουν, πολλές φορές, οι νέοι επιχειρηματίες, δίνοντας πολύ μεγαλύτερη, σε σχέση με την απαιτούμενη, έμφαση στα χρηματοοικονομικά μεγέθη. Έχουν ακόμη υπάρξει επιχειρήσεις που κατέκτησαν ένα επίπεδο –ένα γύρο χρηματοδότησης– και πασχίζουν να περάσουν στο επόμενο. Όπως και επι-

χειρηματίες που παρότι διαχειρίζονται άψογα μια ομάδα πέντε - δέκα ατόμων, αδυνατούν να πράξουν το αντίστοιχο, με επιτυχία, σε μεγαλύτερες ομάδες. Για να αποφευχθεί αυτό απαιτείται, από την αρχή, δέσμευση αντίστοιχη με αυτή των προγραμμαίων συμβολαίων, ένα είδος προγραμματικής συμφωνίας πριν ξεκινήσει η εταιρεία. Κι αυτό προκειμένου να διασφαλίζεται, από την αρχή, ότι όλοι ενστερνίζονται τους ίδιους στόχους,

έχοντας προβλέψει ότι ενδέχεται, κάποια στιγμή, οι ρόλοι να αλλάξουν.

– Πώς διαμορφώνεται το τοπίο σε σχέση με την εύρεση των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη δημιουργία μιας επιχείρησης;

– Σε σχέση με την ύπαρξη κεφαλαίων, την επόμενη διετία η άντληση χρηματοδότησης, ενδεχομένως, να είναι λίγο περισσότερο δύσκολη. Υπάρχουν, όμως,

πολλά επενδυτικά funds που αναζητούν να χρηματοδοτήσουν την καλύτερη ιδέα. Σε κάθε, όμως, περίπτωση δεν χρειάζεται να εφεύρει κανείς τον τροχό. Αρκεί όλα τα μέλη της ομάδας να μοιράζονται τον ίδιο στόχο. Είναι σημαντικό που υπάρχουν Έλληνες οι οποίοι έχουν εργαστεί για μεγάλες επιτυχημένες επιχειρήσεις. Με άλλα λόγια, ένας επιχειρηματίας που επιδιώκει να προσελκύσει κεφάλαια θα πρέπει να διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη της ομάδας του ασπάζονται και αποπνέουν το ίδιο όραμα. Επίσης δεν είναι ανάγκη μια εταιρεία να επεκταθεί, ταυτόχρονα, σε πολλές αγορές του εξωτερικού. Θα πρέπει, δηλαδή, το όραμα να συνδυάζεται με την επίτευξη προόδου ανά στάδια.

– Σε τι συνίσταται ο ρόλος του Endeavor Catalyst Fund;

– Πρόκειται για το ταμείο συνενδύσεων που δημιουργήσαμε με στόχο την πραγματοποίηση επενδύσεων σε επιχειρήσεις που έχουν υποστηριχθεί από την Endeavor και απώτερο σκοπό τη διατήρηση, με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, των δραστηριοτήτων του οργανισμού μας. Ο μη κερδοσκοπικός βραχίονας της Endeavor έχει ως αποστολή τη διαμόρφωση ενός επιχειρηματικού οικοσυστήματος και τη δημιουργία πολλαπλασιαστικού οφέλους. Ταυτόχρονα, όμως, το όραμά μας είναι η δραστηριότητά μας να είναι επιτυχημένη και να διατηρείται βιώσιμη. Με το σκεπτικό αυτό δημιουργήσαμε το Catalyst, που συμμετέχει, βάσει προκαθορισμένων κανόνων (rules-fund), σε χρηματοδοτικούς γύρους, μέχρι του ποσού των 2 εκατ. δολαρίων. Ολοκληρώνοντας το κλείσιμο του τέταρτου fund μας αξίας της τάξεως των 300 εκατ. ευρώ, διαθέτουμε υπό διαχείριση περίπου μισό δισεκατομμύριο δολάρια, έχοντας τοποθετηθεί μόνο σε επιλεγμένους επιχειρηματίες της Endeavor. Το Endeavor Catalyst έχει, ήδη, επενδύσει σε 48 unicorns (εταιρείες με αξία τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ) και σε αριθμό επιχειρηματιών του ελληνικού δικτύου μας. Ετσι είμαστε ένας από τους πρώτους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που είναι απολύτως αυτόνομα βιώσιμος και βασίζεται στην επιτυχία επιχειρηματικών εργασιμάτων που έχει υποστηρίξει.

ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Από το 1963

Έκθεση και Ενοποιημένες Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις - Έξι μήνες μέχρι 30 Ιουνίου 2022

Έκθεση για τους Έξι Μήνες Μέχρι 30 Ιουνίου 2022

Στις 28 Ιουλίου 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο της «Τσιμεντοποιία Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ» ενέκρινε τα οικονομικά αποτελέσματα του Συγκροτήματος για το πρώτο εξάμηνο του έτους που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Οικονομικά αποτελέσματα

Τα εισοδήματα για το πρώτο εξάμηνο του 2022 ανήλθαν σε €60.675.000, σε σύγκριση με €50.386.000 την αντίστοιχη περίοδο του 2021. Η αύξηση των εισοδημάτων οφείλεται στην αύξηση των πωλήσεων στο εξωτερικό και στην αύξηση της τιμής πώλησης, ως αποτέλεσμα της αύξησης του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας, των καυσίμων και άλλων εξόδων παραγωγής.

Οι αυξήσεις των τιμών ωστόσο δεν ήταν επαρκείς για να καλύψουν τις συνεχιζόμενες αυξήσεις του κόστους ενέργειας που συνέχισε να αυξάνεται σε πρωτοφανή επίπεδα. Οι αυξανόμενες πληθωριστικές πιέσεις και η υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου ΗΠΑ επηρεάζουν ακόμη περισσότερο τη δομή του κόστους της Εταιρείας.

Το κέρδος για την περίοδο ανήλθε σε €5.392.000 έναντι €8.783.000 την ίδια περίοδο του 2021.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα για το πρώτο εξάμηνο του 2022 παρουσιάζονται στη σημείωση 4 των ενοποιημένων ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη σημείωση 5 των ενοποιημένων ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων.

Προοπτικές για το έτος

Το κόστος ενέργειας και καυσίμων συνεχίζει να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς και αναμένεται να αυξήσει ακόμη περισσότερο το κόστος παραγωγής καθώς και τα επίπεδα τιμών. Ο πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας εξακολουθεί να ασκεί πίεση στις οικονομικές και παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές, προκαλώντας διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού καθώς και περιορισμό της διαθεσιμότητας καυσίμων και υλικών, επηρεάζοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και αυξάνοντας την αβεβαιότητα σχετικά με τις εκτιμήσεις τόσο στο κόστος όσο και στις πωλήσεις για το δεύτερο εξάμηνο.

Αντίγραφο ολόκληρου του κειμένου των Ενοποιημένων Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων για την πρώτη εξαμηνία του 2022 είναι διαθέσιμα προς τους μετόχους και το επενδυτικό κοινό εν γένει, στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρείας, ΙΑ Λεωφόρος Κυριάκου Μάτση, 4^{ος} Όροφος Μέγαρο Κουπάτι, 1082 Λευκωσία και στην ιστοσελίδα www.vassiliko.com.

Εγγεγραμμένο Γραφείο: Λεωφ. Κυριάκου Μάτση ΙΑ, 1082 Λευκωσία – Κύπρος, **Ταχυδρομική Διεύθυνση:** Τ.Θ.: 22281, 1519 Λευκωσία – Κύπρος, **Τ:** +357 22 458 100, **Φ:** +357 22 762 741
Εγκαταστάσεις Τσιμεντοποιίας: Βασιλικό, **Τ:** +357 24 845 555, **Φ:** +357 24 332 651, **E:** investors@vassiliko.com, **W:** www.vassiliko.com

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Λοιπών Συνολικών Εσόδων

Έξι μήνες μέχρι 30 Ιουνίου 2022

	Έξι μήνες που έληξαν 30 Ιουνίου	
	2022 €000	2021 €000
Εισοδήματα	60.675	50.386
Κόστος πωλήσεων	(50.658)	(36.157)
Μικτά κέρδη	10.017	14.229
Άλλα λειτουργικά έσοδα	713	753
Έξοδα διανομής	(2.479)	(2.313)
Έξοδα διοίκησης	(1.863)	(1.815)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(695)	(1.044)
Κέρδος από εργασίες πριν τα έξοδα χρηματοδότησης	5.693	9.810
Έσοδα χρηματοδότησης	127	39
Έξοδα χρηματοδότησης	(173)	(146)
Καθαρά έξοδα χρηματοδότησης	(46)	(107)
Κέρδος από επενδυτικές δραστηριότητες	352	-
Μερίδιο κέρδους από συνδεδεμένες εταιρείες	276	405
Κέρδος πριν τη φορολογία	6.275	10.108
Φορολογία	(883)	(1.325)
Κέρδος περιόδου	5.392	8.783
Λοιπά συνολικά (έξοδα)/έσοδα		
Κέρδος/(Ζημιά) από μεταβολή εύλογης αξίας σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω άλλων συνολικών εισοδημάτων	(14)	3
Λοιπά συνολικά (έξοδα)/έσοδα για την περίοδο	(14)	3
Συνολικά έσοδα για την περίοδο	5.378	8.786
Κέρδη που αναλογούν σε:		
Μετόχους Εταιρείας	5.392	8.783
Δικαιώματα μειοψηφίας	-	-
	5.392	8.783
Συνολικά έσοδα που αναλογούν σε:		
Μετόχους Εταιρείας	5.378	8.786
Δικαιώματα μειοψηφίας	-	-
	5.378	8.786
Βασικά και αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (σεντ)	7,5	12,2

Οι Ενοποιημένες Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου 2022 δεν είναι ελεγμένες από τους κατά νόμο ορισμένους ελεγκτές της Εταιρείας.

ΑΝΑΛΥΣΗ
CNBC

Βαθιές πληγές στη Ρωσία από τις οικονομικές κυρώσεις

Η **Ρωσία** αντιμετωπίζει μακροπρόθεσμα τον κίνδυνο «οικονομικής λήθης» εξαιτίας των διεθνών κυρώσεων και της αποχώρησης των επιχειρήσεων από τη χώρα, επισημαίνουν αρκετοί οικονομολόγοι, παρά τις παρούσες ενδείξεις ότι η ρωσική οικονομία αντεπεξέρχεται απέναντι στις κυρώσεις της Δύσης. Το ΔΝΤ αναθεώρησε κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες την προηγούμενη εβδομάδα τις προβλέψεις του για την πορεία του ρωσικού ΑΕΠ, με αποτέλεσμα η ρωσική οικονομία να εκτιμάται πως θα συρρικνωθεί 6% κατά τη φετινή χρονιά. Το Ταμείο ανέφερε πως η ρωσική οικονομία δείχνει να αντεπεξέρχεται απέναντι στο βάρος των κυρώσεων καλύτερα απ' ό,τι αναμενόταν αρχικά.

Η δε κεντρική τράπεζα της Ρωσίας εξέπληξε τις αγορές μειώνοντας μέσα στον Ιούλιο το βασικό επιτόκιο στο 8%, κινούμενο δηλαδή χαμηλότερα από τα επίπεδα πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Παράλληλα, το ρούβλι ανέκαμψε, έπειτα από τις ιστορικές απώλειες που κατέγραψε, στον απόηχο της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Την ίδια στιγμή, η Ρωσία συνέχισε να εξαγει ενέργεια και άλλα εμπορεύματα, εκμεταλλευόμενη και την εξάρτηση της Ευρώπης από τις προμήθειες ρωσικού αερίου. Από την άλλη, αρκετοί οικονομολόγοι προβλέπουν πως το κόστος για τη ρωσική οικονομία από την αποχώρηση των ξένων επιχειρήσεων θα έχει μεγάλη διάρκεια, γεγονός που θα πλήξει την παραγωγική δυναμική της, οδηγώντας και σε brain drain. Σε αυτό θα προστεθούν οι απώλειες που θα καταγράψει μακροπρόθεσμα

στην αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου, καθώς και η μειωμένη πρόσβασή της σε σημαντικές εισαγωγές προϊόντων τεχνολογίας. Ο Ιαν Μπρέμερ, πρόεδρος του Eurasia Group, επισήμανε στο CNBC την περασμένη Δευτέρα πως αν και οι βραχυπρόθεσμες αναταραχές από τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία είναι λιγότερες απ' ό,τι αναμενόταν, το πραγματικό ντιμπέι σχετικά με αυτό πάει πέρα από το 2022.

Το Eurasia Group προβλέπει μια διαρκή και μακροπρόθεσμη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, με το ρωσικό ΑΕΠ να συρρικνώνεται 30%-50% από τα επίπεδα πριν από την κήρυξη του πολέμου στην Ουκρανία. Ο κ. Μπρέμερ υπογραμμίζει πως καθώς οι κυρώσεις εντείνονται και η δυσάρεσκεια αυξάνεται, οι Ρώσοι με υψηλό μορφωτικό επίπεδο θα φύγουν από τη Ρωσία. Κάτι τέτοιο δείχνει τη σημασία των εμπορικών κυρώσεων σε ευαίσθητες τεχνολογίες και «τι μεγαλύτερη χρονική διάρκεια όπου οι κυρώσεις θα υπονομεύσουν την πορεία της παραγωγής και της ανάπτυξης».

Έρευνα του Yale University, που δημοσιεύθηκε πριν από ένα μήνα, επισημαίνει πως οι διεθνείς κυρώσεις, αλλά και η έξοδος πάνω από 1.000 πολυεθνικών εταιρειών, «θα παραλύσουν σε καταστροφικό βαθμό» τη ρωσική οικονομία. «Παρά τις αυταπάτες του Πούτιν για οικονομική αυτοάρκεια και αντι-κατάσταση των εισαγωγών, η ρωσική παραγωγή έχει σταματήσει ενώ δεν υπάρχει παραγωγική ικανότητα για να αντικατασταθούν οι χαμένες επιχειρήσεις, τα προϊόντα και το ταλέντο», αναφέρει μεταξύ άλλων η σχετική έρευνα.

Η **κεντρική** τράπεζα της Ρωσίας εξέπληξε τις αγορές μειώνοντας μέσα στον Ιούλιο το βασικό επιτόκιο στο 8%, κινούμενο δηλαδή χαμηλότερα από τα επίπεδα πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Ανάμεσα στις εταιρείες των οποίων τα ομόλογα δέχονται έντονες πιέσεις είναι η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία τηλεπικοινωνιών της Τουρκίας, Turk Telekomunikasyon AS, καθώς και δύο ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που έχουν εκδώσει δύο από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Τουρκίας, η Akbank TAS και η Türkiye İş Bankası AS.

Πιέσεις στα ομόλογα τραπεζών και επιχειρήσεων στην Τουρκία

Γίνεται όλο και πιο δύσκολο να αποπληρώσουν το χρέος τους σε δολάρια

Με τον **πληθωρισμό** της Τουρκίας να αγγίζει και επισήμως το 80% και το νόμιμο της χώρας να έχει κατακρημνιστεί, υφίστανται πιέσεις τα ομόλογα πολλών μεγάλων τουρκικών επιχειρήσεων και τραπεζών. Οι τουρκικές επιχειρήσεις έχουν ομόλογα ύψους άνω των 16 δισ. δολ. που λήγουν μέχρι τα τέλη του 2024, αλλά οι δυνατότητες αναχρηματοδότησής τους είναι περιορισμένες. Οι αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων σε δολάρια είναι κατά μέσον όρο σχεδόν 12%, ενώ η λίρα έχει κατακρημνιστεί έχοντας χάσει πάνω από το 25% της αξίας της από την αρχή του έτους. Γίνεται έτσι όλο και δυσκολότερο να αποπληρώσουν το χρέος τους όσες τουρκικές επιχειρήσεις αντλούν το μεγαλύτερο μέρος, σε ορισμένες περιπτώσεις το σύνολο, των εσόδων τους από την εγχώρια αγορά της Τουρκίας, ενώ το χρέος τους είναι σε δολάρια.

Ανάμεσα στις εταιρείες των οποίων τα ομόλογα δέχονται έντονες πιέσεις

Την περασμένη εβδομάδα, ο **οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch** υποβάθμισε το μακροπρόθεσμο χρέος που έχουν εκδώσει σε ξένο νόμισμα 25 τουρκικές τράπεζες.

είναι η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία τηλεπικοινωνιών της Τουρκίας, Turk Telekomunikasyon AS. Οι επενδυτές ζητούν αποδόσεις τουλάχιστον κατά 1.000 μονάδες βάσης πάνω από τις αποδόσεις των δεκαετιών του αμερικανικού δημοσίου. Πρόκειται για δύο εκδόσεις εντόκων γραμματιών που λήγουν η μία τον Ιούνιο του 2024 και η άλλη τον Φεβρουάριο του 2025 και είναι συνολικής αξίας ενός δισ. δολ. σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg. Σε ερώτηση δημοσιογράφου

του Bloomberg, η εταιρεία υποστήριξε πως έχει ικανοποιητική ρευστότητα και εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε επαναγορά του ενός εκ των δύο ομολόγων. Εξάλλου, ερωτώμενη σχετικά η Turk Telekom, που ανήκει στο κρατικό επενδυτικό ταμείο της χώρας, δήλωσε πως ο δανεισμός της είναι χαμηλός συγκριτικά με τα συνθήματα επίπεδα του παγκόσμιου κλάδου των τηλεπικοινωνιών και ότι έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί σε όλες τις οικονομικές και επιχειρηματικές υποχρεώσεις της.

Πιέσεις δέχονται, παράλληλα, και δύο ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που έχουν εκδώσει δύο από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Τουρκίας, η Akbank TAS και η Türkiye İş Bankası AS. Στο μεταξύ, η κυβέρνηση Ερντογάν έχει χρησιμοποιήσει ανορθόδοξες μεθόδους για να ανακόψει την υποχώρηση της λίρας χωρίς να αυξήσει τα επιτόκια, φέρνοντας σε πολύ δύσκολη θέση τις τουρκικές επιχειρήσεις: έχει απαγορεύσει

τη χορήγηση δανείων σε όσες επιχειρήσεις διατηρούν τα κεφάλαιά τους σε συνάλλαγμα. Όπως επισημαίνει ο Εγκόρ Φεντόροφ, αναλυτής αναδυόμενων αγορών στην ING Bank, έτσι αυξάνονται οι κίνδυνοι για το χρέος αυτών των επιχειρήσεων. Την περασμένη εβδομάδα, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε το μακροπρόθεσμο χρέος που έχουν εκδώσει σε ξένο νόμισμα 25 τουρκικές τράπεζες. Όπως συνήθως συμβαίνει, ο εν λόγω οίκος δικαιοδογούσε την υποβάθμιση επικαλούμενος την «πολιτική αστάθεια και την αβεβαιότητα που προκαλούν οι παρεμβατικές πολιτικές» της κυβέρνησης, καθώς βέβαια και τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό της Τουρκίας. Ο πληθωρισμός στην Τουρκία είναι διψήφιος σχεδόν αδιάκοπα από τις αρχές του 2017 και φέτος έφτασε τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων σχεδόν 25 ετών εξαιτίας του κόστους της ενέργειας και των εμπορευμάτων.

BLOOMBERG

Συνέχισε ανοδικά με κέρδη 0,70% το Χ.Α., υποχώρησαν οι ευρωπαϊκοί δείκτες

Ανοδικά και κόντρα στην επιφυλακτικότητα που κυριάρχησε στις ευρωπαϊκές αγορές συνέχισε το Χρηματιστήριο Αθηνών, πλαισιάζοντας πλέον τις 870 μονάδες και αφήνοντας τον δρόμο προς τις 900 μονάδες ανοικτό, χάρη στον ούριο άνεμο που πνέει κυρίως στον τραπεζικό κλάδο. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε κέρδη της τάξης του 0,70% και έκλεισε στις 869,82 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 58,80 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,94% στις 2.108,31 μονάδες, με άνοδο 0,58% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.380,88 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε κέρδη 2,29% στις 564,57 μονάδες.

Από το σύνολο των blue chips, α-

Ο Γ.Δ. έκλεισε στις 869,82 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 58,80 εκατ. ευρώ.

νοδικά ξεχώρισαν ο Titan με κέρδη 3,23% και η Eurobank στο +3%, και ακολούθησαν με άνοδο άνω του 2% οι Alpha Bank, Aegean και ΕΛΠΕ, ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσαν Ελλάκτωρ (-3,09%) και ΤΕΡΝΑ Ενέργειακή (-2,87%).

Το +5% του Γενικού Δείκτη κατά τον Ιούλιο έχει και συνέχεια στο ξεκίνημα του Αυγούστου, καθώς η συναλλακτική βελτίωση με τους αγοραστές ως πρωταγωνιστές συνιστά πικρή

ψήφο εμπιστοσύνης, σχολιάζει ο Διμήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή». Με οδηγό τον τραπεζικό κλάδο, όπως προσθέτει, που υποβοηθείται από άλλους δείκτοβαρείς τίτλους με θεαματική βελτίωση των μεγεθών τους, το Χ.Α. ξεπέρασε εύκολα τις 850 μονάδες και στοχεύει βάσιμα στην επάνοδο προς τις 900 μονάδες, ώστε να μηδενιστούν οι φετινές απώλειες, υπό την αίρεση των δεδομένων στο διεθνές σκηνικό. Στις διεθνείς αγορές επικράτησε νευρική όρεξη και τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια έκλεισαν με μικρές απώλειες εν μέσω παγκόσμιας ανησυχίας για την ένταση ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου με αφορμή την επίσκεψη της Νάνσι Πελόζι στην Ταϊβάν.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με μικρές απώλειες 0,3%, όπως και ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης, που έκλεισε με απώλειες 0,23%.

Ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού έκλεισε με απώλειες 0,42%, ενώ οριακά στο κόκκινο βρέθηκε ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου κλείνοντας με υποχώρηση 0,06%.

Σχολιάζοντας το κλίμα στις διεθνείς αγορές, ο Μάρκ Μακρόμικ, στέλεχος της TD Securities, δήλωσε στο Bloomberg ότι «το θέμα της Ταϊβάν είναι αυτό που καθορίζει τώρα τη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου, καθώς γεννάει ανησυχία για την παγκόσμια ανάπτυξη και για τον κίνδυνο οι γεωπολιτικές εντάσεις να επιτείνουν τις πληθωριστικές πιέσεις».

Ανοδικά και κόντρα στην επιφυλακτικότητα που κυριάρχησε στις ευρωπαϊκές αγορές συνέχισε το Χρηματιστήριο Αθηνών, πλαισιάζοντας πλέον τις 870 μονάδες.

Ομόλογα του Νότου αξίας 17,3 δισ. αγόρασε η ΕΚΤ το δίμηνο Ιουνίου - Ιουλίου

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι **χώρες** του Νότου φαίνεται πως αποτελούν τους κύριους ωφελημένους από το πρόγραμμα των ευέλικτων επανεπενδύσεων των ομολόγων του PEPP το οποίο ενεργοποιήθηκε την 1η Ιουλίου, με τη χρήση κεφαλαίων από τον Βορρά. Η ΕΚΤ αγόρασε ομόλογα της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Ελλάδας και της Πορτογαλίας με τα κεφάλαια από τις λήξεις τίτλων σε Γερμανία, Γαλλία και Ολλανδία, όπως έδειξαν τα επίσημα στοιχεία που δημοσίευσε την Τρίτη για το δίμηνο Ιουνίου - Ιουλίου, τα οποία και αποτελούν μία πρώτη αλλά όχι ακόμη ξεκάθαρη ένδειξη της αποφασιστικότητας της ΕΚΤ να στηρίξει την περιφέρεια.

Συγκεκριμένα, το διάστημα αυτό (με τον Ιούλιο να αποτελεί ωστόσο τον μήνα των επανεπενδύσεων μόνο) η

Με κεφάλαια από τις λήξεις γερμανικών, γαλλικών και ολλανδικών τίτλων.

ΕΚΤ αγόρασε 9,762 δισ. ευρώ ιταλικά ομόλογα, 5,914 δισ. ευρώ ισπανικά ομόλογα, 1,089 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα και 514 εκατ. ευρώ πορτογαλικά ομόλογα, δηλαδή 17,3 δισ. ευρώ συνολικά. Στις υπόλοιπες 15 χώρες της Ευρωζώνης οι αγορές ομολόγων ήταν ελάχιστες, συνολικά 899 εκατ. ευρώ με ορισμένες χώρες να έχουν και μηδενικές αγορές (Κύπρος, Εσθονία, Λετονία, Σλοβακία).

Το ίδιο διάστημα η ΕΚΤ ουσιαστικά «πούλησε» μόνο ομόλογα από Γερμανία, Ολλανδία και Γαλλία (τα οποία και έληξαν). Πιο αναλυτικά, οι καθαρές α-

Η **ΕΚΤ** έχει διαμνύσει ότι το πρόγραμμα των ευέλικτων επανεπενδύσεων του PEPP αποτελεί την πρώτη γραμμή άμυνας της και έχει ήδη λειτουργήσει υποστηρικτικά για τις αποδόσεις και τα spreads των ομολόγων.

γορές υπό το PEPP σε γερμανικά ομόλογα διαμορφώθηκαν σε -14,279 δισ. ευρώ, σε ολλανδικά ομόλογα σε -3,383 δισ. ευρώ και σε γαλλικά ομόλογα σε -1,213 δισ. ευρώ, σύνολο -18,9 δισ. ευρώ, ενώ δεν υπήρχαν άλλες αρνητικές καθαρές αγορές.

Τα παραπάνω στηρίζουν τις αρχικές αναφορές για τις προθέσεις της ΕΚΤ να μεταφέρει καθοριστικά κεφάλαια από τον Βορρά στον Νότο της Ευρωζώνης, σε μία προσπάθεια να αποτρέψει νέα εκτόξευση του κόστους δανεισμού της περιφέρειας εν μέσω της σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής, να κρατήσει τα spreads «ελεγχόμενα» και να απομακρύνει τον κίνδυνο νέας κρίσης χρέους. Τα στοιχεία της ΕΚΤ δημοσιεύονται κάθε δίμηνο, οπότε καθώς τον Ιούνιο δεν ήταν ενεργές οι ευέλικτες επανεπενδύσεις (μόνο οι απλές επανεπενδύσεις), είναι δύσκολο να εκτιμηθεί

πόσο «επιθετική» ήταν η στάρξη της ΕΚΤ. Σύμφωνα με υπολογισμούς, οι μέσες μηνιαίες λήξεις του PEPP ανέρχονται σε 17 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 12 δισ. ευρώ είναι σε χώρες του πυρήνα.

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΚΤ έχει διαμνύσει ότι το πρόγραμμα των ευέλικτων επανεπενδύσεων του PEPP αποτελεί την πρώτη γραμμή άμυνας της και έχει ήδη λειτουργήσει υποστηρικτικά για τις αποδόσεις και τα spreads των ομολόγων. Η έγκριση του νέου εργαλείου ΤΠΙ τον Ιούλιο έχει σίγουρα βοηθήσει στο... φρενάρισμα των επιθέσεων των επενδυτών στην αγορά, ωστόσο με τις αποδόσεις των ιταλικών ομολόγων να έχουν πλέον υποχωρήσει κάτω από το 3% (έναντι 4,3% στις 14 Ιουνίου) και το spread να έχει σταθεροποιηθεί γύρω από τις 220 μ.β., η... «ευχή» της ΕΚΤ να μη χρειαστεί να χρησιμοποιήσει το ΤΠΙ, προς το παρόν εκπληρώνεται.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
		Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ		869,82	863,81	6,01	0,70%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ		24.915.851,10	
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP		2.108,31	2.088,63	19,68	0,94%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ		7.968.286,40	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.		5.611,30	5.639,95	-28,65	-0,51%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ		3.639.511,25	
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ		2.971,50	2.957,87	13,63	0,46%	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ		3.395.011,78	
ATHEX SELECT PLUS		3.074,49	3.048,34	26,15	0,86%	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ		3.301.400,20	
ATHEX SELECT		4.393,91	4.387,84	6,07	0,14%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΗΣΦΩΝΙΑ		2.838.398,91	
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG		987,71	978,56	9,15	0,94%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ		2.672.066,55	
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ		427,30	417,73	9,57	2,29%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		2.513.289,02	
FTSE/Χ.Α MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ		4.218,49	4.187,47	31,02	0,74%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ		1.008.257,75	
FTSE/Χ.Α. MID CAP		1.380,88	1.372,97	7,91	0,58%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ		904.179,30	
FTSE/Χ.Α ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS		2.339,12	2.327,22	11,90	0,51%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ		875.574,35	
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ		513,43	509,13	4,30	0,84%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ		740.817,03	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.		1.525,72	1.515,18	10,54	0,70%	ΥΔΡΕΥΣΗ		721.284,20	
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ		564,57	551,93	12,64	2,29%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ		387.525,30	
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ		4.125,03	4.097,15	27,88	0,68%	ΔΙΥΛΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ		378.139,65	
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		683,79	677,07	6,72	0,99%	Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ		361.928,20	
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ		3.080,90	3.094,95	-14,05	-0,45%	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ		269.854,62	
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		3.583,58	3.600,94	-17,36	-0,48%	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ		258.729,35	
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ		867,02	862,06	4,96	0,58%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ		230.707,56	
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ		8.528,35	8.386,10	142,25	1,70%	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ		144.527,56	
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ		8.864,73	8.868,48	-3,75	-0,04%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ		129.089,98	
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ		6.005,50	5.992,17	13,33	0,22%	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ		104.205,13	
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ		3.017,34	2.967,58	49,76	1,68%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ		89.968,30	
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ		4.071,29	4.057,57	13,72	0,34%	ΤΡΟΦΙΜΑ		87.985,03	
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ		2.317,18	2.286,49	30,69	1,34%	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		68.088,74	
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ		1.949,08	1.935,78	13,30	0,69%	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		57.776,69	
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ		4.696,54	4.666,49	30,05	0,64%	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ		45.577,57	
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ		356,62	353,23	3,39	0,96%				
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΟΦΕΛΕΙΑΣ		4.235,25	4.270,50	-35,25	-0,83%				

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ		Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο		Μετ.		
EPSILON NET (ΚΟ)		6,040	5,96%	ΙΑΤΡΙΚΑ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,490		-4,49%		
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)		2,200	3,77%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,570		-3,09%		
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)		0,032	3,27%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	16,940		-2,87%		
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)		12,160	3,23%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,836		-2,13%		
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)		0,975	3,00%	ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	4,000		-1,96%		
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)		5,350	2,69%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,200		-1,23%		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑ ΣΥΜ. (ΚΟ)		6,600	2,64%	IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,700		-1,07%		
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)		0,948	2,55%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,878		-0,84%		
ΟΛΘ (ΚΟ)		25,000	2,46%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	3,130		-0,79%		
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)		1,800	2,27%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,755		-0,66%		

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ.(ΚΟ)	9.992.549,07	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,46%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.702.272,02	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	0,37%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	6.271.537,46	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,31%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.274.333,50	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,29%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.502.303,71	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,20%	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.395.011,78	PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,19%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.355.311,61	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,18%	
JUMBO (ΚΟ)	3.301.400,20	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,18%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	2.838.398,91	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,18%	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.099.190,53	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,17%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	133	418	3.914	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	0	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	133	418	3.914	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.725	24.838	265.348	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	1	3	4.739	
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	389	8.703	98.870	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	8	583	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	16	58	6.669	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	5	27	360	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	180	3.133	21.352	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	8	18	101	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	3	1.392	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	47	173	6.638	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0	0	736	
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	15	29	1.232	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	20	69	3.880	
JUMBO (ΚΟ)	2	3	721	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	37	78	4.630	
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	131	3.899	21.048	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9	10	492	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	56	192	3.766	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	208	3.410	15.645	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	17	58	661	
ΟΤΕ (ΚΟ)	20	43	1.233	
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	680	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	190	2.311	34.990	
ΔΕΗ (ΚΟ)	201	2.150	22.079	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	84	236	5.667	
TITAN CEMENT (ΚΑ)	30	43	1.242	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	49	180	5.942	
Δικαιώματα σε Δείκτες	2	21	1.007	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	2	21	1.007	
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	5	824	
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	564	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	145	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	5	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5	
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	5	105	
Συνολική Δραστηριότητα	1.861	25.282	271.093	

Δύτες, μέλη του ιδρύματος REEFolution ασχολούνται με τον καθαρισμό αλλά και τη δημιουργία εκτροφείων κοραλλιών.

Η Κέννα επαναφέρει κοραλλιογενείς υφάλους στη ζωή

Τέσσερις δύτες που μεταφέρουν όργανα μέτρησης, υποδύματα και οδοντόβουρτσες βουτούν διαδοχικά στη θάλασσα ανοικτά του χωριού Σιμονί, στη νοτιοανατολική Κέννα. Στόχος τους, η αποκατάσταση των κοραλλιογενούς υφάλου στον πυθμένα. Θα συλλέξουν κομμάτια κοραλλιών ώστε να δημιουργήσουν «εκτροφεία», εξηγεί ο δότης Γιατίν Πατέλ. «Όταν τα μικρά αναπτυχθούν, θα μεταφερθούν στους υποθαλάσσιους κήπους».

Οι δύτες είναι μέλη του ιδρύματος REEFolution και ασχολούνται με τον καθαρισμό των εκτροφείων κοραλλιών και τη μέτρηση των νέων οργανισμών που αναπτύσσονται εκεί. Συνολικά, μετά το 2012, στη θάλασσα περιοχή γύρω από το νησί Ουάσινι της Κέννας αναπτύσσονται κάθε χρόνο 8.000 κοράλλια και έχουν τοποθετηθεί περίπου 800 τεχνητοί υφάλοι, σε μια προσπάθεια ανανέωσης των «υποθαλάσσιων κήπων» του νησιού. Η κατάσταση φέτος επιδεινώθηκε, όχι μόνον εξαιτίας της αύξησης του κόστους, αλλά και λόγω της επαπειλούμενης δημιουργίας αλιευτικού λιμένα στο Σιμονί.

Χθες ξεκίνησε στη Λισσαβώνα η διάσκεψη για τους Ωκεανούς του ΟΗΕ και στην ημερήσια διάταξη ε-

ντάχθηκε η συντήρηση και ανάπλαση των κοραλλιογενών υφάλων. Ηδη, η κατάσταση των κοραλλιών, λόγω κυρίως της κλιματικής αλλαγής, επιδεινώνεται συμπαρασύροντας όλα τα είδη του οικοσυστήματός τους. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα δυσμενή εξέλιξη για τις κοινότητες της δυτικής Αφρικής, που ήδη αντιμετωπίζουν επισιτιστική κρίση εξαιτίας της ξηρασίας και του πολέμου στην Ουκρανία.

Στις αρχές Μαρτίου, η Διακυβερνητική Επιτροπή για το Κλίμα του ΟΗΕ προειδοποίησε ότι τα νησιωτικά συμπλέγματα και οι παράκτιες κοινότητες της Αφρικής κινδυνεύουν από την απόλυτη κατάρρευση των κοραλλιών στον δυτικό Ινδικό Ωκεανό. Η ΜΚΟ Nature Seychelles, η πρώτη που, πριν από δέκα χρόνια, κάλεσε 8.000 κοράλλια και έχουν τοποθετηθεί περίπου 800 τεχνητοί υφάλοι, σε μια προσπάθεια ανανέωσης των «υποθαλάσσιων κήπων» του νησιού. Η κατάσταση φέτος επιδεινώθηκε, όχι μόνον εξαιτίας της αύξησης του κόστους, αλλά και λόγω της επαπειλούμενης δημιουργίας αλιευτικού λιμένα στο Σιμονί θα προκαλέσει βλάβες στα κοράλλια και στα συστήματά τους, με άγνωστες συνέπειες.

Η αϋπνία επηρεάζει τον εγκέφαλο

Μακροπρόθεσμα, προκαλεί χρόνιες δομικές βλάβες στα νευρωνικά δίκτυα

Του **ΟΛΙΒΕΡ ΟΥΑΝΓΚ**

Όλοι γνωρίζουμε ότι κάποια στιγμή θα πληρώσουμε το κόστος της αϋπνίας. Μία-δύο ημέρες κακού ύπνου μάς προκαλούν έλλειψη διανοητικής διαύγειας, αδυναμία συγκέντρωσης, ευερεθιστότητα, ευμετάβλητη διάθεση και υπνηλία. Επί χρόνια, οι ειδικοί απέδιδαν αυτές τις συνέπειες της αϋπνίας στον νευροδιαβιβαστή αδενοσίνη, ο οποίος παρεμποδίζει τη μετάδοση των ηλεκτρικών ώσεων στον εγκέφαλο. Αύξηση της συγκέντρωσης αδενοσίνης ανιχνεύεται στον εγκέφαλο ποντικών, αλλά και ανθρώπων που στερούνται ύπνου. Τα επίπεδά της, όμως, αποκαθίστανται ύστερα από λίγες νύχτες καλού ύπνου.

Υπνος λιγότερος κατά μία ή δύο ώρες από το φυσιολογικό αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης νευροεκφυλιστικών νόσων, όπως το Αλτσχάιμερ.

Αυτή η διαπίστωση δημιούργησε στην επιστημονική κοινότητα την πεποίθηση πως οι συνέπειες της αϋπνίας είναι προσωρινές και «εξαλείφονται» έπειτα από μερικές ημέρες καλού ύπνου.

Μια νέα μελέτη, που δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση Trends in Neuroscience, καταλήγει στο συμπέρασμα πως είναι πλάνη ότι οι συνέπειες του κακού ύπνου αποκαθίστανται. Η νέα μελέτη, η οποία επαναξιολογεί προηγούμενες για τις συνέπειες της στέρησης ύπνου σε ζώα και στον άνθρωπο, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αϋπνία οδηγεί σε χρόνιες εγκεφαλικές βλάβες και αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης νευροεκφυλιστικών νόσων, όπως το Αλτσχάιμερ.

Δύο περιοχές

Η δρ Ζίγκριντ Βέιζι, νευροεπιστήμον του Πανεπιστημίου της Πενσυλβάνια, και ο Ζάκαρι Ζαμόρ, ερευνητής στο εργαστήριό της, διαπίστωσαν ότι η στέρηση ύπνου για μία ή δύο ώρες λιγότερες

Η δρ Βέιζι υπογραμμίζει ότι η έλλειψη ύπνου τραυματίζει τον εγκέφαλο των πειραματόζωων, ενώ πιθανότατα το ίδιο συμβαίνει και σε άλλα ζωικά είδη, συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου.

από το φυσιολογικό, επηρεάζει δύο περιοχές του εγκεφάλου των πειραματόζωων.

Αυτές είναι οι υπομέλας τόποι, που συνδέεται με τη διανοητική εγρήγορση και τη διέγερση, και ο ιππόκαμπος, που διαδραματίζει ρόλο στον σχηματισμό αναμνήσεων και στη μάθηση. Αυτές οι περιοχές, απαραίτητες για τη διατήρηση της συνειδητής εμπειρίας, επιβράδυναν την παραγωγή αντιοξειδωτικών παραγόντων που προστατεύουν τους νευρώνες από οξιστική καταστροφή. Όταν τα επίπεδα των αντιοξειδωτικών

μειώνονται, τα κυτταρικά απόβλητα σωρεύονται και εξαπολύουν μια εκ των έσω επίθεση στον εγκέφαλο, κατακερματίζοντας πρωτεΐνες, λίπη και DNA.

Λίγες ημέρες περιορισμού του ύπνου επέφεραν στον εγκέφαλο των πειραματόζωων κυτταρικό θάνατο. Επίσης, προκάλεσαν φλεγμονή στον προμετωπιαίο φλοιό, αυξάνοντας τα επίπεδα των αμυλοειδών και της πρωτεΐνης Ταυ στον υπομέλανα τόπο και στον ιππόκαμπο. Αμφότερες οι πρωτεΐνες συνδέονται με τις νόσους Αλτσχάιμερ και Πάρκινσον. Ακόμη και μετά ένα χρόνο φυσιολογικού

ύπνου, οι βλάβες και η φλεγμονή στον εγκέφαλο των πειραματόζωων παρέμεναν. Η δρ Βέιζι υπογραμμίζει ότι η έλλειψη ύπνου τραυματίζει τον εγκέφαλο των πειραματόζωων, ενώ πιθανότατα το ίδιο συμβαίνει και σε άλλα ζωικά είδη, συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου. «Το ερώτημα είναι πόσο ύπνο πρέπει να στερπούμε για να συμβεί αυτό;» σημειώνει η ερευνήτρια. «Η ανάλυση προηγούμενων μελετών υποδεικνύει ότι η στέρηση ύπνου επί μία εβδομάδα προκαλεί εγκεφαλικές βλάβες κάποιου βαθμού».

FOR SALE

LUXURY OFFICE

521sq, Egkomi

TEL: 99697799

WINDCRAFT MUSIC FEST 8

5-6-7 AUGUST 2022

CONCERTS - WORKSHOPS - ACTIVITIES

KATYDATA, CYPRUS

FRIDAY 5 AUGUST
ALARGA ENSEMBLE (CY)
OFER MIZRAHI TRIO (ISR)
FANFARA STATION (IT-TUN-USA)

SATURDAY 6 AUGUST
TROPOS ENSEMBLE (CY)
ELEONORA ROUSSOU "HARÁ" (CY)
BOBBY RAUSCH (DE)

SUNDAY 7 AUGUST
WINDCRAFT BAND (CY)
ALEXIS KASINOS QUINTET (CY)
TECHNOBRASS (BRA)

www.windcraftmusicfest.com

ORGANISER
WINDCRAFT @LOUD

SPONSORS
MILKYCRAFTS
YOUTH BOARD OF CYPRUS

MEDIA SPONSOR
H KAOHMEPINH

SUPPORTERS
GOETHE INSTITUTE
ISRAELI CONSULATE
CYPRUS

SUPPORTERS
Hellenic Minerals
Stratoula Farm House

SUPPORTERS
KATYDATA COMMUNITY COUNCIL

TICKETS
TICKETS

«Δαιμονοποιημένα» τα ηλεκτρονικά παιχνίδια

Προκειμένου να επιδράσουν αρνητικά, ο παίκτης θα πρέπει να απασχολείται για περισσότερο από δέκα ώρες ημερησίως

Δεν χρειάζεται να δαιμονοποιούμε την ενασχόληση με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει μεγάλη έρευνα του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, με την οποία διαπιστώθηκε ότι η χρονική διάρκεια της ενασχόλησης με αυτά δεν επηρεάζει δυσμενώς την ευζωία των παικτών. Προκειμένου να επιδράσουν αρνητικά τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, ο παίκτης θα πρέπει να απασχολείται με αυτά για περισσότερες από δέκα ώρες ημερησίως. Επίσης, κομβικό ρόλο στην επίδραση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών στον ψυχισμό διαδραματίζουν οι αιτίες που οδηγούν κάποιον να ασχοληθεί με αυτή τη δραστηριότητα.

Στην έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύθηκαν στην επιθεώρηση Royal Society Open Science, συμμετείχαν 39.000 παίκτες ηλεκτρονικών παιχνιδιών, η ευζωία των οποίων α-

Κομβικό ρόλο στην επίδρασή τους στον ψυχισμό διαδραματίζουν οι αιτίες που οδηγούν κάποιον να ασχοληθεί με αυτή τη δραστηριότητα.

ξιολογήθηκε μέσω απαντήσεων σε ερωτηματολόγια σχετικά με την ικανοποίηση που αισθάνονται από τη ζωή τους και τα επίπεδα συναισθημάτων, όπως ευτυχία, θλίψη, οργή και απογοήτευση, που τρέφουν. Η συγκεκριμένη έρευνα διαφέρει από προηγούμενες διότι βασίστηκε σε πραγματικά στοιχεία σχετικά με τον χρόνο ενασχόλησης του κάθε παίκτη.

Τα συμπεράσματα της μελέτης είναι διαμετρικά αντίθετα εκείνων έρευνας του 2020, παρότι αμφότερες εκπονήθηκαν από το Ινστιτούτο Διαδικτύου Οξφόρδης. Η έρευνα του 2020, που έ-

Παρά την απουσία ενδείξεων ότι οι περιορισμοί είναι αποτελεσματικοί, κράτη όπως η Ιαπωνία και η Κίνα επιβάλλουν συστάσεις ή ακόμη και νόμους που περιορίζουν τη χρήση ηλεκτρονικών παιχνιδιών, επικαλούμενα την προσπάθεια βελτίωσης της ψυχικής κατάστασης των νέων.

γине με μικρότερη ομάδα εθελοντών, είχε υποδείξει ότι όσοι ασχολούνταν με ηλεκτρονικά παιχνίδια επί περισσότερο χρόνο ήταν πιο ευτυχείς. Σήμερα οι επιστήμονες συμπεραίνουν

ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Ο καθηγητής Αντρίου Πρζιμπίλσκι, που συμμετείχε και στις δύο μελέτες, επισημαίνει ότι «είναι προφανές ότι αν κάποιος έχει περισσότερο χρόνο για να παίζει τέτοια

παιχνίδια είναι πιο ευτυχής. Στην πρόσφατη μελέτη, όμως, διαπιστώσαμε, με αδιάσειστα στοιχεία, ότι ο χρόνος που δαπανά κάποιος σε αυτά δεν έχει την παραμικρή επίδραση στην ψυχική

διάθεσή του. Οι παίκτες ένιωθαν καλύτερα όταν έπαιζαν, επειδή το ήθελαν. Εκείνοι που τα θεωρούσαν “υποχρέωση” κατέγραψαν πολύ χειρότερα αποτελέσματα όσον αφορά την ικανοποίηση

που ένιωθαν». Για την εκπόνηση της μελέτης, εταιρείες τεχνολογίας όπως η Sony, η Microsoft, η Nintendo κ.ά. παραχώρησαν στους επιστήμονες, με τη συναίνεση των παικτών, στοιχεία σχετικά με τη δραστηριότητά τους, που αφορούσαν το τελευταίο εξάμηνο. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, ένας εθελοντής την εγκατέλειψε. Τα παιχνίδια που ερευνήθηκαν ήταν τα Animal Crossing: New Horizons, Apex Legends, Eve Online, Forza Horizon 4, Gran Turismo Sport και The Crew 2.

«Κλειδί» το μέτρο

Όπως επισημαίνει ο καθηγητής Πρζιμπίλσκι, «η μελέτη που κάναμε είναι απολύτως βασική. Δεν προχωρήσαμε σε κάποιου είδους πείραμα, ούτε συγκεντρώσαμε πληροφορίες για άλλες παραμέτρους, όπως, για παράδειγμα, τι άλλο κάνουν οι παίκτες την ώρα της ενασχόλησής τους με το παιχνίδι. Παρά την απουσία στοιχείων, κράτη όπως η Ιαπωνία και η Κίνα επιβάλλουν συστάσεις ή ακόμη και νόμους που περιορίζουν τη χρήση ηλεκτρονικών παιχνιδιών, επικαλούμενα την προσπάθεια βελτίωσης της ψυχικής κατάστασης των νέων. Ωστόσο δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι περιορισμοί είναι αποτελεσματικοί».

Ο Μάικ Ντέιλι, δημιουργός των εξαιρετικά δημοφιλών ηλεκτρονικών παιχνιδιών Lemmings και Grand Theft Auto, επισημαίνει ότι ο τρόπος που αυτά επηρεάζουν τους νέους ποικίλλει. «Δεν πιστεύω ότι η επίδρασή τους είναι μετρήσιμη με κάποιον δείκτη ευζωίας. Όπως και σε στιδήποτε άλλο στη ζωή μας, το “κλειδί” είναι το μέτρο και η ισορροπία. Αναμφίβολα δεν είναι καλό να περνάμε 24 ώρες την ημέρα κολημένοι στην οθόνη παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια. Αν, όμως, τρώμε 24 ώρες το εικοσιτετράωρο ή αν γυμναζόμαστε τόσες ώρες, ούτε αυτό είναι καλό».

Ατμοσφαιρική ρύπανση και γεροντική άνοια

Αμέτρητοι οι κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία

Αμέτρητους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία εγκυμονεί η ατμοσφαιρική ρύπανση. Σύμφωνα με νέα, εκτενή μελέτη που έδωσε στη δημοσιότητα η Επιτροπή για τις Ιατρικές Συνέπειες των Ατμοσφαιρικών Ρύπων (επιστημονική ομάδα της βρετανικής κυβέρνησης), η έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης γεροντικής άνοιας. Για να εξαγάγει σαφή συμπεράσματα, η βρετανική επιτροπή ανέλυσε 70 επιμέρους έρευνες που εκπονήθηκαν παγκοσμίως τα τελευταία χρόνια, αναζητώντας τον τρόπο με τον οποίο επιδρούν στον εγκέφαλο οι ατμοσφαιρικοί ρύποι στο πέρασμα του χρόνου.

Το πόρισμα της επιστημονικής έκθεσης, που έχει έκταση 291 σελίδων, είναι ότι η έκθεση σε ατμοσφαιρικούς ρύπους αυξάνει τον κίνδυνο επιτάχυνσης της «έκπτωσης των γνωσιακών δεξιοτήτων και της εμφάνισης άνοιας στους ηλικιωμένους». Χωρίς να είναι απολύτως σαφές πώς συνδέονται αυτά τα δύο, οι ειδικοί εκτιμούν ότι η είσοδος των ρύπων στο κυκλοφορικό σύστημα επηρεάζει τη ροή του αίματος στον εγκέφαλο, προκαλώντας χαρακτηριστικά συμπτώματα.

«Τα επιδημιολογικά δεδομένα που αναλύσαμε καταγράφουν τη σαφή συσχέτιση της χρόνιας έκθεσης στη ρύπανση της ατμόσφαιρας με τον περιορισμό της γνωστικής λειτουργίας,

Η έκθεση σε ρύπους αυξάνει τον κίνδυνο επιτάχυνσης της έκπτωσης των γνωσιακών δεξιοτήτων και της εμφάνισης άνοιας.

την εμφάνιση προβλημάτων στην οπτική χωρική αντίληψη και την αύξηση του κινδύνου εμφάνισης γεροντικής άνοιας. Οι εγκαταλελειμμένες περιοχές που επηρεάζονται, διαφοροποιούνται ανά περίπτωση και μπορεί να αφορούν την εκτελεστική λειτουργία, την ικανότητα προσοχής, τη μνήμη, τον λόγο κ.ο.κ. Οι απεικονιστικές καταγραφές του εγκεφάλου, ωστόσο, φανερώνουν σαφή διασύνδεση της έκθεσης στην ατμοσφαιρική ρύπανση με την ατροφία της λευκής ουσίας».

Αυτή τη φορά, πάντως, οι επιστήμονες δεν κατάφεραν να απαντήσουν ποιο ακριβώς ρύποι είναι περισσότερο επικίνδυνοι για τη διανοητική υγεία,

Οι επιστήμονες εκτιμούν πως η είσοδος των ρύπων στο κυκλοφορικό σύστημα επηρεάζει τη ροή του αίματος στον εγκέφαλο.

καθώς οι μελέτες που αξιολογήθηκαν επιρρίπτουν την ευθύνη σε διαφορετικά στοιχεία.

Η βρετανική επιτροπή θεωρεί επιτακτική την εκπόνηση περαιτέρω ερευνών προκειμένου να διασαφηνισθούν όλα τα στοιχεία που συνδέουν την ατμοσφαιρική ρύπανση με την άνοια και να αποκρυπτογραφηθούν οι μηχανισμοί που βρίσκονται πίσω από αυτήν.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του βρετανικού Εθνικού Συστήματος Υγείας (NHS), περισσότερο από 850.000 άνθρωποι πάσχουν από έκπτωση των διανοητικών ικανοτήτων τους λόγω γήρατος στη χώρα.

Η επίδραση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία που έχει καταγραφεί πληρέστερα αφορά το καρδιαγγειακό σύστημα. Η εισπνοή ατμοσφαιρικών ρύπων ενδέχεται να καταστρέψει τα αιμοφόρα αγγεία, μειώνοντας την ευκαμψία τους και κάνοντάς τα πιο στενά. Ετσι, αυξάνεται ο κίνδυνος σχηματισμού θρόμβων, καρδιακών αρρυθμιών, ακόμη και εμφράγματος, σύμφωνα με τη Βρετανική Καρδιολογική Εταιρεία.

Ο περιβαλλοντικός νόμος που ψηφίσθηκε στο Λονδίνο πέρυσι επιβάλλει τον καθορισμό νέων στόχων μείωσης των ατμοσφαιρικών ρύπων μέχρι την 31η Οκτωβρίου.

Φόρος εκπομπών στομαχικών αερίων για πρόβατα και αγελάδες

Η Νέα Ζηλανδία πρωτοπορεί σε μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής

ΟΥΕΛΙΝΓΚΤΟΝ. Σχέδιο φορολόγησης εκπομπών στομαχικών αερίων που προέρχονται από αγελάδες και πρόβατα παρουσίασε η κυβέρνηση της Νέας Ζηλανδίας, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης της μεγαλύτερης πηγής αερίων του θερμοκηπίου στη χώρα. Η Νέα Ζηλανδία θα γίνει έτσι η πρώτη χώρα που θα χρεώνει τους αγρότες για τις εκπομπές μεθανίου των κοπαδιών τους.

Ο πληθυσμός αγελάδων και προβάτων της χώρας φθάνει τα 36 εκατομμύρια, με το ήμισυ των εκπομπών μεθανίου να προέρχονται από τις αγροτικές εργασίες. Οι γεωργικές εκπομπές αερίων δεν περιλαμβάνονταν μέχρι τώρα στο πρόγραμμα ανταλλαγής εκπομπών καυσασερίου, που έχει δεχθεί επικρίσεις από όσους καλούν την κυβέρνηση να λάβει αποφασιστικά μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Σε ισχύ το 2025

«Όλοι συμφωνούν στην ανάγκη περιορισμού των εκπομπών μεθανίου που εκλύονται στην ατμόσφαιρα, ενώ ένα αποτελεσματικό σύστημα τιμολόγησης των αγροτικών δραστηριοτήτων θα παίξει καθοριστικό ρόλο σε αυτό», είπε ο υπουργός Κλιματικής Αλλαγής Τζέιμς Σο. Σύμφωνα με τα κυβερνητικά σχέδια, οι αγρότες θα πρέπει να πληρώνουν για τις εκπομπές τους μετά το 2025. Το σχέδιο περιλαμβάνει κίνητρα για τους αγρότες, προκειμένου αυτοί να περιορίζουν τα βλαβερά αέρια των ζώων τους μέσω χημικών ουσιών στις ζωτροφές και της φύτευσης δέντρων για την απορρόπηση των εκπομπών.

Ο αγελαδοτρόφος Αντρίου Χόγκαρτ, πρόεδρος της εθνικής ομοσπονδίας κτηνοτρόφων της Νέας Ζηλανδίας, είπε μιλώντας στο δίκτυο του BBC ότι εγκρίνει σε γενικές γραμμές τα κυβερνητικά σχέδια. «Συνεργαζόμαστε στενά με την κυβέρνηση και με ειδικούς για να εκπονήσουμε σχέδιο, που δεν θα διακόψει την αγροτική παραγωγή στη Νέα Ζηλανδία. Όλες οι συμφωνίες, όμως, περιέχουν και κάποια στοιχεία που θα πρέπει να αποδεχθούν παρά τις διαφωνίες μας», είπε ο Χόγκαρτ.

Επενδύσεις στην έρευνα

Τα κεφάλαια που θα αντληθούν από το ειδικό τέλος εκπομπών σε αγρότες θα επενδυθούν στην έρευνα, την ανάπτυξη και τη δημιουργία συμβουλευτικών υπηρεσιών για αγρότες, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Περιβάλλοντος. Τον περασμένο μήνα, το υπουργείο

Η Νέα Ζηλανδία θα γίνει η πρώτη που θα χρεώνει τους αγρότες για τις εκπομπές μεθανίου των κοπαδιών τους. Ο πληθυσμός αγελάδων και προβάτων της χώρας φθάνει τα 36 εκατομμύρια, με το ήμισυ των εκπομπών μεθανίου να προέρχεται από τις αγροτικές εργασίες.

Ο Αντρίου Χόγκαρτ, πρόεδρος της εθνικής ομοσπονδίας κτηνοτρόφων της χώρας, δήλωσε ότι εγκρίνει σε γενικές γραμμές τα κυβερνητικά σχέδια.

Οικονομικών της Νέας Ζηλανδίας δέσμευσε 1,9 δισ. ευρώ για πρωτοβουλίες με στόχο την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τα προγράμματα αυτά θα εξασφαλίσουν επιπλέον χρηματοδότηση χώρα σε νέο φόρο που θα επιβληθεί σε ρυπογόνες βιομηχανικές μονάδες.

Το μεθάνιο είναι το δεύτερο κοινότερο αέριο του θερμοκηπίου, μετά το διοξείδιο του άνθρακα. Το μεθάνιο φέρει και αυτό μεγάλη ευθύνη για την υπερθέρμανση του πλανήτη, καθώς το κάθε ένα μόριο

μεθανίου έχει ισχυρότερη θερμοητική επίπτωση για την ατμόσφαιρα απ' ό,τι κάθε μόριο διοξειδίου του άνθρακα. Στην περυσινή σύνοδο COP26 για το περιβάλλον στη Γλασκώβη, ΗΠΑ και Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησαν στη μείωση των εκπομπών καυσασερίων κατά 30% μέχρι το 2030. Περισσότερες από 100 χώρες του κόσμου έχουν ήδη υπογράψει τη σχετική πρωτοβουλία.

40% από φυσικές πηγές

Ποσοστό περίπου 40% του μεθανίου στη Γη προέρχεται από φυσικές πηγές, π.χ. βάλτους. Το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται, όμως, από την ανθρώπινη δραστηριότητα, όπως την αγροτική παραγωγή, την κτηνοτροφία και τους χώρους ταφής απορριμμάτων. Η παραγωγή, μεταφορά και χρήση φυσικού αερίου έχει προκαλέσει σημαντική αύξηση των εκπομπών μεθανίου. Το 2019, τα επίπεδα μεθανίου στην ατμόσφαιρα της Γης έσπασαν κάθε προηγούμενο ρεκόρ.

REUTERS

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΜΠΕΝ ΚΑΞΕΛΜΑΝ / THE NEW YORK TIMES

Η δαμόκλειος σπάθη της ύφεσης

Το αμερικανικό ΑΕΠ μειώθηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους. Επίσημα στοιχεία, που αναμένονται εντός της εβδομάδας, ίσως φανερώσουν πως το ίδιο συνέβη και το δεύτερο τρίμηνο – αυτό είναι ο ανεπίσημος ορισμός της ύφεσης. «Πριν από ένα μήνα, έγραφα ότι ήταν πολύ απίθανο να βρισκόμαστε σε ύφεση», είπε ο Τζέφρι Φράνκελ, οικονομολόγος του Χάρβαρντ. «Σήμερα θα έβγαζα το “πολύ”». Η Fed αυξάνει επιθετικά τα επιτόκια για να τιθασεύσει τον πληθωρισμό, ο οποίος έχει ήδη προξενήσει μεγάλη κάμψη στους χρηματιστηριακούς δείκτες και ραγδαία πτώση στην ανέγερση και πώληση κατοικιών. Το υψηλότερο κόστος δανεισμού θα επιβραδύνει καταναλω-

ταχύτερο ρυθμό δεκαετιών. Εντούτοις, για τους οικονομολόγους, η «ύφεση» δεν είναι απλώς ένας γενικός όρος για μια δύσκολη εποχή. Το Εθνικό Γραφείο Οικονομικών Ερευνών ορίζει την ύφεση ως «μια σημαντική πτώση της οικονομικής δραστηριότητας, σε όλο το εύρος της οικονομίας, που διαρκεί πολλούς μήνες». Τα αναμενόμενα στοιχεία του ΑΕΠ, πάντως, είναι προκαταρκτικά και θα αναθεωρηθούν αρκετές φορές προτού οριστικοποιηθούν. Ακόμη και τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου δεν είναι οριστικά.

Οι καταναλωτικές δαπάνες, για παράδειγμα, αυξήθηκαν με σταθερό ετήσιο ρυθμό 1,8% το πρώτο τρίμηνο, προσαρμοσμένες στον πληθωρισμό, και οι περισσότεροι αναλυτές πιστεύουν ότι αυξήθηκαν και το δεύτερο τρίμηνο, αν και βραδύτερα. Η αύξηση των θέσεων εργασίας παρέμεινε ζωηρή. Η βιομηχανική παραγωγή και το εισόδημα, προσαρμοσμένο στον πληθωρισμό, έχουν σταματήσει να δείχνουν αύξηση τους τελευταίους μήνες, αλλά δεν υποχώρησαν σημαντικά. Πάντως, οι οικονομολόγοι εξετάζουν κι άλλους δείκτες, οι οποίοι ιστορικά αποδεικνύονται αποτελεσματικότεροι στο να αποτυπώσουν την κατεύθυνση της οικονομίας. Η Κάρεν Ντινάν, οικονομολόγος του Χάρβαρντ και πρώην αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών επί Ομπάμα, επισημαίνει ότι οι πωλήσεις αυτοκινήτων ήταν συνήθως αξιόπιστο σημάδι επιβράδυνσης της οικονομίας. Οι καταναλωτές, εάν φοβόνταν για τη δουλειά τους, θα ανέβαλλαν να αγοράσουν αμάξι. Αλλά οι διακοπές της εφοδιαστικής αλυσίδας έχουν μειώσει τις πωλήσεις αυτοκινήτων στην πανδημία, καθιστώντας τα δεδομένα δυσερμήνευτα.

Το υψηλότερο κόστος δανεισμού θα μειώσει την κατανάλωση και τις επενδύσεις, και τελικώς θα πλήξει την απασχόληση.

τικές δαπάνες, θα μειώσει επενδύσεις και τελικώς θα φέρει πιο αργές προσλήψεις και περισσότερες απολύσεις. Πάντως, η οικονομία των ΗΠΑ εξακολουθεί να έχει σημαντικές πηγές ισχύος. Η ανεργία είναι χαμηλή, η αύξηση των θέσεων εργασίας είναι δυναμική, τα νοικοκυριά συνολικά διαθέτουν υψηλές αποταμιεύσεις και σχετικά μικρό χρέος.

Οι Αμερικανοί αισθάνονται απάθεια για την οικονομία αυτή τη στιγμή. Το αυξανόμενο κόστος των τροφίμων, των καυσίμων και άλλων βασικών ειδών υποβαθμίζει το βιοτικό επίπεδο. Τα ωρομίσθια, προσαρμοσμένα στον πληθωρισμό, μειώνονται με τον

Στεγαστικά αξίας 575 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν το πρώτο εξάμηνο

Αυξημένα κατά 58,4% σε σύγκριση με τα 362 εκατ. του αντίστοιχου περυσινού διαστήματος

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Με ρυθμό 58%, περίπου, «έτρεξαν» οι εκταμιεύσεις νέων στεγαστικών δανείων το α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους, φθάνοντας τα 575 εκατ. ευρώ έναντι 362,8 εκατ. ευρώ το εξάμηνο του 2021 και 933 εκατ. ευρώ συνολικά κατά την περυσινή χρονιά. Τα στοιχεία δμήνου για το τρέχον έτος επιβεβαιώνουν την ανοδική τάση που καταγράφει η στεγαστική πίστη τα δύο τελευταία χρόνια, τόσο σε όγκο εκταμιεύσεων όσο και σε νέα αιτήματα, αλλά ερώτημα αποτελεί για τις τράπεζες η συνέχιση αυτής της ανοδικής πορείας εν μέσω της γενικευμένης αβεβαιότητας που προκαλεί η συνέχιση της γεωπολιτικής κρίσης σε συνδυασμό με την άνοδο των επιτοκίων.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η αυξημένη ζήτηση για στεγαστικά δάνεια δείχνει να έχει ανακοπεί τον Ιούλιο, εξέλιξη που αποδίδεται στις ανησυχίες των νοικοκυριών για την εξέλιξη του πληθωρισμού και τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος αλλά και την άνοδο των τιμών για την αγορά κατοικίας. Το κόστος για την αγορά κατοικίας έχει εκτιναχθεί όχι μόνο σε περιοχές υψηλής ζήτησης, όπως είναι τα νότια προάστια της Αττικής ή το κέντρο της Αθήνας, αλλά και σε περιοχές πέριξ του κέντρου, όπως το Παγκράτι, το ευρύτερο νότιο τμήμα, όπως το Μοσχάτο, το Παλιό Φάληρο, αλλά και τα βόρεια προάστια της Αττικής, που

Το κόστος για την αγορά κατοικίας έχει εκτιναχθεί όχι μόνο σε περιοχές υψηλής ζήτησης, όπως είναι τα νότια προάστια της Αττικής ή το κέντρο της Αθήνας, αλλά και σε περιοχές πέριξ, καθώς και στα βόρεια προάστια, καθιστώντας ακόμα δυσκολότερη τη λήψη στεγαστικού δανείου για την πλειονότητα των νοικοκυριών.

Η αυξημένη ζήτηση για στεγαστικά δάνεια δείχνει να έχει ανακοπεί τον Ιούλιο, εξέλιξη που αποδίδεται στις ανησυχίες των νοικοκυριών για την εξέλιξη του πληθωρισμού.

καταγράφουν διψήφιο ρυθμό αύξησης των τιμών πώλησης κατοικιών.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των τραπεζών, η κάμψη εντοπίζεται στα νέα αιτήματα του Ιουλίου για τη χορήγηση δανείου και όχι στις εκταμιεύσεις, που ενισχύονται με τη δυναμική προηγούμενων μηνών. Να σημειωθεί ότι η ωρίμανση ενός αιτήματος για στεγαστικό δάνειο έως την εκταμίευση του ποσού απαιτεί διάστημα 3-4 μηνών και για αυτό οι σημερινές εκταμιεύσεις είναι αποτέλεσμα της ζήτησης που υπήρχε στις αρχές του χρόνου. Με

βάση την εικόνα που μεταφέρουν οι τράπεζες, η κάμψη στα νέα αιτήματα δεν μπορεί ακόμη να αξιολογηθεί εάν συνιστά προσωρινό φαινόμενο ή θα συνεχιστεί και τους επόμενους μήνες, αλλά σε κάθε περίπτωση η άνοδος των επιτοκίων εντείνει τον προβληματισμό των νοικοκυριών για τις αντοχές των οικογενειακών προϋπολογισμών.

Εκτός από την άνοδο των κυμαινόμενων επιτοκίων λόγω της αύξησης του euribor, ανοδικά κινούνται και τα σταθερά επιτόκια, που έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω μία τουλάχιστον φορά εντός του έτους, ενώ οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για μία ακόμη

αύξηση το προσεχές διάστημα. Το μέσο σταθερό επιτόκιο για 10 χρόνια διαμορφώνεται σήμερα κοντά στο 3,5%, αλλά, σύμφωνα με αρμόδιες πηγές, το επίπεδο αυτό δεν θεωρείται διατηρήσιμο με βάση την πορεία των interest rates swaps, που παραπέμπουν σε αυξημένο κόστος για τις τράπεζες προκειμένου να «κλειδώσουν» τα επιτόκια για μεγάλες σταθερές διάρκειες, όπως τα 10, τα 20 ή ακόμη και τα 30 χρόνια. Αντιστοίχως το κυμαινόμενο διαμορφώνεται με βάση το euribor 1 ή 3 μηνών πλέον περιθωρίου (spread) που ξεκινά από 2,6% και μπορεί να φτάσει έως και το 4,70%. Έτσι, εφόσον επιβεβαιωθούν οι

προβλέψεις για άνοδο του euribor 3μήνου στο 1,6% έως τα τέλη του χρόνου, η τελική επιβάρυνση ενός στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο μπορεί να φτάσει το 5% ή ακόμα και να το ξεπεράσει. Να σημειωθεί ότι ορισμένες τράπεζες, εκτός από τα σταθερά επιτόκια, αύξησαν πρόσφατα και τα spreads για τα κυμαινόμενα επιτόκια, θεωρώντας ότι έχει αυξηθεί το ρίσκο για το κόστος χρήματος. Έτσι τα σταθερά επιτόκια για την αγορά κατοικίας εξακολουθούν να είναι σε εκκυστικά επίπεδα, διασφαλίζοντας προστασία σε περιόδους ανόδου του πληθωρισμού.

Με πτώση έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με πτώση έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) αντισταθμίζοντας σε κάποιο βαθμό τη χθεσινή σημαντική άνοδο. Ο Γενικός Δείκτης μειώθηκε κατά 0,60%, κλείνοντας στις 68.41 μονάδες.

Ο Γενικός Δείκτης μειώθηκε κατά 0,60%, κλείνοντας στις 68.41 μονάδες.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε επίσης ζημιές σε ποσοστό 0,53% κλείνοντας στις 41,00 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε σε €115.674. Με πτώση έκλεισαν σχεδόν όλοι οι χρηματιστηριακοί δείκτες, πλην των Ξενοδοχείων που κατέγραψαν άνοδο 0,49%. Τις μεγαλύτερες ζημιές κατέγραψαν οι Επεν-

δυτικές κατά 3,94% και ακολούθησαν η Κύρια Αγορά με πτώση 0,99% και η Εναλλακτική με ζημιές σε ποσοστό 0,50%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Blue Island με €44.176, (άνοδος 2,44% - τιμή κλεισίματος €0,84). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €30.098 (άνοδος 1,46% - τιμή κλεισίματος €1,04), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με €29.360 (πτώση 1,59% - τιμή κλεισίματος €0,62%), της Logicom Public Ltd με €3.543 (άνοδος 0,57% - τιμή κλεισίματος €1,76) και της Salamis Tours με €3.500 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,75). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 4 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 56.

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

«Το αισιόδοξο σενάριο γίνεται πλέον το βασικό για την Ελλάδα», επισημαίνεται σε νέα έκθεση της Moody's Analytics, με τον όκο να εκτιμά ότι η ελληνική οικονομία θα σημειώσει φέτος τον τρίτο υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρώζων.

Πιο αναλυτικά, όπως σημειώνει ο υποδιευθυντής του οίκου και επικεφαλής αναλυτής για την Ελλάδα Μάικλ Γραμματικόπουλος, τον Απρίλιο το θετικό σενάριο του οίκου για την Ελλάδα προέβλεπε ανάπτυξη της τάξεως του 5,7% φέτος και αυτό πλέον έχει γίνει το βασικό σενάριο. Όπως εξηγεί, «το βασικό μας σενάριο προϋποθέτει ότι δεν πραγματοποιούνται πρόωγες εκλογές στην Ελλάδα, ότι η σύγκρουση Ρωσίας - Ουκρανίας δεν μεταδίδεται σε άλλες γειτονικές χώρες και ότι η έντονη διαμάχη με την Τουρκία για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες στο Αιγαίο δεν κλιμακώνεται περαιτέρω». Παράλληλα, η Moody's Analytics αναμένει ότι οι αφίξεις τουριστών και τα τουριστικά έσοδα θα είναι συγκρίσιμα με αυτά του 2019.

Σύμφωνα με αυτές τις παραδοχές, η Ελ-

«Το αισιόδοξο σενάριο γίνεται πλέον το βασικό για την Ελλάδα», τονίζει σε έκθεσή του ο οίκος.

λάδα με το +5,7% εκτιμάται ότι θα έχει τον τρίτο μεγαλύτερο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρώζων το 2022, μετά την Ιρλανδία και τη Μάλτα. Παράλληλα ο οίκος προβλέπει ότι η χώρα μας θα τα πάει σημαντικά καλύτερα από άλλες χώρες της Ευρώζωνς στο μέτωπο των επενδύσεων, κλείνοντας το 2022 με σχεδόν διψήφια αύξηση στις πάγιες επενδύσεις, στο 9,6%. Ωστόσο, δεδομένης της σημαντικής αύξησης της ετήσιας ανάπτυξης το 2022 καθώς και των προσδοκιών για την οικονομία της Ευρώζωνς, ο οίκος αναμένει επιβράδυνση της δυναμικής το τέταρτο τρίμηνο καθώς και αδύναμη ανάπτυξη το 2023 λόγω του επίμονα υψηλού πληθωρισμού. Έτσι η Moody's εκτιμά ότι το επόμενο έτος η ανάπτυξη στην Ελλάδα θα κινηθεί στο

Η Moody's Analytics αναμένει ότι οι αφίξεις τουριστών και τα τουριστικά έσοδα θα είναι συγκρίσιμα με αυτά του 2019.

1,9%, τη στιγμή που στο βασικό σενάριο του Απριλίου ήταν στο 2,8%, στο θετικό σενάριο στο 3,9% και στο δυσμενές στο 1,5%.

Αναφερόμενος στις αποφάσεις της ΕΚΤ, ο κ. Γραμματικόπουλος τονίζει πως το νέο εργαλείο ΤΠΙ είναι υποστηρικτικό για την

Ελλάδα και άλλες χώρες με υψηλό χρέος, καθώς θα σταθεροποιήσει τα spreads, με τις αποδόσεις των ομολόγων να αυξάνονται μαζί με την πορεία των επιτοκίων. «Η δημιουργία μηχανισμών για τη στήριξη της νομισματικής σταθερότητας στην Ε.Ε. είναι ζωτικής σημασίας, όπως υπογραμμίζεται από την τρέχουσα πολιτική αναταραχή στην Ιταλία», σημειώνει ο αναλυτής, προσθέτοντας πως το ΤΠΙ θυμίζει πολύ το Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων (SMP), το οποίο σχεδιάστηκε ως απάντηση στις αναταράξεις μετά την πρώτη ελληνική διάσωση και λειτούργησε από το 2010 έως το 2012.

Σύμφωνα με τη Moody's Analytics, εάν οι αυξήσεις των επιτοκίων της ΕΚΤ δεν επηρεάσουν αρνητικά τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων και ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ παραμείνει σχετικά σταθερός, τότε η εφαρμογή του νέου εργαλείου της ΕΚΤ θα είναι επιτυχής. Ωστόσο, εάν το ΤΠΙ δεν είναι αποτελεσματικό, τα spreads θα παραμείνουν υψηλά, ο δείκτης χρέους θα αυξηθεί σημαντικά και η ελληνική κυβέρνηση δεν θα είναι σε θέση να τονώσει μια οικονομία που θα πιέζεται συνεχώς με υψηλότερες τιμές.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2022 Deloitte Limited

Connect for **impact.**

www.deloitte.com/cy

